

PREDLOG ZAKONA O PREPREČEVANJU OMEJEVANJA KONKURENCE
(ZPOmK-1)
REDNI POSTOPEK
EVA 2007-2111-0017

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM ZAKONA

1.1. Ocena stanja

Ministrstvo za gospodarstvo, Urad RS za varstvo konkurence (v nadaljevanju: Urad) izvaja nadzor nad uporabo določb Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (Uradni list RS št. 56/1999, 37/2004 in 40/2007; v nadaljevanju: ZPOmK), spremlja in analizira razmere na trgu, kolikor so pomembne za razvijanje poštene in svobodne konkurence, vodi postopke in izdaja odločbe v skladu z zakonom. Urad je sicer organ v sestavi ministrstva, pri izvajanju svojih nalog pa je neodvisen in samostojen.

Urad je pristojen za presojo omejevalnih ravnanj (omejevalnih sporazumov – 5. člen ZPOmK in zlorab prevladujočega položaja – 10. člen ZPOmK) in presojo koncentracij podjetij (11. člen ZPOmK). Od 1. 5. 2004 dalje je Urad pristojen, da v skladu z Uredbo Sveta o izvajanju pravil o konkurenci iz določb 81. in 82. člena Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti št. 1/2003/ES z dne 16. decembra 2002 (v nadaljevanju: Uredba 1/2003) vodi postopke o kršitvah določb 81. in 82. člena Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (v nadaljevanju: Pogodbe, PES), pri čemer omenjena člena prav tako prepovedujeta omejevalna ravnanja s to razliko, da se kot pogoj za uporabo določb 81. in 82. člena Pogodbe zahteva možnost vpliva tovrstnih ravnanj na trgovanje med državami članicami Evropske unije (v nadaljevanju tudi: države članice).

• **Omejevalna ravnanja**

Urad v postopkih presoje omejevalnih ravnanj podjetij dejansko vodi dva postopka – upravni postopek in postopek o prekršku.

Upravni postopek se pred Uradom začne z obligatornim sklepom o uvedbi postopka, in sicer se lahko začne po uradni dolžnosti (kadar Urad izve za okoliščine, iz katerih izhaja verjetnost kršitev določb ZPOmK) ali na zahtevo stranke (če ta oseba v vlogi izkaže pravni interes za izvedbo postopka in če iz njene vloge izhaja verjetnost kršitve določb ZPOmK). Izvleček sklepa o uvedbi postopka se objavi v Uradnem listu RS in v 30 dneh od objave tega lahko svojo udeležbo v postopku prijavi vsaka fizična ali pravna oseba, ki izkaže pravni interes. Po opravljenem preiskovalnem postopku Urad izda odločbo, ki se vroči vsem udeležencem postopka, njen izrek pa se objavi v Uradnem listu RS. Sodno varstvo zoper odločbe Urada, ki so dokončne, se zagotavlja v upravnem sporu pred Upravnim sodiščem v Ljubljani. Če pa je bila z dejanji, ki so po ZPOmK nedopustna, komu storjena škoda, sme ta zahtevati odškodnino po pravilih obligacijskega prava. Za naložitev globe

mora Urad izvesti še postopek o prekršku po Zakonu o prekrških (Uradni list RS št. 7/2003 in naslednji; v nadaljevanju: ZP-1), kjer odloča kot prekrškovni organ v hitrem postopku. Kot prekrške ZPOmK določa sklenitev ali izvrševanje sporazuma, usklajeno ravnanje, sprejetje ali izvrševanje sklepa podjetniškega združenja v nasprotju s 5. členom ZPOmK ali 81. členom Pogodbe, zlorabo prevladujočega položaja v nasprotju z 10. členom ZPOmK ali 82. členom Pogodbe. Postopek za navedene prekrške, ki pomenijo omejevalna ravnanja, ni dopusten, če pretečejo tri leta od dneva, ko je bil prekršek storjen, vendar pa postopek o prekršku v nobenem primeru ni več mogoč, ko poteče šest let od dneva, ko je bil prekršek storjen. V hitrem postopku Urad izreka globe v znesku najnižje predpisane mere globe, to je v višini 125.000 eurov za kršitve 5. in 10. člena ZPOmK ter 81. in 82. člena Pogodbe s strani pravnih oseb. Za odgovorne osebe pravnih oseb in samostojne podjetnike posameznike so predpisane nižje globe.

- **Koncentracije**

ZPOmK opredeljuje pojem koncentracije, in sicer določa, da gre za koncentracijo podjetij v primerih združitve dveh ali več predhodno neodvisnih podjetij ali ko ena ali več oseb, ki že nadzorujejo najmanj eno podjetje, ali ko eno ali več podjetij bodisi z nakupom vrednostnih papirjev ali premoženja, s pogodbo ali na kakršen koli drugačen način pridobi neposreden ali posreden nadzor drugega podjetja ali delov enega ali več podjetij ali ko dve ali več podjetij ustvari skupno podjetje, ki naj bi bilo samostojen gospodarski subjekt z daljšim trajanjem. Podjetja niso dolžna priglasiti Uradu vsake koncentracije, temveč nastopi obveznost priglasitve, ko sta po ZPOmK izpolnjena dva pogoja, in sicer pravni in vsaj en ekonomski: (1) če operacija predstavlja koncentracijo (pravni pogoj), (2) če udeleženci koncentracije (skupaj s povezanimi podjetji) v zadnjih dveh letih v vsakem letu presežejo prag triintrideset milijonov tristo tisoč eurov skupnega letnega prometa na slovenskem trgu (ekonomski pogoj) ali če udeleženci koncentracije skupaj s povezanimi podjetji ustvarijo za več kot 40 % prodaj, nakupov ali drugih transakcij na znatnem delu slovenskega trga s proizvodi ali storitvami, ki so predmet koncentracije (ekonomski pogoj). Koncentracijo morajo udeleženci koncentracije priglasiti v roku enega tedna po sklenitvi pogodbe ali objavi javne ponudbe ali pridobitvi kontrolnega interesa. Prejeto priglasitev mora Urad nemudoma pregledati. Če Urad ugotovi, da priglašena koncentracija ni podrejena določbam tega zakona, mora o tej ugotovitvi izdati posebno odločbo v 30 dneh od dneva priglasitve. Če ugotovi, da je priglašena koncentracija podrejena določbam tega zakona, vendar ni izkazan resen sum, da bi bila neskladna s pravili konkurence, z odločbo, ki jo izda prav tako v 30 dneh od dneva priglasitve, odloči, da ji ne bo nasprotoval, in izjavi, da je skladna s pravili konkurence. Če pa Urad ugotovi, da je koncentracija podrejena določbam zakona in je izkazan resen sum glede njene skladnosti s pravili konkurence, s sklepom začne postopek v 30 dneh od dneva priglasitve. V navedenih primerih (torej v 30 dneh od priglasitve koncentracije) udeleženci koncentracije ne smejo uresničevati pravic, ki so jih pridobili s koncentracijo. Urad pa lahko tudi po izdaji sklepa, s katerim začne postopek, odredi podjetjem, ki so vključena v koncentracijo in pristojnim organom, da zadržijo izvajanje koncentracije vse do izdaje odločbe. Če Urad pri presoji koncentracije ugotovi, da koncentracija ne nasprotuje določbi ZPOmK, ki prepoveduje koncentracije, ki povečujejo moč enega ali več podjetij, posamično ali skupno, pri tem pa bistveno zmanjšujejo ali onemogočajo učinkovito konkurenco na upoštevнем trgu, izda odločbo o

skladnosti koncentracije s pravili konkurence. Urad lahko izda tudi odločbo, s katero naloži dodatne obveznosti in pogoje, ki naj zagotovijo skladnost koncentracije s pravili konkurence. V primeru, ko koncentracija nasprotuje določbam ZPOmK, pa Urad izda odločbo o njeni neskladnosti s pravili konkurence. V tem primeru lahko z odločbo naloži ukrepe, s katerimi se odpravijo učinki nedopustne koncentracije, ki so že nastopili (razdružitve podjetja, razdružitve premoženja, prodaja deležev, prodaja vrednostnih papirjev ali drug ustrezen ukrep). Če udeleženci koncentracije po lastni krivdi v določenem roku ne izpolnijo naloženih ukrepov, Urad v upravnem izvršilnem postopku z namenom prisilnitve s sklepom naloži vsakemu udeležencu denarno kazen od 2.000 do 4.100 eurov za vsak dan, ko je udeleženec koncentracije v zamudi z izpolnitvijo. Urad mora izdati eno izmed zgoraj naštetih odločb v 90 dneh od dneva izdaje sklepa, s katerim je začel postopek.

V postopkih, ki se nanašajo na koncentracijo bank, hranilnic in drugih finančnih organizacij, kot udeleženec v postopku sodeluje Banka Slovenije, pri tistih, ki zadevajo koncentracijo zavarovalnic, pa Ministrstvo za finance. Gre za t.i. zakonite udeležence, ki jim zaradi te določbe ni potrebno posebej prijavljati udeležbe v postopku in izkazovati pravnega interesa, tako kot morajo to storiti ostale pravne in fizične osebe. Tovrstna posebnost je predvidena tudi v postopkih, ki se nanašajo na koncentracije izdajateljev medijev in operaterjev, saj kot udeleženec v postopku sodeluje Ministrstvo za kulturo, pri tistih, ki se nanašajo na izdajatelje radijskih in televizijskih programov, pa tudi Agencija za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije.

1.2. Razlogi za sprejem

Dosedanje splošne določbe ZPOmK so premalo določne, zaradi česar je potrebno bolj natančno urediti vsebino zakona. Smiselno je tudi definirati pojme, ki se pojavljajo v besedilu zakona, da se zagotovi pravna varnost, in sicer pojem podjetij, gospodujočih in odvisnih podjetij, podjetij v skupini, poslovnih skrivnosti, v koncentraciji udeleženih podjetji, skupinskih izjem, omejevalnih ravnanj ter pojem upoštevnega trga, ki je bil do sedaj definiran v podzakonskem predpisu (Navodilo o načinu in pogojih določanja upoštevnega trga, Uradni list RS, št. 83/2000). Urediti je potrebno tudi pristojnosti in postopek izvajanja uredb, ki se nanašajo na področje varstva konkurence.

• Omejevalna ravnanja

V zvezi s sodelovanjem Urada z Evropsko komisijo (v nadaljevanju tudi: Komisijo) in organi, pristojnimi za varstvo konkurence drugih držav članic Evropske unije (v nadaljevanju tudi: nacionalni konkurenčni organi), je potrebno urediti medsebojno sodelovanje pri preiskavah. Treba je tudi urediti način postopanja v primeru, ko je določen organ že začel postopek v določeni zadevi ali o zadevi že izdal odločbo. Glede na to, da Uredba 1/2003 določa pristojnost sodišč glede uporabe 81. in 82. člena Pogodbe, je potrebno določiti, kako naj poteka z Uredbo 1/2003 predpisano sodelovanje med sodišči, Uradom in Evropsko komisijo. Zaradi dolgotrajnosti postopkov ugotavljanja kršitev konkurenčno-pravnih pravil je potrebno določiti zadržanje zastaralnega roka v primeru

postopka pred Uradom ali Komisijo v zvezi z uveljavljanjem odškodninskih zahtevkov pred sodišči.

Uredba 1/2003 določa, da morajo organi, pristojni za varstvo konkurence držav članic Evropske unije v primeru omejevalnih ravnanj, ki lahko vplivajo na trgovanje med državami članicami, obvezno uporabiti 81. in 82. člena Pogodbe v primeru, ko uporabljajo nacionalno zakonodajo. Zaradi navedenega je potrebno določiti, da se v primeru vpliva na trgovanje med državami članicami vodi enoten postopek po nacionalnem pravu in pravu Skupnosti, pri čemer se lahko tekom postopka postopek glede kršitve 81. ali 82. člena Pogodbe ustavi, če se izkaže, da ne gre za vpliv na trgovanje med državami članicami.

Pri opredelitvi sporazumov med podjetji je potrebno umestiti sklepe podjetniških združenj in usklajena ravnanja v okvir osnovne definicije (sedaj so po nepotrebnem ločeni v drugem členu). Nadalje je treba v postopku presoje omejevalnih sporazumov izrecno določiti, da je dokazno breme grede izpolnjevanja pogojev iz tretjega odstavka 5. člena ZPOmK na strani podjetij, ki zatrjujejo, da se prvi odstavek 5. člena ZPOmK ne uporablja zaradi pozitivnih učinkov sporazuma, kot je to urejeno v 2. členu Uredbe 1/2003.

Omejitev majhnega pomena (de minimis) je treba bolj določno opredeliti skladno s prakso EU in akti Skupnosti (Obvestilo Komisije o sporazumih manjšega pomena, ki neznatno omejujejo konkurenco po členu 81(1) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (de minimis), Ur.l. C 356, 22.12.2001, str. 13-15).

Pri skupinskih izjemah bi bila najbolj primerna ureditev, da bi se tudi nacionalna zakonodaja sklicevala na uredbe Skupnosti, da ne bi prihajalo do nasprotij (predvsem v primeru enotnega postopka po nacionalnih pravilih in pravilih Skupnosti), pri čemer je potrebno dati določena pooblastila glede določanja skupinskih izjem tudi Vladi RS. Urad pa lahko v primeru nezdružljivosti posameznega sporazuma s tretjim odstavkom 5. člena ZPOmK ali tretjim odstavkom 81. člena Pogodbe ugodnost skupinske izjeme odpravi.

Potrebno je definirati pojem prevladujočega položaja v zakonu (v skladu z definicijo, ki se je razvila skozi sodno prakso Skupnosti).

Glede začetka postopka ZPOmK določa, da se postopek začne bodisi po uradni dolžnosti bodisi na zahtevo stranke. Prijavitelj tako avtomatično postane stranka postopka z vsemi pravicami, vključno s pravico do vpogleda v spis. Glede na to, da se konkurenčni postopki vodijo v javnem interesu in glede na to, da stranke v upravnih postopkih varujejo svoje pravice ali pravne koristi, je dosedanja ureditev, ki določa prijavitelja kot stranko postopka neustrezna. Potrebno je urediti položaj prijaviteljev oziroma vlagateljev pobud, prijav, obvestil ali drugih vlog smiselno kot v Zakonu o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 56/2002 in naslednji, v nadaljevanju: ZIN), in sicer tako, da se jim ne prizna položaja stranke v postopku. Postopek ugotavljanja omejevalnih ravnanj se bi tako uvedel izključno po uradni dolžnosti (prijavitelji bi lahko pošiljali prijave, na podlagi katerih bi Urad začel postopek v javnem interesu). Prijavitelj bi v postopku lahko zaprosil za status stranskega udeleženca.

V dosedANJI ureditvi je potrebno v sklepu o uvedbi postopka navesti listine in druge dokaze, na podlagi katerih je Urad ugotovil, da obstaja verjetnost kršitve določb zakona, vendar je nesmiselno v izrekovnem delu sklepa navajati dokazno gradivo, saj je bolj primerno, da to izhaja iz obrazložitve.

Pri vpogledu v spis je potrebno tudi časovno omejiti pravico do vpogleda v spis, saj prezgodnji vpogled v spis posega v interese postopka. V okviru vpogleda v spis je potrebno omogočiti vpogled v spis tudi izvedencu, da lahko poda svoj izvid in mnenje. Enako varstvo, ki se pri vpogledu v spis zagotavlja pred Uradom je potrebno zagotoviti tudi v nadaljnjem postopku pred sodiščem. Pravica do vpogleda v spis je omejena glede poslovnih skrivnosti, kar pa ne sme iti na škodo pravice do obrambe, zaradi česar se v primeru, da Urad določene podatke uporabi pri odločanju o kršitvi, stranki, poti kateri se vodi postopek, omogoči da vpogleda v podatke, ki pomenijo poslovno skrivnost.

DosedANJI 15. člen ZPOmK je premalo določen, da bi bil dobra osnova za izvedbo raziskav sektorjev in določenih vrst sporazumov, zaradi česar je potrebno bolj natančno določiti primere, ko se opravlja tovrstne raziskave ter na kakšen način se lahko postopa s podatki, ki jih Urad pridobi z opravljanjem tovrstnih raziskav.

Nadalje je potrebno urediti način pridobivanja podatkov, in sicer tako, da bi se zagotovilo večjo odzivnost na zahteve za posredovanje podatkov. Zaradi tega je treba predpisati ustrezne sankcije za naslovnike - podjetja, ki ne odgovorijo na zahteve za posredovanje podatkov oziroma predložijo nepravilne, nepopolne ali zavajajoče podatke, pri čemer je potrebno upoštevati privilegij zoper samoobtožbo. Tako naslovniki pri podajanju svojih odgovorov niso dolžni priznati kršitve. Urad pridobiva podatke in dokumente tudi v okviru preiskav. Pooblaščenice osebe, ki opravljajo preiskovalna dejanja, so se do sedaj izkazovale le s pooblastilom direktorja in po potrebi z identifikacijskim dokumentom, kar ni primerno, zaradi česar je potrebno urediti službene izkaznice. Nadalje je potrebno opozoriti, da se vedno več podatkov hrani na osebnih računalnikih ter drugih elektronskih napravah, zaradi česar so potrebna posebna znanja, in je tako potrebno omogočiti, da lahko direktor Urada pooblasti tudi druge specializirane organizacije za opravo posameznih preiskovalnih dejanj. Poleg posameznih preiskovalnih dejanj, ki jih je predvideval sedANJI ZPOmK, obstaja potreba po dodatnih pristojnostih, in sicer zasegu dokumentov ter zapečatenju prostorov, saj je nekatere preiskave nemogoče opraviti v enem dnevu in je zato potrebno zagotoviti, da podjetje ne uniči dokazov. Ker obstaja možnost, da naleti Urad pri opravljanju preiskave na odpor oziroma pride do oviranja preiskave, je potrebno zagotoviti ustrezne denarne kazni, ki so namenjene prisilitvi, poleg tega pa tudi asistenco policije, s pomočjo katere se stre upor in omogoči pooblaščenim osebam, da vstopijo v prostore, dostopijo do dokumentov in nemoteno opravljajo preiskavo. Nadalje je potrebno bolj natančno opredeliti postopanje v zvezi s privilegirano komunikacijo – komunikacijo med podjetjem in odvetnikom, in sicer na način, da o sklicevanju stranke na zaupnost določenih dokumentov, o tem nemudoma odloči sodišče. Urad opravlja preiskavo na podlagi sklepa o preiskavi, katerega vsebina je po dosedANJI ureditvi mestoma neprimerna, saj je težko in nepotrebno predvideti točno uro začetka preiskave ter predviden način preiskovalnih dejanj. Sklep o preiskavi ni smiselno vročiti 8 dni pred začetkom preiskave, saj lahko Urad pridobiva podatke z zahtevo za posredovanje podatkov. Po opravljeni preiskavi Urad v

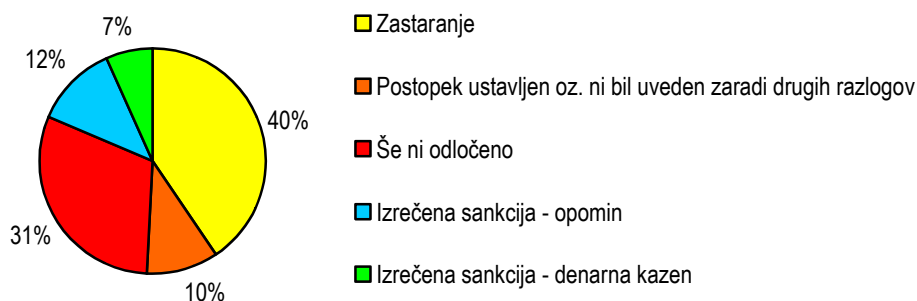
skladu z dosedanja ureditvijo sestavi zapisnik, ki obsega tudi ugotovitve glede dejstev in dokazov, ki so pomembne za postopek, kar pa ni primerno za zapisnik, ki je namenjen opisu poteka preiskave. Uradna oseba tudi ne more takoj po preiskavi podati svojih ugotovitev glede dokazov in dejstev. Omenjene ugotovitve so namreč del povzetka relevantnih dejstev, ki ga izda Urad, če namerava po opravljenem postopku izdati odločbo o kršitvi, do katerega se stranka lahko izjavi.

Postopek pred Uradom se lahko zaključi na več načinov. Urad lahko z odločbo ugotovi kršitev ZPOmK-a, nadalje lahko ugotovi, da ne gre za omejevalno ravnanje in postopek ustavi ali pa z odločbo sprejme predlagane zaveze. Bolj natančno je potrebno urediti postopek v zvezi s predlaganimi zavezami, predvsem rok za predložitev zavez in posledice v primeru nespoštovanja zavez. Nadalje je potrebno določno urediti, v katerih primerih Urad s sklepom ustavi postopek. Zaradi ukrepov, ki se lahko naložijo podjetju oziroma zaradi zavez, ki jih morajo izpolniti podjetja po končanem postopku, je potrebno zagotoviti način, kako lahko Urad preverja izpolnjevanje naloženih »obveznosti«. Najbolj primerno je, da lahko Urad tudi po končanem postopku z zahtevo za posredovanje podatkov zahteva poročila.

Dosedanja ureditev postopka o prekršku, ki je postavljena v stroge okvire ZP-1, je neprimerna zaradi specifične narave postopkov v konkurenčnih zadevah. Neprimerna je predpisana višina globe (maksimum je 375.000 eurov), saj primerjalno-pravno gledano imajo skoraj vse države članice Evropske unije in Evropska unija na čelu maksimalno globo določeno v višini do 10% letnega prometa, kar lahko v absolutnih številkah gledano znese tudi več sto milijonov eurov.

Urad je leta 2006 opravil pregled statistike na področju prekrškov, in ugotovil stanje kot izhaja iz priloženega grafa.

Graf: Odločitve sodišč o predlogih za prekrške od leta 2000 do 2004

Urad je v obdobju od leta 2000 do leta 2004 podal 62 predlogov za uvedbo postopka o prekršku. Od tega je bil v 23-tih primerih postopek zaradi zastaranja ustavljen ali sploh ni bil uveden, v 7-ih primerih je sodišče ustavilo postopek iz drugega razloga. Sodišče v 17-tih

primerih še ni odločilo o zadevi, v dveh primerih je bila vložena pritožba zoper odločbo sodišča in postopek še ni končan. Le v 13-tih primerih je sodišče ugotovilo prekršek in izreklo sankcijo. V 7-ih primerih je sankcija opomin in v 6-ih primerih denarna kazen. V letu 2006 je Urad kot prekrškovni organ izrekel 4 ustna opozorila, v 4-ih zadevah pa globe.

Torej, v obdobju 2000 do 2004 postopek o prekršku ni bil uveden oz. je bil ustavljen v polovici primerov, o tretjini predlogov morajo sodišča še odločiti, v približno eni petini pa so bile izrečene sankcije. Prav tako sodišča do zdaj niso ugotovila oz. potrdila nobenih kršitve ZPOmK v primerih omejevalnih ravnanj, vključno z odločitvami o zahtevah za sodno varstvo, zoper odločbe, ki jih je izdal Urad v letu 2006 (Urad je v teh odločbah izrekel globe v skupni višini 115.000.000 slovenskih tolarjev). Navedeno brez dvoma zahteva podaljšanje dolžine zastaralnih rokov.

V primeru ugotavljanja tako zahtevnih in težjih kršitev kot so omejevalna ravnanja je zastaralni rok absolutno prekratek in bi ga bilo potrebno podaljšati na pet let kot je to prepisano v ureditvah večine držav članic Evropske unije z Evropsko unijo na čelu.

Za primerjalno pravno ureditev glede zastaranja, pristojnosti in višine sankcije glej primerjalno tabelo pod točko 4.2.

Odkrivanje t. i. kartelov po cilju je zelo težavno, saj se konkurenti skrivoma dogovarjajo. Zaradi tega bi bilo potrebno urediti možnost odpustitve sankcij, v primeru, da kdo izmed udeležencev tovrstnega sporazuma naznani Uradu kršitev. Ustrezno visoke sankcije so nujno potrebne za učinkovito politiko glede odpuščanja sankcij, saj stimulirajo kršitelje, da naznanijo kršitve Uradu. Možnost odpustitve ali znižanja sankcije ima kar 23 članic Evropske unije.

- **Koncentracije**

Pri postopkih presoje koncentracij je potrebno natančno določiti, kdaj je koncentracija skladna s pravili konkurence. Sedanji zakon t. i. test presoje skladnosti ureja v dveh členih in sicer v prvem odstavku 11. člena ter v prvem odstavku 13. člena ZPOmK. Čeprav si člena vsebinsko ne nasprotujeta, njuna dikcija napoti enkrat na presojo bistvenega zmanjšanja učinkovite konkurence na upoštevem trgu in drugič predvsem na presojo ustvarjanja ali krepitev prevladujočega položaja. Glede na to, da v povezavi že sedaj nakazujeta na presojo bistveno zmanjšanje učinkovite konkurence na trgu, je zaradi jasnosti in pravne varnosti potrebno urediti test presoje v enem členu in sicer ga glede na sedanjo ureditev in glede na uskladitev z Evropsko komisijo določiti tako, da so prepovedane tiste koncentracije, ki bistveno omejujejo učinkovito konkurenco na ozemlju Republike Slovenije ali njenem znatnem delu, zlasti kot posledica ustvarjanja ali krepitev prevladujočega položaja.

Ekonomске pragove, na podlagi katerih nastane obveznost priglasitve koncentracije, jih je potrebno opredeliti tako, da se bo iz presoje koncentracij izločilo tiste, zaradi katerih ne pride do učinkov na ozemlju Republike Slovenije. V sedanji ureditvi je kriterij letnega prometa, ki ga kot kriterij za obveznost priglasitve določajo tudi druge ureditve, določen

samo skupni letni promet v transakciji udeleženih podjetij na slovenskem trgu. Na tej podlagi so ob dosledni uporabi 12. člena ZPOMK morale biti priglašene tudi tiste koncentracije, kjer je samo prevzemno podjetje imelo promet na slovenskem trgu in je prevzemalo podjetje, ki v Sloveniji ni poslovalo. Zaradi tega je potrebno prag za priglasitev določiti tako, da se sicer upošteva skupni promet v koncentraciji udeleženih podjetij skupaj s podjetji v skupini na slovenskem trgu, vendar ob dodatnem pogoju, da letni promet vsaj dveh v koncentraciji udeleženih podjetij skupaj s podjetji v skupini, presega določen promet na slovenskem trgu. Zaradi previdnosti, da se iz pristojnosti Urada ne izmuznejo koncentracije, ki sicer ne bi presegale postavljenih pragov, pa vendarle pomembno vplivajo na tržno strukturo v Republiki Sloveniji, je potrebno določiti, da lahko Urad v primerih, ko skupni tržni delež v koncentraciji udeleženih podjetij presega 60%, pozove podjetja k priglasitvi takšne koncentracije.

Na podlagi prakse Urada je mogoče ugotoviti, da je sedanji 7-dnevni rok za priglasitev koncentracije prekratek, in ga je potrebno podaljšati na 30 dni. Prav tako je v zakonu potrebno določiti trenutek, od katerega se šteje rok za priglasitev v primerih, ko je bila koncentracija priglašena Evropski komisiji in je bilo odločeno, da jo bo presojal Urad, ter kadar je na podlagi zaprosila iz 4. člena Uredbe Sveta o nadzoru koncentracij podjetij št. 139/2004 z dne 20. januarja 2004 (UL L 24, z dne 29. 1. 2004, str. 1, v nadaljnjem besedilu: Uredba 139/2004) prišlo do odločitve, da koncentracije ne bo presojala Evropska komisija (v nadaljevanju tudi: Komisija).

Zaradi tega, ker ima lahko izvrševanje koncentracije nepopravljive posledice na trgu in je izredno težko po izvrševanju koncentracije v primerih prepovedanih koncentracij naknadno vzpostaviti razmere, ki so bile pred koncentracijo, je potrebno določiti, da podjetja ne smejo uresničevati pravic in obveznosti iz koncentracije do izdaje odločbe o skladnosti koncentracije s pravili konkurence. V posebnih primerih pa lahko podjetja zaprosijo Urad, da s sklepom dovoli izvrševati pravice in obveznosti iz koncentracije.

Pri začetku postopka je potrebno Uradu dovoliti, da lahko po uradni dolžnosti začne postopek za odpravo učinkov koncentracij. Postopek glede koncentracij se praviloma začne na podlagi priglasitve strank. V primeru, da se koncentracije, ki je sicer podrejena določbam zakona, Uradu v roku ne bo priglasilo, bo Urad začel postopek, v katerem bo predhodno ugotovil, da je do koncentracije prišlo, da ni bila priglašena in bo naložil ukrepe, s katerimi bo vzpostavil stanje pred njeno izvedbo. Na takšen način se v naš pravni red uvaja večja disciplina, kjer bodo morala podjetja koncentracije, ki zapadejo v domet zakona, priglasiti Uradu, sicer bodo tvegala dezinvestiranje premoženja oziroma kapitalskih deležev. Zgolj določitev kršitve obveznosti priglasitve kot prekršek ne nudi učinkovitega orodja Uradu, da nadzira strukturo trga v Republiki Sloveniji.

Za učinkovitejšo pridobivanje podatkov je tudi v postopkih presoje koncentracij za zahteve za posredovanje podatkov potrebno določiti enako način njihove ureditve kot velja za omejevalna ravnanja. Enako velja za izvedbo preiskav.

Pri korektivnih ukrepih je potrebno natančno določiti, da so priglasitelji tisti, ki lahko predlagajo korektivne ukrepe, saj sami najbolj vedo, katere ukrepe so pripravljeni in

sposobni izvesti, da bi bila koncentracija skladna s pravili konkurence. Urad lahko naloži obveznosti, s katerimi zagotovi izpolnjevanje korektivnih ukrepov. V primeru neizpolnjevanja sprejetih korektivnih ukrepov ali obveznosti je potrebno določiti, da lahko Urad razveljavi svojo odločbo in koncentracijo prepove. Tako bo Urad imel na voljo učinkovito izredno sredstvo, s katerim bo lahko posegel tudi v pravnomočno odločbo, ki je bila izdana, pod pogojem, ki se ni uresničil.

In nazadnje, pri koncentracijah, (1) ki so v skladu z zakonom prepovedane, (2) kjer podjetja niso izpolnila korektivnih ukrepov ali (3) kjer koncentracija, ki je podrejena določbam zakona, ni bila priglašena, je potrebno določiti, da lahko Urad v koncentraciji udeleženi podjetjem naloži ukrepe, s katerimi se ponovno vzpostavi stanje pred izvedbo koncentracije.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1. Cilji predloga zakona

Cilji predloga zakona so:

- določneje opredeliti izraze, ki so uporabljeni v ZPOmK-1;
- redefinirati pojem poslovne skrivnosti;
- jasno določiti dokazno breme glede dokazovanja omejevalnih sporazumov;
- zagotoviti skladnost uporabe institutov (npr. skupinske izjeme) in pojmov, ki jih poznata konkurenčno pravo Evropske unije in slovensko konkurenčno pravo (ZPOmK-1);
- oblikovati učinkovitejši sistem nadzora, ugotavljanja kršitev in sankcioniranja kršiteljev glede na dvojno vlogo Urada – kot upravnega organa in prekrškovnega organa;
- določiti kolegijsko odločanje Urada tako v upravnem postopku kot v postopku o prekršku;
- jasno določiti sodelovanje med državnimi organi za potrebe izvajanja nalog v skladu z zakonom;
- opredeliti stranke v postopku pred Uradom (prijavitelji oziroma vlagatelji raznih prošenj, obvestil in drugih vlog nimajo položaja stranke);
- začetek postopka izključno po uradni dolžnosti;
- določiti način vodenja postopka glede na dolžnost vodenja postopkov po 81. ali 82. členu Pogodbe;
- zagotoviti obveznost sodelovanja podjetij v postopkih pred Uradom z možnostjo naložitve denarne kazni v primeru nesodelovanja;
- določiti način opravljanja raziskav sektorjev ali določenih vrst sporazumov;
- omogočiti opravljanje preiskave ne le zaposlenim na Uradu, temveč tudi drugim specializiranim organizacijam, zavodom ali posameznikom;

- vzpostaviti službene izkaznice, ki so potrebne za identifikacijo pri opravljanju preiskav;
- razširiti obseg preiskovalnih pristojnosti z možnostjo zasega predmetov in zapečatenja prostorov;
- bolj določno opredeliti postopanje v zvezi s privilegirano komunikacijo,
- urediti sodelovanje pri preiskavah z Evropsko komisijo in organi, pristojnimi za varstvo konkurence drugih držav članic Evropske unije;
- bolj natančno urediti postopek v primeru, da podjetja Uradu predlagajo zaveze;
- določiti ustrežnejše kriterije (pragove) za priglasitev koncentracij, da bo Urad presojal tiste koncentracije, ki imajo določen vpliv na ozemlju Republike Slovenije;
- podaljšati roke, v katerih je priglasitelj dolžan priglasiti koncentracijo iz 7 na 30 dni;
- določiti zadržanje izvrševanja koncentracije do izdaje odločbe o skladnosti koncentracije s pravili konkurence;
- spremeniti število rokov za izdajo odločb v primerih koncentracije, in sicer v delovnih dnevih;
- zagotoviti sodelovalno dolžnost podjetij tudi v postopkih pri koncentracijah;
- bolj natančno urediti postopek v primeru, da podjetja Uradu predlagajo korektivne ukrepe;
- vpeljati možnost razveljavitve odločbe o skladnosti koncentracije s pravili konkurence;
- določiti ukrepe za odpravo učinkov koncentracije;
- določiti Vrhovno sodišče Republike Slovenije kot sodišče, ki je pristojno za odločanje o tožbah zoper odločbe Urada;
- urediti nekatere postopkovne določbe v postopku sodnega varstva pred Vrhovnim sodiščem;
- določneje urediti sodelovanje sodišč, Urada in Evropske komisije in organov, pristojnih za varstvo konkurence v drugih državah članicah Evropske unije;
- določiti primerne globe (ne v absolutnem znesku, temveč glede na letni promet kršiteljev);
- oblikovati program prizanesljivosti preko možnosti odpustitve sankcij;
- določiti daljše zastaralne roke.

2.2. Načela predloga zakona

Predlagatelj zakona je pri pripravi zakona izhajal iz potrebe po konsistentnosti ZPOmK-1 z obstoječim pravnim sistemom. Iz navedenega razloga zakon upošteva obstoječe pravne okvire in ureja samo vprašanja, ki so specialne narave (*lex specialis*), kar pomeni, da je v zvezi z obstoječo zakonodajo uveljavljeno načelo subsidiarnosti. Tako se subsidiarno uporabljajo pravila Zakona o splošnem upravnem postopku, Zakona o upravnem sporu in Zakona o prekršku.

V zvezi z določbami, ki se nanašajo na nadzor nad določbami tega zakona, poizkuša uravnotežiti pravo razmerje med načelom učinkovitosti nadzora, načelom ekonomičnosti postopka, hkrati pa spoštovati tudi načelo kontradiktornosti, enakopravnosti strank v postopku ter njihovo pravico do obrambe, pri čemer se ne sme prekomerno poseči v varstvo poslovnih skrivnosti.

Predlog zakona nadalje temelji na načelu javnosti, saj lahko Urad poleg izvlečka sklepa o uvedbi postopka in izreka odločb, ki jih objavi na spletni strani Urada, objavi tudi poročilo o rezultatih raziskave sektorja ali posameznih vrst sporazumov, ki jih opravi v skladu z ZPOmK-1. Nadalje lahko Urad objavi, o katerih zadevah posebnega pomena, je dal obvestila in mnenja, če je to primerno zaradi narave in pomena omejevanja.

V postopku pred Uradom ima načelo pisnosti prednost pred načelom ustnosti, saj Urad glavne obravnave praviloma ne opravi.

2.3. Poglavitne rešitve predloga zakona

- **Določnejša ureditev izrazov uporabljenih v ZPOmK-1:** Posamezni izrazi, ki so uporabljeni v tem zakonu so definirani, če gre za izraze, ki so uporabljeni samo v tem zakonu (npr. v koncentraciji udeležena podjetja, upoštevni trg) ali pa so uporabljeni drugače (npr. podjetja, poslovna skrivnost).
- **Opredelitev pojmov in institutov ZPOmK-1, v skladu s prakso EU:** Za skupinske izjeme ZPOmK-1 približuje ureditev ureditvi v EU, saj se tudi v primeru uporabe nacionalnega konkurenčnega prava uporabljajo določbe uredb Evropske komisije ali Sveta Evropske unije, ki urejajo uporabo tretjega odstavka 81. člena Pogodbe.
- **Oblikovanje učinkovitejšega sistema nadzora, ugotavljanja kršitev in sankcioniranja kršiteljev:** Za oblikovanje učinkovitejšega sistema varstva konkurence predvideva predlog zakona obveznost sodelovanja podjetij in podjetniških združenj v postopkih pred Uradom, določitev glob za kršitelje v odstotkih letnega prometa, podaljšanje zastaralnih rokov, določitev pristojnosti Vrhovnega sodišča v postopkih sodnega varstva zoper odločbe Urada, možnost Urada, da z namenom odkrivanja nepravilnosti na trgu opravi raziskave sektorjev ali določenih sporazumov, oblikovanje programa prizanesljivosti, podaljšanje rokov za priglasitev koncentracij in določitev drugačnih kriterijev za priglasitev koncentracij.
- **Obveznost sodelovanja podjetij in podjetniških združenj v postopkih pred Uradom:** Predlog zakona predvideva možnost določitve denarnih kazni zoper podjetja, ki ne sodelujejo z Uradom. Denarne kazni so predvidene za podjetja, ki ne odgovorijo na zahteve za posredovanje podatkov oziroma ki posredujejo nepopolne, nepravilne ali zavajajoče odgovore ter za podjetja zoper katera se vodi postopke, če ovirajo preiskavo.
- **Podaljšanje zastaralnih rokov v primeru prekrškov:** Predlog zakona predpisuje petletni zastaralni.
- **Primerne globe:** Za pravne osebe so predpisane globe v odstotkih letnega prometa, ki so tako bolj individualizirane in imajo hkrati tudi večji odvračalni vpliv. Za odgovorne

osebe so globe določene v razponu, pri čem lahko Urad izreka globe, v katerikoli višini, v tem razponu.

- **Vzpostavitev kolegijskega odločanja Urada:** V posamičnih zadevah iz pristojnosti Urada predlog zakona podeljuje pristojnost odločanja (tako v upravnem postopku kot v postopku o prekršku) posebnemu senatu za odločanje. Senat za odločanje ni stalno telo, temveč se oblikuje za odločanje v posamični zadevi. Sestavljajo ga direktor Urada (predsednik senata) in dve osebi, zaposleni v Uradu. Senat odloča z večino, na nejavnih sejah.
- **Sodelovanje Urada z drugimi organi:** Z namenom vzpostavitve učinkovitega izvrševanja pristojnosti državnih organov in organov nadzora, predlog zakona določa dolžnost izmenjave podatkov med temi organi in poudarja načelo varovanja zaupnosti izmenjanih podatkov.
- **Opredelitev pojma stranke:** Predlog zakona jasno določa, kdo je lahko stranka postopka (podjetje, proti kateremu Urad vodi postopek ter priglasi telji koncentracije) in tudi, da vlagatelj pobude oziroma kakršnekoli vloge, nima položaja stranke.
- **Začetek postopka pred Uradom zgolj po uradni dolžnosti:** Postopek pred Uradom se lahko začne izključno po uradni dolžnosti. Tudi v primeru, da Urad pridobi podatke od vlagatelj pobude oz. kakršnekoli druge vloge, ima Urad diskrecijsko pravico glede uvedbe postopka.
- **Določitev načina vodenja postopkov po 81. in 82. členu Pogodbe:** Vsi postopki, ki jih vodi Urad, se vodijo v skladu z določbami ZPOmK-1. To v skladu z Uredbo Sveta o izvajanju pravil o konkurenci iz določb 81. in 82. člena Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti št. 1/2003/ES z dne 16. decembra 2002 (UL L 1, z dne 4. 1. 2003, str. 1, v nadaljnjem besedilu: Uredba 1/2003) velja tudi v primeru, ko Urad presoja kršitve 81. in 82. člena Pogodbe. Predlog zakona določa še, da se v primeru postopka zaradi kršitve določb 81. in 82. člena Pogodbe, enotno vodi tudi postopek presojanja kršitev določb 7. ali 10. člena zakona.
- **Določitev opravljanja raziskav sektorjev in določenih vrst sporazumov:** predlog zakona določa, v katerih primerih začne Urad opravljati raziskave, način njihovega opravljanja (z zahtevami za posredovanje podatkov in možnostjo preiskave), možnost Urada, da objavi poročilo o rezultatih raziskave, ter možnostjo Urada, da postopa v skladu z določbami ZPOmK-1 (začne postopek) na podlagi rezultatov raziskav.
- **Ustreznejša ureditev preiskave:** Predlog zakona omogoča, da poleg oseb, zaposlenih na Uradu, preiskave opravljajo tudi druge specializirane organizacije, zavodi in posamezniki, saj lahko slednji razpolagajo z znanji, ki jih Urad nima (zlasti na področju računalniške tehnologije). Za identifikacijo pooblaščenih oseb pri opravljanju preiskav predvideva vzpostavitev posebnih službenih izkaznic, katere izda minister, pristojen za gospodarstvo. Z namenom, da se zagotovi učinkovito pridobivanje dokazov, predlog zakona širi pooblastila pooblaščenih oseb med preiskavo in med dana pooblastila dodaja tudi možnost zasega predmetov in zapečatenja poslovnih prostorov. Privilegirana komunikacija (komunikacija med podjetjem, zoper katerega se izvaja preiskava, in njegovim odvetnikom) je izključena iz preiskave. Predlog zakona poleg tega določa način ravnanja s takšno

dokumentacijo, v kolikor je potrebno presoditi utemeljenost oziroma neutemeljenost sklicevanja na obstoj omenjenega privilegija. O tem odloča Upravno sodišče RS v Ljubljani. Ker je Urad v skladu z Uredbo 1/2003 dolžan sodelovati pri preiskavah, ki jih opravlja Komisija, in ker lahko sodeluje tudi pri preiskavah, ki jih vodijo organi, pristojni za konkurenco drugih držav članic EU, predlog zakona natančneje opredeljuje tudi sam način sodelovanja med omenjenimi institucijami.

- **Natančnejša ureditev zavez:** Možnost predlaganja zavez s strani podjetja, zoper katerega se vodi postopek, predvideva že sedanji ZPOmK. Vendar pa omenjeni zakon ne vsebuje drugih temeljnih določil, ki so opredeljeni v Uredbi 1/2003. Predlog zakona zato natančneje opredeljuje postopek glede zavez, določa, kakšne so posledice, v primeru, da predlagane zaveze ne zadoščajo za odpravo stanja, iz katerega izhaja verjetnost obstoja kršitve določb o omejevalnih ravnanjih, opredeljuje pa tudi možnost Urada, da v določenih primerih razveljavi odločbo o zavezah.
- **Ustreznejši kriteriji (pragovi) za priglasitev koncentracij:** Predlog zakona določa, da je koncentracijo potrebno priglasiti Uradu, če je skupni letni promet v koncentraciji udeleženih podjetij skupaj s podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu na slovenskem trgu presegel 35 milijonov eurov in je letni promet vsakega izmed vsaj dveh v koncentraciji udeleženih podjetij skupaj s podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu na slovenskem trgu presegel 7 milijonov eurov. Namen teh kriterijev je, da se presoji Urada podredi koncentracije, ki imajo določen vpliv v Republiki Sloveniji.
- **Podaljšanje rokov, v katerih je priglasitelj dolžan priglasiti koncentracijo:** V praksi se je velikokrat pokazalo, da je enotedenski rok prekratek, saj je potrebno pripraviti obsežno dokumentacijo. Zato predlog zakona podaljšuje enotedenski rok na rok 30 dni. Koncentracijo je torej potrebno priglasiti Uradu najkasneje v roku 30 dni po sklenitvi pogodbe, objavi javne ponudbe ali pridobitvi kontrole.
- **Zadržanje izvrševanja koncentracije:** Ker bi lahko v skladu z dosedanja ureditvijo določenih primerih prišlo do dejanske možnosti izvrševanja učinkov koncentracije že pred dokončno presojo koncentracije pred Uradom, predlog zakona izrecno določa, da podjetja ne smejo uresničevati pravic in obveznosti, ki izhajajo iz koncentracije, do izdaje odločbe o skladnosti koncentracije s pravili konkurence in vsa dejanja izvršena v nasprotju s tem so nična. To je v skladu z ex ante nadzorom, ki ga pri koncentracijah izvaja Urad. Izjemoma pa lahko Urad na predlog podjetja izda sklep, s katerim dovoli izvrševanje koncentracije v določenem obsegu in/ali pod določenimi pogoji.
- **Štetje rokov v delovnih dnevih:** V predlogu zakona so v postopku pri koncentracijah časovne omejitve za odločanje Urada določene v delovnih dneh.
- **Sodelovalna dolžnost:** Zaradi zagotovitve sodelovanja podjetij tudi v postopku pri koncentracijah, se uporabljajo določbe o zahtevi za posredovanje podatkov in preiskavah smiselno kot veljajo pri omejevalnih ravnanjih (predvideno je sankcioniranje nesodelovanja, oviranja preiskave).
- **Postopek s korektivnimi ukrepi:** Cilj korektivnih ukrepov je, da odpravijo resen sum glede skladnosti koncentracije s pravili konkurence in bi z njihovim sprejemom Urad

lahko izdal odločbo o skladnosti koncentracije. Do sedaj veljavni ZPOMK določa le, da Urad lahko z odločbo naloži dodatne obveznosti in pogoje, ki naj zagotovijo skladnost koncentracije. Ni pa predpisan postopek v zvezi s korektivnimi ukrepi, zato predlog zakon to pomanjkljivost odpravlja in natančneje ureja postopek v zvezi z korektivnimi ukrepi (vsebina odločbe, podaljšanje roka za sprejem odločbe).

- **Razveljavitev odločbe o skladnosti koncentracije s pravili konkurence:** Predlog zakona daje Uradu možnost, da v določenih primerih po uradni dolžnosti razveljavi odločbo o skladnosti koncentracije s pravili konkurence in izda novo odločbo, s katero odloči, ali je koncentracija skladna s pravili konkurence ali ne. To pooblastilo ima Urad v primeru, če odločba o skladnosti koncentracije temelji na nepravilnih, nepopolnih ali zavajajočih podatkih, ki jih je posredovala eno od v koncentraciji udeleženih podjetij ali če podjetje ni izpolnilo sprejetih obveznosti.
- **Ukrepi za odpravo učinkov koncentracije:** Predlog omogoča Uradu, da z odločbo naloži v koncentraciji udeleženim podjetjem, da izvedejo ukrepe, s katerimi se bo ponovno vzpostavilo stanje, ki je obstajalo pred izvedbo koncentracije. Urad bo ukrepe za odpravo učinkov koncentracij naložil v primerih, ko bo prišlo do izvedbe ali izvrševanja koncentracije, ki jo je prepovedal, kadar podjetje ni izpolnilo korektivnih ukrepov ter v primerih, ko koncentracija Uradu ni bila priglašena kljub pozivu. Cilj je vzpostaviti stanje, ki je obstajalo pred izvedbo koncentracije.
- **Določitev primernejšega sodnega varstva zoper odločbe Urada:** Predlog zakona določa Vrhovno sodišče RS kot sodišče, ki je pristojno za odločanje o tožbah zoper odločbe Urada. Hkrati tudi ureja nekatera postopkovna vprašanja v postopku sodnega varstva pred Vrhovnim sodiščem RS (npr. možnost tožnika glede navajanja novih dejstev in dokazov, glavna obravnava, meje preizkusa tožbenega zahtevka in podobno) ter drugače ureja tudi dolžino zastaralnih rokov.
- **Ureditev sodelovanj sodišč, Urada in Evropske komisije ter organov, pristojnih za konkurenco v drugih državah članicah Evropske unije:** Ker sodelovanje med omenjenimi organi v določeni meri ureja že Uredba 1/2003, predlog zakona zgolj natančneje opredeljuje način sodelovanja med temi organi in obveznosti oziroma pristojnosti vsakega izmed njih (npr. pristojnost nacionalnega sodišča za uporabo 81. ali 82. člena Pogodbe, dolžnost sodišča, da o takem postopku obvesti Urad, posredovanje kopij sodb nacionalnega sodišča in podobno).
- **Oblikovanje programa prizanesljivosti:** Predlog zakona predvideva možnost za odpustitev sankcij podjetjem, ki sodelujejo z Uradom pri odkrivanju omejevalnih sporazumov po cilju.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Sprejetje predlaganega zakona je načeloma nevtrarno z vidika državnega proračuna in drugih javno finančnih sredstev. Sredstva za delovanje Urada so zagotovljena v državnem proračunu. Negativnih posledic na javna finančna sredstva ne bo. Dolgoročno lahko pripelje do več naloženih glob v postopkih o prekršku zaradi daljših zastaralnih rokov in

določitve novih prekrškov, vendar je obseg takšnih pozitivnih posledic za državni proračun nemogoče napovedati vnaprej, ker sta odkrivanje prekrškov in izvedba postopka odvisna tudi od drugih dejavnikov.

4. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOST PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

4.1. Ureditev v EU

- **Omejevalna ravnanja**

Temelji konkurenčnega prava evropske unije so določeni v Pogodbi, zlasti v členih 81 do 86, natančnejša ureditev pa je vsebovana v uredbah, direktivah, obvestilih, smernicah in drugih aktih. Po 81. členu Pogodbe so prepovedani in nični vsi sporazumi med podjetji (tudi sklepi podjetniških združenj in usklajena ravnanja; v nadaljevanju: sporazumi), ki bi lahko prizadeli trgovino med državami članicami EU in katerih cilj ali posledica je preprečevanje, omejevanje ali izkrivljanje konkurence na skupnem trgu. 81. člen nadalje primeroma našteva primere omejevalnih sporazumov. V tretjem odstavku pa določa štiri pogoje, pod katerimi se sporazum, kljub temu da je omejevalen, izvzame od splošne prepovedi. Kljub splošni prepovedi pa so določeni omejevalni sporazumi izvzeti tudi tedaj, kadar je njihov vpliv na konkurenco neznaten (pravilo de minimis). Tako se šteje, da konkurence znatno ne omejujejo sporazumi med konkurenti, v kolikor skupni tržni delež strank sporazuma ne presega 10% na nobenem izmed upoštevnihi trgov, na katere se nanaša sporazum, oziroma sporazumi med nekonkurenti, v kolikor tržni delež vsake od strank sporazuma ne presega 15% na nobenem izmed upoštevnihi trgov, na katere se nanaša sporazum. Kadar je težko kvalificirati sporazum bodisi kot sporazum med konkurenti ali kot sporazum med nekonkurenti, velja 10% prag. Pri tem pa obstajajo določene vrste sporazumov, ki nikdar ne zapadejo pod omejitev majhnega pomena (določanje cen, omejevanje proizvodnje itd.)

Naslednji, 82. člen Pogodbe pa prepoveduje vsako zlorabo prevladujočega položaja enega ali več podjetij na skupnem trgu ali njegovem znatnem delu, kolikor bi lahko prizadela trgovino med državami članicami EU. Tudi 82. člen v drugem odstavku primeroma našteva primere zlorab prevladujočega položaja.

Z namenom učinkovite in enotne uporabe 81. in 82. člena Pogodbe je bila sprejeta Uredba Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 in 82 Pogodbe (v nadaljevanju: Uredba 1/2003). Uredba najprej rešuje vprašanje **dokaznega bremena** glede kršitev členov 81 in 82 Pogodbe na način, da obstoj kršitve prvega odstavka 81. člena in 82. člena Pogodbe dokazuje stranka ali organ, ki kršitev zatrjuje, medtem ko mora ugodnost iz tretjega odstavka 81. člena Pogodbe dokazati podjetje ali podjetniško združenje, ki se na to ugodnost sklicuje.

Uredba 1/2003 nadalje določa obveznost organov, pristojnih za varstvo konkurence držav članic EU, da v primeru ugotavljanja omejevalnih ravnanj v skladu z nacionalno zakonodajo uporabijo tudi 81. in 82. člen Pogodbe ter določa pristojnost sodišč za uporabo 81. in 82.

člena Pogodbe. Uredba 1/2003 tudi podrobneje ureja način sodelovanja med nacionalnimi konkurenčnimi organi, nacionalnimi sodišči in Komisijo. Nacionalna sodišča lahko pri uporabi 81. ali 82. člena Pogodbe zaprosijo Komisijo, da jim pošlje podatke, s katerimi razpolaga, ali da poda svoje mnenje o vprašanih glede uporabe pravil konkurence Skupnosti. Države članice morajo, takoj ko je celotna pisna sodba vročena strankam, Komisiji posredovati kopije vseh pisnih sodb nacionalnih sodišč o uporabi omenjenih členov Pogodbe. Nacionalni konkurenčni organi lahko svojim sodiščem pisno (ali z dovoljenjem sodišča ustno), po uradni dolžnosti, predložijo pripombe glede uporabe člena 81 ali 82 Pogodbe. Kadar skladna uporaba člena 81 ali 82 Pogodbe tako zahteva, lahko Komisija pisno (ali z dovoljenjem sodišča ustno), na lastno pobudo, predloži svoje opombe sodiščem držav članic. Z namenom, da nacionalni konkurenčni organi ali Komisija pripravijo svoje pripombe, lahko od zadevnega sodišča države članice zahtevajo, da jim pošlje dokumente, potrebne za oceno primera. Nacionalni konkurenčni organi lahko v postopku ugotavljanja kršitev 81. in 82. člena Pogodbe odredijo začasne ukrepe, zahtevajo odpravo kršitve, sprejmejo zaveze ali naložijo globe, periodične denarne kazni oziroma druge sankcije, ki so predvidene po nacionalnem pravu.

Sama Komisija pa je pristojna, da sprejme naslednje odločbe: ko Komisija ugotovi, da je podana kršitev 81. ali 82. člena Pogodbe, lahko od zadevnega podjetja ali podjetniškega združenja zahteva, da **kršitev odpravi** in hkrati naloži ukrepe, ki so potrebni za učinkovito odpravo kršitve in so sorazmerni s storjeno kršitvijo. V nujnih primerih, kjer obstaja nevarnost nastanka resne in nepopravljive škode za konkurenco, lahko Komisija, na podlagi ugotovitve kršitve na prvi pogled, po uradni dolžnosti z odločbo odredi **začasne ukrepe**. Takšna odločba je časovno omejena in jo je mogoče podaljšati. Ko namerava Komisija v določeni zadevi sprejeti odločbo o odpravi kršitve, lahko zadevna podjetja ponudijo **zaveze**, s katerimi se zavežejo k upoštevanju pomislekov, ki jih je v predhodni oceni izrazila Komisija. Z odločbo Komisije postanejo predlagane zaveze zavezujoče za podjetja. Takšna odločba je lahko časovno omejena. Komisija pa lahko postopek ponovno odpre, če pride do sprememb dejanskih okoliščin, ki so bistvene za odločbo, če zadevna podjetja ali podjetniška združenja ne izpolnjujejo zavez ali če odločba temelji na nepopolnih, nepravilnih ali zavajajočih podatkih, ki so jih posredovale stranke.

Uredba 1/2003 tudi določa pooblastila Komisije pri uporabi 81. in 82. člena Pogodbe. Komisija lahko izvede **raziskavo znotraj posameznega sektorja ali posamezne vrste sporazumov v več sektorjih** (kadar razvoj trgovine med državami članicami, togost cen ali druge okoliščine kažejo na možnost omejevanja ali izkrivljanja konkurence na skupnem trgu). Od podjetij in podjetniških združenj lahko zahteva, da predložijo vse informacije, ki so potrebne za uveljavljanje člena 81 ali 82 Pogodbe, lahko pa opravi tudi potrebne preiskave. Komisija o rezultatih takšne raziskave objavi poročilo in zaprosi zainteresirane stranke za pripombe.

Nadalje lahko Komisija na podjetja in podjetniška združenja naslovi zahtevo za posredovanje podatkov (zahtevo po informacijah), ki ima obliko enostavnega zahtevka za informacije ali pa odločbe, kopijo katerih Komisija pošlje tudi nacionalnemu konkurenčnemu organu. V kolikor ima zahteva obliko enostavnega zahtevka, se podjetja niso dolžna odzvati na posredovano zahtevo, v kolikor pa ima obliko odločbe, pa morajo

aktivno sodelovati s Komisijo. V kakšni obliki bo Komisija posredovala zahtevo, se odloči sama, obe pa se pošljeta v pisni obliki. Enostavna zahteva mora obsegati: pravno podlago, namen zahteve, informacije, ki jih Komisija zahteva, rok in sankcije zaradi posredovanja nepravilnih ali zavajajočih podatkov, odločba pa mora poleg tega vsebovati tudi predvidene sankcije (globo in periodične denarne kazni) za posredovanje nepopolnih podatkov oziroma zaradi neposredovanja podatkov ter pouk o pravici do sodnega varstva. Zahtevane podatke morajo v imenu podjetij ali podjetniških združenj predložiti lastniki ali predstavniki podjetij, oziroma, v kolikor podjetja ali podjetniška združenja nimajo pravne subjektivitete, osebe, ki so z zakonom ali statutom pooblašcene, da jih zastopajo. Podatke lahko posredujejo tudi odvetniki v imenu svojih strank, vendar slednje odgovarjajo v primeru, da posredujejo nepravilne, nepopolne ali zavajajoče podatke. Komisija pa lahko opravi tudi razgovor z osebami, ki v to privolijo.

Komisija lahko za izpolnjevanje nalog, ki jih opredeljuje Uredba 1/2003, ne le pošlje zahteve za posredovanje podatkov, temveč tudi opravlja potrebne preiskave podjetij in podjetniških združenj. O svoji nameri mora prej obvestiti nacionalni konkurenčni organ, na ozemlju katerega se bo preiskava izvedla. Komisija se sama odloči, ali bo izvedla preiskavo na podlagi pisnega enostavnega pooblastila ali odločbe, v obeh primerih pa ima enake preiskovalne pristojnosti. Tudi tu je razlika le glede dolžnosti podjetja, da se preiskavi podredi. Kadar preiskava temelji na enostavnem pooblastilu se podjetje ni dolžno podrediti preiskavi, v primeru odločbe pa mora ravnati v skladu z njenimi določili. Za izvajanje preiskave lahko Komisija pooblasti uradne osebe in druge spremljevalne osebe (v nadaljevanju: preiskovalci), ki uresničujejo svoja pooblastila na podlagi pisnega pooblastila. Ta obsega predmet in namen preiskave in predvidene sankcije. Opredeljuje torej okvir preiskave in izkazuje posamezne pooblašcene preiskovalce. Pred sprejemom odločbe, pa se mora Komisija tudi posvetovati z organom za varstvo konkurence tiste države članice, na ozemlju katere se bo preiskava izvajala. Tudi tu preiskovalci razpolagajo s pisnim pooblastilom, odločbo pa je potrebno preiskovanim podjetjem vročiti pred začetkom preiskave. Poleg podatkov, ki jih vsebuje pooblastilo, mora odločba opredeliti še datum začetka preiskave in pouk o pravici do sodnega varstva. Preiskovalci lahko vstopijo v prostore, zemljišča in prevozna sredstva podjetij in podjetniških združenj, pregledajo poslovne knjige in drugo poslovno dokumentacijo, odvzamejo in pridobijo kopije ali izvlečke iz poslovnih knjig ali dokumentacije, zapečatijo poslovne prostore, poslovne knjige in dokumentacijo za čas in v obsegu, potrebnem za izvedbo pregleda ter zaprosijo katerega koli predstavnika ali člana osebja podjetja ali podjetniškega združenja za pojasnilo dejstev ali dokumentov, ki se nanašajo na predmet in namen pregleda, in njegove odgovore zapišejo v zapisnik. V primeru, da podjetje ne sodeluje pri preiskavi mora država članica zagotoviti Komisiji pomoč policije ali drugega organa prisile. Če je za pomoč policije po nacionalnih pravilih potrebna odobritev nacionalnega sodišča, je potrebno vložiti prošnjo za tako odobritev.

V primeru, da obstaja utemeljen sum, da se dokumentacija, ki je potrebna za dokazovanje resne kršitve določb 81. ali 82. člena PES nahaja v drugih prostorih, prevoznih sredstvih ali na drugih zemljiščih, Komisija z odločbo odredi pregled le teh, vendar mora v tem primeru nujno pridobiti predhodno odobritev s strani nacionalnega sodišča zadevne države članice, ki nadzoruje tudi zakonitost izvajanja preiskave.

Da se ugotovi ali gre za kršitev 81. ali 82. člena PES, lahko nacionalni konkurenčni organi na svojem ozemlju in na podlagi nacionalnega prava opravljajo **preiskave ali druge preiskovalne ukrepe v imenu in za račun organa**, pristojnega za varstvo konkurence druge države članice. Na zaprosilo Komisije nacionalni konkurenčni organi izvajajo preiskave, za katere Komisija tako določi.

Če podjetje ali podjetniško združenje ne ravna v skladu z določbami te uredbe, lahko Komisija v določenih primerih z odločbo naloži **globo**. Globa za procesne kršitve znaša do 1% prometa podjetja v predhodnem poslovnem letu, za materialne kršitve pa do 10% prometa v preteklem letu. Pri določanju dejanske višine globe Komisija upošteva težo in trajanje kršitve.

Komisija lahko z odločbo naloži podjetju in podjetniškemu združenju tudi **periodično denarno kazen** (do 5% dnevnega prometa), da ga prisili k odpravi kršitev 81. ali 82. člena Pogodbe, upoštevanju odločbe, ki odreja začasne ukrepe, izpolnitvi zavez, predložitvi popolnih in točnih informacij ali k podreditvi preiskavi.

Komisija je z uvedbo posebnega programa prizanesljivosti in izdajo posebnega obvestila (Obvestilo Komisije o imuniteti pred globami in znižanju glob v kartelnih zadevah UL C 298, 8.12.2006, v nadaljevanju: Obvestilo o prizanesljivosti) udeležencem kartela (omejevalnih sporazumov po cilju) ponudila možnost imunitete pred globo (odpustitve sankcije) ali vsaj znižanje globe, v primeru, da sodelujejo s Komisijo.

Komisija prizna podjetju, ki razkrije svoje sodelovanje v domnevnem kartelu z vplivom na trgovino Skupnosti, **imuniteto pred globo**, ki bi mu sicer bila naložena, če to podjetje prvo predloži podatke in dokaze, ki bodo po mnenju Komisije omogočili izvedbo preiskave v zvezi z domnevnim kartelom. Obvestilo o prizanesljivosti določa, kaj mora podjetje predložiti v prošnji za dodelitev imunitete.

V kolikor ima Komisija v času prošnje že na voljo dovolj dokazov za sprejetje odločbe o preiskavi v zvezi z domnevnim kartelom, oziroma je preiskavo že izvedla, lahko podjetje še vedno pridobi imuniteto pred globo, ki bi mu bila sicer naložena, če prvo predloži dokaz, ki po mnenju Komisije lahko omogoči, da se ugotovi kršitev 81. člena pogodbe. Imuniteta bo v tem primeru odobrena na podlagi kumulativnih pogojev, da Komisija v času vložitve prošnje v zvezi z domnevnim kartelom ni imela dovolj dokazov za ugotovitev kršitve 81. člena Pogodbe in da nobenemu podjetju ni bila priznana pogojna imuniteta pred globami iz razloga, ker je prvo predložilo dokaz, s katerim je bil omogočen sprejem odločbe o preiskavi.

Da se lahko prizna imuniteta pred globo morajo biti, poleg zgoraj opredeljenih pogojev, kumulativno izpolnjeni še naslednji pogoji: podjetje mora aktivno sodelovati v postopku, svojo udeležbo v domnevnem kartelu mora končati takoj po vložitvi prošnje (razen tistih dejavnosti, ki so po mnenju Komisije razumno potrebne za zaščito interesa preiskave), pred načrtovano vložitvijo prošnje pri Komisiji, pa podjetje ne sme uničiti, poneveriti ali skriti dokazov o domnevnem kartelu, niti ne dejstva ali vsebine svoje načrtovane prošnje, razen

drugim organom za varstvo konkurence. Za imuniteto ne more zaprositi podjetje, ki je prisililo druga podjetja v to, da pristopijo h kartelu ali v to, da v njem ostanejo.

Podjetju, ki izpolnjuje pogoje oziroma doseže dokazni prag za pridobitev imunitete, Komisija pisno odobri pogojno imuniteto. Podeljena imuniteta je pogojna zato, ker mora podjetje med celotnim upravnim postopkom izpolnjevati tudi svojo sodelovalno dolžnost, dolžnost v zvezi s prenehanjem sodelovanja v kršitvi, poleg tega pa ne sme biti ugotovljeno, da je prosilec druga podjetja prisilil h kršitvi. V nasprotnem primeru Komisija obvesti prosilca, da v končni odločbi, s katero kršitev prepove, ne bo podelila že odobrene pogojne imunitete.

Dokler ne zavzame stališča do obstoječe prošnje, Komisija ne bo preučevala drugih prošenj za imuniteto pred globo, ki se nanašajo na isto domnevano kršitvijo.

Podjetja, ki ne izpolnjujejo pogojev za pridobitev imunitete pred globo, so lahko upravičena do **znižanja sleherne globe**, ki bi jim bila sicer naložena, če prekinejo sodelovanje v kršitvi in zagotovijo Komisiji takšne dokaze o domnevni kršitvi, ki imajo znatno dodano vrednost glede na dokaze, ki jih Komisija že ima. Pojem dodane vrednosti je podan, če predloženi dokazi povečajo, bodisi po svoji naravi bodisi po stopnji podrobnosti, zmožnost Komisije, da dokaže obstoj domnevnega kartela. Na strani Komisije pa je, da v konkretnem primeru oceni, ali je dodana vrednost znatna ali ne. V odločbi, sprejeti na koncu upravnega postopka, pa določi raven znižanja, do katere je upravičeno podjetje, glede na globo, ki bi bila sicer naložena. In sicer bo prvo podjetje deležno znižanja v razponu od 30% do 50%, drugo podjetje v razponu od 20% do 30%, vsako nadaljnje podjetje pa do 20%.

Pristojnosti Komisije **zastarajo** po preteku 3 (kršitve glede zahtev po informacijah ali izvedbe preiskav) oziroma 5 let (vse druge kršitve). Zastaranje začne teči na dan, ko je bila kršitev storjena, pri trajajočih ali ponavljajočih se kršitvah pa na dan, ko kršitev preneha. Določena dejanja Komisije ali nacionalnih konkurenčnih organov (npr. pisne zahteve za informacije, pisna dovoljenja za izvajanje preiskav itd.) zastaranje pretrgajo. Odločbe Komisije, s katerimi naloži plačilo globe ali periodične denarne kazni, se lahko izvršijo v roku 5 let, zastaranje pa začne teči na dan, ko postane odločba pravnomočna.

Komisija mora pred izdajo odločbe dati podjetju ali podjetniškemu združenju priložnost, da se **izjavi** in poda pojasnila v zvezi z zadevami, proti katerim Komisija ugovarja. Pravica do obrambe strank mora biti v postopku v celoti spoštovana. Stranke imajo pravico do **vpogleda v spis**, ki pa se ne razširi na zaupne informacije in interno dokumentacijo Komisije ali nacionalnih konkurenčnih organov, kot tudi ne na korespondenco med Komisijo in nacionalnimi konkurenčnimi organi ali med samimi nacionalnimi konkurenčnimi organi. Komisija lahko **zasliši** tudi druge fizične ali pravne osebe, če meni, da je to potrebno. Zahtevam za zaslišanje Komisija ugotovi, če te osebe izkažejo zadosten pravni interes. Zaslišanje pa Komisija lahko izvede tudi na podlagi zaprosila nacionalnega konkurenčnega organa.

Vse informacije, pridobljene med postopkom, se uporabljajo zgolj za namen, za katerega so bile pridobljene. Komisijo, nacionalne konkurenčne organe in uslužbence le-teh veže

dolžnost **varovanja zaupnosti zbranih podatkov in obveznost varovanja poslovne skrivnosti**.

Odločbe Komisije se **objavijo**, pri objavi pa Komisija upošteva pravni interes do varovanja poslovnih skrivnosti.

V **pritožbi zoper odločbo**, s katero je Komisija naložila globo ali periodično denarno kazen, lahko Sodišče prve stopnje naloženo globo ali periodično denarno kazen prekliče, zniža ali zviša.

- **Koncentracije**

Presoja koncentracij je urejena v **Uredbi 139/2004**. Šteje se, da **koncentracija** nastane, kadar se trajno spremeni kontrola zaradi združitve dveh ali več predhodno neodvisnih podjetij ali delov podjetij oziroma v primeru pridobitve neposredne ali posredne kontrole enega ali več drugih podjetij ali njihovih delov s strani ene ali več oseb, ki že obvladujejo vsaj eno podjetje, ali s strani enega ali več podjetij, bodisi z nakupom vrednostnih papirjev ali premoženja bodisi s pogodbo ali kakor koli drugače. Za koncentracijo se šteje tudi ustanovitev skupnega podjetja (joint venture), ki trajno opravlja vse funkcije samostojnega gospodarskega subjekta. **Kontrola** se pridobi s pravicami, pogodbami ali drugimi sredstvi, ki ločeno ali skupno in ob upoštevanju ustreznih dejstev ali predpisov omogočajo izvajanje odločilnega vpliva na podjetje, in sicer, lastništvo ali pravica do uporabe celotnega ali dela premoženja podjetja ter pravice ali pogodbe, ki zagotavljajo odločilni vpliv na sestavo, glasovanje ali sklepe organov podjetja. Osebe ali podjetja imajo kontrolo, če imajo pravice ali so upravičeni do njih na podlagi zadevnih pogodb ali imajo pravico do uveljavljanja pravic, ki iz njih izhajajo. Šteje se, da **do koncentracije ne pride**, kadar imajo kreditne ali druge finančne ustanove ali zavarovalniške družbe začasno v lasti vrednostne papirje, ki so jih pridobile v podjetju z namenom nadaljnje prodaje, pod pogojem, da ne uveljavljajo glasovalnih pravic, ki izhajajo iz teh vrednostnih papirjev, ali da jih uveljavljajo z namenom, da bi pripravile prodajo celotnega ali dela tega podjetja ali njegovega premoženja ali prodajo navedenih vrednostnih papirjev, ter se vsaka takšna prodaja izvede v enem letu od datuma pridobitve (to obdobje lahko Komisija na prošnjo podaljša). Do koncentracije ne pride tudi v primeru, kadar kontrolo pridobi nosilec funkcije v skladu z zakonodajo države članice, ki se nanaša na likvidacijo, stečaj, plačilno nesposobnost, prenehanje plačevanja, delno poravnavo ali podobne postopke.

Komisija presoja tiste združitve, prevzeme podjetij in skupna podjetja (joint venture), ki imajo **razsežnost Skupnosti**. Šteje se, da ima koncentracija razsežnost Skupnosti, kadar skupni promet udeleženih podjetij presega pragove določene v Uredbi 139/2004; to velja ne glede na to, ali imajo v koncentraciji udeležena podjetja sedež ali glavna področja dejavnosti v Skupnosti ali ne, pod pogojem, da na območju Skupnosti opravljajo znaten del svojega poslovanja. Koncentracija ima razsežnost Skupnosti, kadar vsa udeležena podjetja na svetovnem trgu skupno ustvarijo več kakor 5.000 milijonov eurov skupnega prometa in skupni promet na trgu Skupnosti vsakega od vsaj dveh udeleženih podjetij presega 250 milijonov eurov, razen če vsako od udeleženih podjetij ustvari več kakor dve tretjini svojega skupnega prometa na trgu Skupnosti v eni in isti državi članici. Koncentracija, ki ne doseže

omenjenih pragov, ima razsežnost Skupnosti: kadar vsa udeležena podjetja na svetovnem trgu skupno ustvarijo več kakor 2.500 milijonov eurov skupnega prometa; vsa udeležena podjetja v vsaki od vsaj treh držav članic skupno ustvarijo več kakor 100 milijonov eurov skupnega prometa; vsako od vsaj dveh udeleženih podjetij v vsaki od vsaj treh držav članic ustvari več kakor 25 milijonov eurov skupnega prometa in skupni promet na trgu Skupnosti vsakega od vsaj dveh udeleženih podjetij, presega 100 milijonov eurov; razen, če vsako od udeleženih podjetij ustvari več kakor dve tretjini svojega skupnega prometa na trgu Skupnosti v eni in isti državi članici. Uredba 139/2004 definira **skupni promet** in določa kateri prihodki se upoštevajo pri izračunu. Skupni promet obsega prihodke, ki so jih udeležena podjetja ustvarila v predhodnem poslovnem letu s prodajo proizvodov in opravljanjem storitev iz rednega poslovanja, zmanjšane za prodajne rabate in davek na dodano vrednost ter druge davke neposredno povezane s prometom. Skupni promet udeleženega podjetja ne vključuje prodaje proizvodov ali opravljanja storitev med povezanimi podjetji. Uredba 139/2004 določa, kaj se upošteva pri skupnem prometu kreditnih in finančnih institucij ter zavarovalnic.

Koncentracijo z razsežnostjo Skupnosti, ki bi bistveno ovirala učinkovito konkurenco na skupnem trgu ali njegovem znatnem delu, zlasti kot posledica ustvarjanja ali krepitve prevladujočega položaja, se razglasi za nezdružljivo s skupnim trgom – **test bistvenega zmanjšanja konkurence**. Pri presoji skladnosti koncentracije s skupnim trgom Komisija upošteva več kriterijev, in sicer zlasti strukturo trgov, tržni položaj udeleženih podjetij ter njihovo gospodarsko moč in možnosti za financiranje, pravne ali druge ovire pri vstopu na trg, gibanje ponudbe in povpraševanja na upoštevni trgih, interese uporabnikov ter tehnični in gospodarski napredek, pod pogojem, da je v korist potrošnikom in ne ovira konkurence. Komisiji je potrebno koncentracijo z razsežnostjo Skupnosti **priglasiti** pred njeno izvedbo in po sklenitvi pogodbe, objavi javne ponudbe ali pridobitvi kontrolnega deleža. Komisija preizkusi priglasitev takoj po prejemu. V primeru, če ugotovi, da priglašena koncentracija ni podrejena določbam Uredbe 139/2004, o tem izda odločbo. Če ugotovi, da priglašena koncentracija sodi v področje uporabe Uredbe 139/2004, vendar ne obstaja resen sum glede njene združljivosti s skupnim trgom, odloči, da ji ne bo nasprotovala in izjavi, da je združljiva s skupnim trgom. Če Komisija ugotovi, da priglašena koncentracija sodi v področje uporabe Uredbe 139/2004 in da obstaja resen dvom glede njene združljivosti s skupnim trgom, odloči, da uvede postopek. Omenjene odločbe Komisija sprejme najpozneje v 25 delovnih dneh. Odločbe (odločba s katero se koncentracija razglasi za združljivo s skupnim trgom ali za nezdružljivo s skupnim trgom) o priglašeni koncentraciji mora Komisija sprejeti najpozneje v 90 delovnih dneh od dne, ko se je začel postopek. Rok se lahko podaljša na 105 delovnih dni, kadar udeležena podjetja ponudijo korektivne ukrepe za usklajitev koncentracije s skupnim trgom, razen če korektivnih ukrepov niso predlagala prej kakor v 55 delovnih dneh po začetku postopka. Med postopkom presoje koncentracije je zadržano njeno izvrševanje, Komisija pa lahko na zahtevo, ki mora biti utemeljena, podeli izjemo od te obveznosti.

Komisija lahko z odločbo, o kateri nemudoma obvesti v koncentraciji udeležena podjetja in pristojne organe drugih držav članic, v določenih primerih **napoti priglašeno koncentracijo v presojo pristojnim organom zadevne države članice**. Po prejemu kopije priglasitve lahko država članica, na lastno pobudo ali na pobudo oziroma povabilo

Komisije, obvesti Komisijo, ki nato obvesti udeleženo podjetje, da koncentracija predstavlja nevarnost, da bo bistveno vplivala na konkurenco na trgu v tej državi članici, ki ima vse značilnosti samostojnega trga, ali pa koncentracija vpliva na konkurenco na trgu v tej državi članici, ki ima vse značilnosti samostojnega trga in ne predstavlja znatnega dela skupnega trga. Če Komisija meni, da ob upoštevanju trga zadevnih proizvodov ali storitev in upoštevnege geografskega trga obstaja takšen samostojni trg in navedena nevarnost, sama obravnava primer skladno z Uredbo 139/2004, ali zadevo delno ali v celoti predloži pristojnim organom zadevne države članice zaradi uporabe nacionalne zakonodaje o konkurenci te države.

Komisija lahko izvede vse potrebne **preiskave** podjetij in podjetniških združenj. Uradniki in drugi spremljevalci, ki jih Komisija pooblasti za izvedbo preiskave, imajo naslednja pooblastila: da vstopijo v katere koli prostore, na zemljišče in v prevozna sredstva; da pregledajo poslovne knjige in drugo poslovno dokumentacijo ter pridobijo njihove izvlečke ali kopije; da za čas potreben za pregled zapečatijo katerikoli poslovni prostor ali knjige in drugo dokumentacijo ter uslužbenca podjetja zaprosijo za razlago dejstev ali dokumentov, povezanih s predmetom in namenom pregleda. Na zahtevo Komisije pristojni organi držav članic opravijo preiskave, za katere Komisija meni, da so potrebne, ali ki jih je odredila z odločbo. Uradniki pristojnih organov držav članic, odgovorni za izvajanje teh preiskav, in spremljevalci, ki jih pristojni organi pooblastijo ali imenujejo, izvajajo pooblastila skladno s svojim nacionalnim pravom.

Kadar v koncentraciji udeležena podjetja ponudijo izpolnitev **korektivnih ukrepov** za usklajitev koncentracije s skupnim trgom, ima Komisija možnost, da koncentracijo v prilagojeni obliki razglasi za združljivo s skupnim trgom. Takšni korektivni ukrepi naj bodo sorazmerni s problemom konkurence in naj ga popolnoma odpravijo. Komisija svoji odločbi priloži korektivne ukrepe za zagotovitev, da udeležena podjetja pravočasno in uspešno izpolnijo obveznosti, ki jih imajo do Komisije glede tega, da naredijo koncentracijo združljivo s skupnim trgom.

Komisija lahko naloži **začasne ukrepe** za ponovno vzpostavitev ali ohranjanje pogojev učinkovite konkurence, če je bila koncentracija na primer izvedena, odločitev o združljivosti koncentracije s skupnim trgom pa še ni bila sprejeta.

Komisija lahko za opravljanje nalog, ki so ji dodeljene z Uredbo 139/2004, z enostavnim zahtevkom ali odločbo **zahteva vse potrebne podatke** od podjetij in podjetniških združenj. Na njeno zahtevo so vlade in pristojni organi držav članic dolžni zagotoviti vse potrebne podatke za izvajanje nalog, določenih z Uredbo 139/2004. Podatki, pridobljeni z uporabo Uredbe 139/2004, se uporabijo samo za namene zadevne zahteve, preiskave ali zaslišanja. Informacije, za katere velja obveznost varovanja poslovne skrivnosti, se ne smejo razkriti. Udeležene osebe, podjetja in podjetniška združenja imajo možnost predstaviti svoje poglede na očitke, ki se nanašajo nanje.

Komisija lahko v primeru, da je bila koncentracija že izvedena in razglašena za nezdružljivo s skupnim trgom ali, da je bila izvedena v nasprotju z naloženim korektivnim ukrepom, od udeleženih podjetij **zahteva prenehanje koncentracije**, zlasti prenehanje združitve ali

odsvojitve vseh pridobljenih deležev ali premoženja, tako da se **ponovno vzpostavi stanje**, ki je obstajalo **pred** izvedbo koncentracije. Kadar stanja, ki je obstajalo pred izvedbo koncentracije, ni mogoče vzpostaviti, lahko Komisija sprejme kateri koli drug primeren ukrep za čimprejšnjo vzpostavitev takšnega stanja.

Komisija lahko **prekliče** svojo **odločbo** v primeru, da le-ta temelji na nepravilnih podatkih, za katere je odgovorno eno od podjetij, ali je bila pridobljena s prevaro ali če v koncentraciji udeležena podjetja ne izpolnijo korektivnih ukrepov določenih v odločbi. Upoštevanje Uredbe 139/2004 se po potrebi zagotavlja z globami in periodičnimi denarnimi kaznimi.

4.2. Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

- **Omejevalna ravnanja**

Italija

Italijanski Zakon o konkurenci in poštenem trgovanju iz leta 1990 (Legge 10 ottobre 1990, n. 287, Norme per la tutela della concorrenza e del mercato, v nadaljevanju: italijanski zakon ali zakon) določa splošna pravila o varstvu konkurence (t.j. o omejevalnih ravnanjih in koncentracijah) in opredeljuje organ za varstvo konkurence (v nadaljevanju: Urad) ter njegova pooblastila. Preiskovalni postopek glede kršitev določb zakona je urejen v Uredbi o preiskovalnem postopku (D.P.R. 30 APRILE 1998, N. 217, Regolamento in materia di procedure istruttorie di competenza dell'Autorità garante della concorrenza e del mercato).

Pri presoji omenjenih ravnanj se uporabljajo tudi določbe evropske zakonodaje, določbe italijanskega zakona pa se interpretirajo v skladu s temeljnimi načeli evropskega konkurenčnega prava. Zakon opredeljuje omejevalni sporazum na način kot ga opredeljuje 81. člen Pogodbe, pri čemer seveda omejuje cilj ali učinek (posledico) na njihov nacionalni trg. Tudi primeroma naštetih primeri omejevalnih sporazumov ter pogoji, pod katerimi se sporazum, kljub temu da je omejevalen, izvzame od splošne prepovedi, so povzeti po 81. členu Pogodbe. Zlorabo prevladujočega položaja italijanski zakon definira enako kot 82. člen Pogodbe (omejuje se zgolj na domači trg) in hkrati povzema primeroma naštetih primere zlorab, navedene v istem členu Pogodbe.

Urad je neodvisen organ, s statusom javne agencije. Sestavljajo ga Svet in posamezne organizacijske enote - službe Urada. Svet je kolegijsko telo s sedežem v Rimu, ki ga sestavljajo predsednik Sveta in 4 člani. Ti so skupaj predlagani in imenovani s strani predsednikov italijanske poslanske zbornice in senata za obdobje 7 let (mandat je neobnovljiv). Pri svojem delu je Urad popolnoma neodvisen in avtonomen, finančna sredstva Urad pridobi iz državnega proračuna. Notranje akte, ki urejajo organizacijo in delovanje Urada, sprejme Urad sam. Na Uradu je zaposlenih okoli 220 oseb. Urad sodeluje z vsemi nacionalnimi organi in agencijami javnega prava ter z evropskimi institucijami. Urad je pooblaščen, da izvaja preiskave, ki jih zahteva Komisija in hkrati tudi nudi pomoči pooblaščenim uradnim osebam Komisije, ki na ozemlju Italije opravljajo preiskave. V primeru, da podjetje pri preiskavi, ki jo izvaja Komisija ne sodeluje, Urad zaprosi za pomoč policijo. Rezultati preiskave se posredujejo zgolj Komisiji in se ne smejo

uporabljati v druge namene. Urad mora v primeru, da uvede postopek po 81. ali 82. členu Pogodbe in v istem primeru Komisija že vodi postopek v skladu z evropsko zakonodajo, obvestiti Komisijo o uvedbi postopka in svoj postopek zaključiti (prednost ima Komisija).

Pooblastila Urada glede omejevalnih sporazumov in zlorab prevladujočega položaja so urejena v posebnem poglavju zakona, podrobnejša ureditev pa je vsebovana v Uredbi o preiskovalnem postopku. Postopek se lahko začne po uradni dolžnosti ali na podlagi prijave. prijavo vloži podjetje, ki meni, da so z ravnanjem nekega podjetja prizadeti njegovi interesi, ali javna agencija; v pisni obliki lahko prijavo vloži tudi posameznik. Poseben rok za odločitev o uvedbi postopka ni predpisan. **Urad ima popolno diskrecijsko pravico glede uvedbe postopka.** Po prejemu prijave ali po tem ko Urad pridobi potrebne informacije, ki kažejo na morebitno omejevanje konkurence, se posamezen primer dodeli pristojni službi Urada, ki izvede predhodni pregled in pripravi svoje mnenje o tem, ali je potrebno izvesti postopek. V primeru, da je postopek potrebno izpeljati, Urad z namenom, da se zagotovi pravica strank do obrambe, o tem obvesti zadevne stranke. Lastniki podjetij ali njihovi zastopniki lahko v določenem roku prigrasijo udeležbo v postopku in na ta način med postopkom izražajo svoja stališča in mnenja. Med samim postopkom lahko Urad od podjetij in drugih oseb zahteva, da **predložijo podatke oziroma dokumente**, ki jih imajo v posesti in so pomembni za postopek. Urad lahko izvede tudi preiskavo poslovnih prostorov podjetij (v zasebne prostore Urad ne more vstopiti in jih preiskovati), pregleda poslovne knjige in druge dokumente, naredi kopije le-teh, pridobi izvedenska mnenja, ekonomske in statistične analize in se posvetuje s strokovnjaki o katerikoli zadevi, ki je pomembna za postopek. Policija nudi Uradu pomoč pri izvajanju preiskave, če je to potrebno. Za izvajanje pooblastil med preiskavo **Urad ne potrebuje odredbe sodišča.** Vse informacije, ki jih Urad pridobi med postopkom, so zaupne. Vsaj 30 dni pred zaključkom postopka, Urad strankam predloži povzetek relevantnih dejstev, kjer pojasni domnevne kršitve in navede dokaze. Na koncu postopka se na prošnjo strank izvede glavna obravnava, na kateri so prisotne stranke, zaposleni v pristojni službi Urada, ki so vodili postopek in člani Sveta. Na tem zasedanju udeleženci razpravljajo o ugotovitvah Urada.

Med izvajanjem postopka lahko Urad pod enakimi pogoji kot jih navaja Uredba 1/2003 odredi **začasne ukrepe** ali pa sprejme **zaveze**, ki jih v roku 3 mesecev od prejema obvestila o uvedbi postopka predlagajo stranke. Po izvedenem postopku pa Urad, v primeru omejevalnih ravnanj, sprejme naslednje **odločitve**:

- lahko ugotovi, da kršitev ni podana;
- če ugotovi, da gre za kršitev, lahko prepove nadaljevanje prepovedanega ravnanja in določi rok, v katerem morajo podjetja odpraviti kršitve;
- v najbolj resnih primerih lahko naloži podjetju globo. Pri odmeri višine le-te upošteva težo in trajanje kršitve. **Maksimalni znesek globe znaša 10% prometa** vsakega podjetja v preteklem letu, minimalni znesek v zakonu ni določen. V primeru neupoštevanja naloženih obveznosti lahko Urad naloži procesno kazen in določi rok za plačilo. Če gre za ponavljajoča se dejanja, lahko tudi odloči, da mora podjetje začasno prenehati s poslovanjem (do 30 dni). Italijanski zakon, v skladu z določbami evropske zakonodaje, predvideva tudi **možnost omilitve ali odpustitve globe (leniency)**, kar je podrobneje urejeno v obvestilu o odpustitvi in omilitvi sankcij v

skladu s 15. členom Zakona št. 287 z dne 10. oktobra 1990 (Comunicazione sulla non imposizione e sulla riduzione delle sanzioni ai sensi dell'articolo 15 della legge 10 ottobre 1990, n. 287);

- Urad lahko naloži denarno kazen stranki in drugim (podjetju, združenju podjetij in posameznikom), ki brez utemeljenega razloga ne predložijo zahtevanih informacij ali dokumentov, pomembnih za postopek. Denarna kazen znaša v tem primeru do 25.000 €. V primeru, da so predloženi neresnični podatki oz. dokumenti se lahko poveča do 50.000 €. Denarna kazen je predvidena tudi v primerih, da podjetje ne upošteva naloženih začasnih ukrepov Urada ali pa ne ravna v skladu s sprejetimi zavezami.

Kršitve določb italijanskega zakona predstavljajo upravne kršitve za katere so predvidene zgoraj našteje upravne sankcije. Kazenske sankcije za konkurenčne kršitve po italijanskem pravu niso predvidene.

Zoper končne odločbe Urada je možna **pritožba** na Upravno sodišče v Laziu (Tribunale Amministrativo del Lazio – Latium Regional Administrative Tribunal) v roku 60 dni od dneva prejema odločbe Urada, zoper odločbe upravnega sodišča pa pritožba na Vrhovno upravno sodišče (Consiglio di Stato – the Supreme Administrative Court).

Urad **sodeluje z različnimi nacionalnimi organi** (redno sodeluje z Banko Italije, z organom, ki nadzoruje zavarovalnice in z organom, ki regulira področje komunikacij) in ima določena poročevalska in svetovalna pooblastila. Lahko svetuje Državnemu zboru ali Vladi pri oblikovanju podzakonskih predpisov, Vladi, Državni zbor oz. vladno agencijo pa lahko obvesti o vsakršnem izkrivljanju konkurence, ki izvira iz obstoječe zakonodaje in ga ne opravičuje javni interes. Poda lahko mnenje o potrebnih ukrepih, s katerimi bi se odpravilo ali preprečilo izkrivljanje konkurence in objavi, o katerih zadevah posebnega pomena, je dal obvestila in mnenja, če je to primerno zaradi narave in pomena izkrivljanja. Predsednik vlade lahko od Urada zahteva da predloži mnenje o zakonu ali uredbi, katerih neposredni učinek je:

- določanje količinskih omejitev pri izvrševanju dejavnosti ali dostopu do trga;
- določanje izključnih pravic na določenih gospodarskih področjih;
- določanje splošnih pogojev poslovanja.

Uredba o preiskovalnem postopku vsebuje določbe, ki natančneje opredeljujejo postopek pred Uradom in se uporablja za postopke pri kršitvah določb zakona o omejevalnih ravnanjih, koncentracijah in pri izvajanju splošnih ugotovitvenih postopkov oz. izvajanju t.i. sektorskih raziskav, ki jih Urad v določenem sektorju izvede na lastno iniciativo ali na zahtevo pristojnega ministrstva.

O uvedbi postopka zaradi domnevnih kršitev določb zakona odloči Svet. **Sklep o uvedbi postopka** vsebuje: navedbo elementov domnevnih kršitev, predviden rok za končanje postopka, ime osebe, ki je odgovorna za postopek, pisarno, v kateri se lahko vpogleda v spis in rok, v katerem lahko podjetja in zainteresirane osebe prijavijo udeležbo. Obvestilo o

uvedbi postopka se vroči podjetjem in zadevnim osebam, kakor tudi osebam, ki izkažejo interes in so vložile prijavo, in objavi v Uradnem listu.

Udeleženci postopka so:

- oseba, kateri je bilo vročeno obvestilo o uvedbi postopka,
- zastopnik javnega ali zasebnega interesa ter organizacije, ki zastopajo potrošnike in bi jim bile domnevne kršitve lahko v škodo, če vložijo utemeljeno prošnjo za udeležbo v postopku v roku 30 dni od objave obvestila o uvedbi postopka v Uradnem listu.

Udeleženci postopka lahko sodelujejo v postopku. Podajo lahko pisne predloge, argumente in mnenja, predložijo dokumente in imajo pravico dostopa do dokumentov, ki so bili ustvarjeni med postopkom ali pa zadržani s strani Urada. Tisti, ki so bili obveščeni o uvedbi postopka lahko podajo izjave. V primeru, da se izvede glavna obravnava oz. zaslišanje, lahko udeležence zastopa zakoniti zastopnik oz. odvetnik, lahko pa se posvetujejo tudi s strokovnjaki, katere izberejo sami.

Pooblastila preiskovalcev v postopku se izvajajo od dne, ko je obvestilo o uvedbi postopka posredovano zadevnim osebam, lahko pa se pričnejo izvajati tudi sočasno s posredovanjem omenjenega obvestila. O rezultatih izvedenega postopka in preiskave je potrebno obvestiti Svet.

Zahteva za posredovanje podatkov mora biti podana v pisni obliki in mora obsegati: dejstva in okoliščine zaradi katerih je pojasnjevanje potrebno, namen zahteve, rok za predložitev podatkov oz. dokumentov, postopek predložitve, navedbo osebe, kateri se predložijo podatki ter sankcije, ki se lahko naložijo v primeru neupoštevanja zahteve kakor tudi v primeru, da so predloženi lažni in netočni dokumenti oz. informacije. Pod pogoji določenimi v zakonu, se lahko poda tudi ustna zahteva. Obveznost predložiti podatke in razkriti zahtevane dokumente je naložena podjetjem in njihovim zastopnikom.

Preiskavo prostorov, v katerih se nahajajo dokumenti pomembni za postopek, odredi Svet na predlog pristojne službe Urada. Preiskovalci izvedejo preiskavo na podlagi predložitve **pisnega naloga za preiskavo**. Ta vsebuje: navedbo predmeta postopka, sankcije zaradi neupravičene zavrnitve, nepredložitve ali zamude predložitve dokumentov oz. informacij, ki so bili zahtevani med preiskavo, kot tudi za predložitev netočnih in neresničnih podatkov oz. dokumentov v katerikoli obliki. Kot utemeljen razlog, da dokumenti in podatki niso predloženi, se ne more šteti: zaupnost ali izvajanje pooblastil, ki so naloženi z internimi pravili in navodili, potreba po zaščiti stranke pred upravnimi in drugimi sankcijami in potreba po zaščiti podjetja ali industrijske zaupnosti, razen če Urad določi drugače.

Ob koncu preiskave se napravi **zapisnik**, ki vsebuje navedbo izvedenih aktivnosti med preiskavo, zlasti izjav, pridobljenih med preiskavo in dokumentov, ki so jih preiskovalci pridobili. Informacije, pridobljene med postopkom, se uporabljajo zgolj za namen, zaradi katerega so bile pridobljene in veljajo za zaupne.

Stranke imajo pravico **vpogleda v spis Urada**. Italijanski zakon loči med poslovnimi skrivnostmi in osebnimi, poslovnimi, industrijskimi in finančnimi podatki, ki so zaupne narave. Če so v spisu vsebovani osebni, poslovni, industrijski in finančni podatki, ki so zaupne narave in se nanašajo na posameznike ali zadevna podjetja, se vpogled dovoli v celoti ali deloma v obsegu, ki je potreben, da se jim omogoči udeležba v postopku. Vpogled v dokumente, ki vsebujejo poslovne skrivnosti, ni dovoljen, razen če je to potrebno, da se zagotovi pravica do obrambe. Vedno je treba paziti na to, da so varovani interesi posameznikov in podjetij pred razkritjem zaupnih informacij ali poslovnih skrivnosti. Prav tako ni možno vpogledati v interne dokumente Urada, omejen dostop do dokumentov pa je možen do zapisnikov sestankov Sveta in korespondence med nacionalnimi konkurenčnimi organi. Stranka, ki želi zavarovati zaupnost informacij, mora predložiti prošnjo za varovanje zaupnosti informacij. Ta vsebuje: navedbo dokumentov ali njihovih delov, ki takšne podatke vsebujejo ter razloge za prošnjo. Če Urad meni, da razlogi za varovanje zaupnost informacij niso podani, o tem z utemeljenim mnenjem obvesti stranko. Utemeljena pisna zahteva za vpogled v spis se predloži uradni osebi Urada, ki mora v roku 30 dni reagirati in o tem obvestiti Svet. O postopku in stroških vpogleda v spis nato odloči Svet. Odločitev Sveta se objavi.

Vsaj 30 dni pred **zaključkom postopka** Urad o svojih ugotovitvah v postopku obvesti zadevna podjetja in objavi rezultate preiskave. Če želijo podjetja podati izjavo ali zaslišati člane Sveta, morajo v roku 5 dni po objavi rezultatov preiskave vložiti utemeljeno prošnjo. Po prejemu prošnje Svet določi datum glavne obravnave in o tem obvesti podjetje oz. druge stranke, ki so predložile prošnjo. Ko je glavna obravnava končana, se pripravi zapisnik, ki vsebuje temeljne izjave strank. Zapisnik podpiše uradna oseba, ki je izvedla glavno obravnavo in lastnik ali zakoniti zastopnik podjetja. Če stranka ne želi oz. ne more podpisati zapisnika, se to dejstvo skupaj z razlogi navede v zapisniku. Kopija zapisnika ali njegovega dela se vroči udeležnim strankam. Glavna obravnava se lahko tudi posname na trak. Stranke pa lahko podajajo pisne vloge in predložijo dokumente vse do 5 dni pred zaključkom postopka. Po tako izvedenem postopku, Svet izda končno odločbo. **Vročanje** dokumentov, ki jih izda Urad se opravlja v skladu z Zakonom o pravnem postopku.

Madžarska

Madžarska je varstvo konkurence enotno uredila v Zakonu o prepovedi nepoštenih in omejevalnih tržnih ravnanj (A tisztességtelen piaci magatartás és a versenyzkorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. Törvény; v nadaljevanju: Madžarski zakon ali zakon). Naslovniki zakona so fizične in pravne osebe ter družbe, ki nimajo pravne osebnosti. Zakon se uporablja tudi za dejanja podjetij v tujini, če imajo takšna dejanja lahko učinke na ozemlju Republike Madžarske in pri uporabi 81. ali 82. člena Pogodbe. Zakon prepoveduje nelojalno konkurenco, nepošteno manipulacijo potrošnikove izbire, omejevalne sporazume in zlorabo prevladujočega položaja. V zakonu so opredeljeni splošni pojmi kot so upoštevni trg, podjetje, poslovne skrivnosti ipd.

Sporazumi med podjetji, katerih cilj ali učinek (dejanski ali potencialni) je preprečevanje, oviranje ali izkrivljanje konkurence, so prepovedani (pravne posledice takšnih sporazumov so tudi tiste, ki jih v primeru kršitev zakona predvideva Civilni zakonik). Sporazumi,

sklenjeni med podjetji, ki so odvisna med seboj (podjetja, ki pripadajo isti skupini podjetij ali, ki jih kontrolira isto podjetje), niso prepovedani. Madžarski zakon v nadaljevanju primeroma našteva prepovedane sporazume in povzema eksemplifikativno naštete omejevalne sporazume zajete v prvem odstavku 81. člena Pogodbe. Med te primere zakon dodaja še oviranje vstopa na trg.

Sporazumi majhnega pomena niso prepovedani, razen če je njihov cilj neposredno ali posredno določanje nakupnih ali prodajnih cene med konkurenti ali delitev trga med konkurenti. Šteje se, da je sporazum majhnega pomena, če skupni delež v sporazumu udeleženih podjetij in podjetji, ki so odvisna od njih, na upoštevem trgu ne presega 10%. Čeprav so izpolnjeni pogoji, navedeni v tem odstavku, so prepovedani sporazumi, ki pomembneje izkrivljajo, ovirajo ali omejujejo konkurenco zaradi kumulativnih učinkov teh in drugih podobnih sporazumov na upoštevem trgu. Če Urad med postopkom ugotovi, da je tak sporazum prepovedan, v tem primeru ne more naložiti globe.

Vlada lahko s predpisi določi skupine sporazumov (**skupinske izjeme**), ki niso prepovedani, pod pogojem, da so izpolnjeni pogoji navedeni v zakonu (gre za iste pogoje, kot jih navaja tretji odstavek 81. člena Pogodbe). Ugodnost skupinske izjeme se ne uporablja za sporazume, ki povzročajo kumulativne učinke na upoštevem trgu. Urad lahko med izvedbo postopka odloči, da ugodnost izjeme za tak sporazum v bodoče ne velja (v tem primeru ne more naložiti globe). Dokazno breme nosi oseba, ki se sklicuje na izjemo.

Pri zlorabi prevladujočega položaja madžarski zakon povzema primere zlorab določene v členu 82 PES in dodaja še druge:

- določanje nepoštenih nakupnih ali prodajnih cen v poslovnih razmerjih, vključno z uporabo splošnih pogojev poslovanja ali povzročanje neupravičene prednosti v kakršnikoli drugi obliki ali siljenje drugih strank v sprejem neugodnih pogojev,
- neupravičena zavrnitev vzpostavitve ali nadaljevanja poslovnega razmerja, primerne za določeno vrsto poslovanja,
- vplivanje na poslovne odločitve druge stranke z namenom pridobiti neupravičene prednosti,
- neupravičen umik ali zadržanje produktov izven prometa pred povišanjem cen ali z namenom povzročiti povišanje cen ali na kakršnikoli način ustvariti neutemeljene prednosti oziroma povzročiti konkurenčno neugoden položaj,
- določanje izjemno nizkih cen, ki ni utemeljena na učinkovitosti, ki bi bila večja od učinkovitosti konkurentov, in ki lahko izrinejo konkurente iz upoštevne trga ali lahko predstavljajo vstopno oviro,
- neupravičeno oviranje vstopa na trg v kakršnikoli obliki.

Domneva se, da ima podjetje (oz. združenje podjetij ali več združenj podjetij) prevladujoči položaj na upoštevem trgu, če lahko v precejšnji meri posluje neodvisno od ostalih udeležencev na trgu, ne da bi mu bilo pri tem potrebno upoštevati odziv svojih dobaviteljev, konkurentov, potrošnikov ali drugih poslovnih partnerjev.

Pri opredeljevanju, ali obstoji prevladujoči položaj ali ne, se upoštevajo predvsem naslednji dejavniki:

- stroški in tveganje vstopa in izstopa iz upoštevnega trga ter tehnični, ekonomski in pravni pogoji, ki jih je potrebno izpolniti,
- premoženjsko stanje, finančna moč in dobičkonosnost podjetja ali skupine podjetij, in trend njihovega razvoja,
- struktura relevantnega trga, tržni deleži, obnašanje tržnih udeležencev in ekonomski vpliv podjetja ali skupine podjetij na razvoj trga.

Madžarski Urad (v nadaljevanju: Urad) je državni organ (neposredni proračunski uporabnik), ki ga vodi njegov predsednik (v nadaljevanju: predsednik Urada). Predsednika Urada imenuje predsednik države na predlog predsednika vlade za dobo 6 let in je lahko ponovno imenovan. Predsednik Urada vodi in zastopa Urad, določa pravila delovanja Urada in je odgovoren za razvoj konkurenčne kulture. Tudi oba podpredsednika Urada imenuje predsednik države za obdobje 6 let z možnostjo ponovnega imenovanja, enega izmed njiju hkrati imenuje za predsednika Sveta (oba predlaga Predsednik Urada, ki svoje predloge predloži predsedniku vlade, ta pa nato, če se s predlogi strinja, posreduje imena kandidatov predsedniku države). Svet sestavljajo predsednik Sveta (ta organizira delovanje Sveta, nadzoruje skladnost s procesnimi roki itd.) in njegovi člani. Tudi ti so imenovani za obdobje 6 let in so lahko po preteku te dobe ponovno imenovani, vendar zgolj enkrat. Na Uradu so zaposleni tudi uradniki, ki izvajajo preiskave (v nadaljevanju: preiskovalci) in drugi, skupno število zaposlenih znaša okoli 120. Urad je neodvisen od vlade in nadzorovan s strani državnega zbora. Predsednik Urada mora enkrat leto podati državnemu zboru poročilo o delu.

Zakon vsebuje posebno poglavje o **sektorskih raziskavah**, pri izvajanju katerih se uporabljajo tudi splošna pravila upravnega postopka. Sektorsko raziskavo odredi predsednik Urada z odredbo, če gibanje cen ali drugi pogoji v določenem sektorju kažejo na to, da je konkurenca omejena ali izkrivljena. Odredba opredeljuje razloge za začetek preiskave in razmere na trgu, ki narekujejo začetek preiskave in se objavi na spletni strani Urada. Predsednik Urada lahko od zadevnih podjetij zahteva, da predložijo pomembne informacije (tudi poslovne skrivnosti). V primeru, da podjetje teh ne predloži oz. predloži napačne oz. neresnične informacije, se podjetju lahko naloži denarno kazen. Enaka pooblastila ima predsednik Urada tudi v razmerju do državnih organov in nacionalne banke, ne more pa naložiti kazni, če se ne podredijo njegovi zahtevi. Osebe, ki morajo predložiti informacije, lahko zaprosijo, da se poslovne skrivnosti ne razkrijejo. V tem primeru lahko predsednik Urada zahteva, da predložijo dokumente, ki takšnih podatkov ne vsebujejo. Po izvedeni raziskavi Urad v razumnem roku objavi poročilo o rezultatih raziskave. Pred objavo pa mora dati zadevnim strankam možnost, da v pisni obliki predložijo pripombe glede vsebine poročila, lahko pa jih tudi zasliši. Glede na vsebino poročila lahko predsednik Urada odredi preiskavo zoper podjetje ali pa obvesti odgovorno službo parlamenta ali odgovornega ministra oz. drug pristojni organ o napakah, ki so bile zaznane in se ne morejo odpraviti s preiskavo. Zoper odredbo o začetku preiskave, zoper naloženo denarno kazen in zoper zavrnitev zahteve, da se določeni deli dokumentov obravnavajo kot poslovne skrivnosti se lahko v roku 15 dni vloži pritožba, ki nima

suspenzivnega učinka. O pritožbi odloča Okrajno sodišče Budimpešte v upravnem postopku.

Pred Uradom se lahko vloži formalne ali neformalne prijave, kar pa ne vpliva na postopek nadzora Urada, ki se začne po uradni dolžnosti. **Formalno oziroma neformalno prijavo** glede kršitev določb zakona oz. 81. ali 82. člena Pogodbe lahko pri Uradu vloži katerakoli oseba (v tem primeru ne gre za del splošnega nadzornega postopka, se pa tudi tu uporabljajo nekatere določbe zakona o splošnem upravnem postopku). Če Urad po preučitvi izjav, vsebovanih v prijavi, ugotovi, da zadeva ne sodi v njegovo pristojnost, pošlje prijavo v roku 15 dni pristojnemu organu in o tem obvesti prijavitelja. V postopku ocenjevanja prijave preiskovalec pridobiva informacije, ki so potrebne, da se prijava oceni in izvede zaslišanje v prisotnosti zainteresiranih oseb. Če zadevne osebe pri tem ne želijo sodelovati, zoper njih ni možno uporabiti prisilnih sredstev ali jim naložiti kazni. Zaradi zaščite **poslovnih skrivnosti** lahko osebe, ki morajo predložiti informacije, med postopkom ocenjevanja prijave zaprosijo, da se omeji dostop do dokumentov ali izdelovanje njihovih kopij. Stroški postopka so vnaprejšnji in bremenijo državo, razen, če jih je povzročila stranka s svojim protipravnim ravnanjem. Prijavitelj lahko zahteva, da se njegova **identiteta ne razkrije** oziroma da se ne razkrije podatek, da je podal prijavo. V roku 60 dni od prejema formalne prijave (rok se lahko podaljša za nadaljnjih 60 dni) mora preiskovalec uvesti postopek ali izjaviti, da ni razlogov za nadaljevanje postopka. O tem, da ni razlogov za uvedbo postopka, je potrebno obvestiti prijavitelja, podjetja pa zgolj, če so sodelovala v postopku. Če ni pogojev za nadaljevanje postopka, lahko prijavitelj v 8 dneh vloži pritožbo, ki jo obravnava Okrožno sodišče Budimpešte v upravnem postopku. Če sodišče ugotovi, da pogoji za uvedbo postopka obstojijo, naloži preiskovalcu dolžnost uvesti postopek v roku 30 dni. Neformalne prijave je potrebno oceniti v roku 30 dni od njihovega prejema (če preiskovalec v tem roku ne more preučiti prijave, mora pred iztekom 30-dnevnega roka o tem obvestiti prijavitelja in mu hkrati sporočiti nov rok v katerem bo preučil prijavo). Neformalnih prijav, ki jih vložijo anonimne osebe, Urad ni dolžan obravnavati. Če se izkaže, da je neformalna prijava utemeljena, preiskovalec primerno postopa in o svoji odločitvi obvesti prijavitelja.

Urad je pristojen izvajati nadzor nad stanjem konkurence v vseh primerih v katerih ni pristojno sodišče. **Faze postopka nadzora konkurence** so:

1. postopek, ki ga vodi preiskovalec (preiskovalni postopek),
2. postopek, ki ga vodi Svet,
3. postopek po zaključku postopka in
4. izvršba.

Med postopkom lahko preiskovalec in Svet izdajata začasne odredbe, vendar vsebinsko o stvari odloča zgolj Svet v sestavi 3 ali 5 članov.

Splošni postopek nadzora se začne s sklepom o uvedbi postopka na podlagi predloga (zgolj v postopkih pri koncentracijah in pred obvestilom o povišanju cen) ali po uradni dolžnosti (ko Urad izda sklep o uvedbi postopka). Postopka ni možno uvesti po preteku 5 let od kršitve.

Predlog za uvedbo postopka mora vsebovati vsa dejstva, ki so potrebna za oceno primera. Če je **predlog nepopoln**, se vrne vlagatelju (vendar zgolj enkrat) v roku 15 dni od prejema predloga, hkrati se določi rok, v katerem je predlog potrebno dopolniti. Če predlog ni dopolnjen v roku oz. če vsebuje neustrezne podatke, preiskovalec postopek zaključi. Zoper to odločitev je možna pritožba. Vlagatelj lahko predlog prekliče do izdaje odločbe.

Po uradni dolžnosti se postopek začne na podlagi opazovanja aktivnosti, delovanja ali stanj, ki lahko kršijo določbe tega zakona pod pogojem, da je to nujno za zaščito javnega interesa in je podana pristojnost Urada. Odločitev mora biti utemeljena. Dejstvo, da je bil postopek začel, se lahko razkrije javnosti.

Če je potrebno iz postopka **izločiti** določene osebe, morajo preiskovalci in člani Sveta obvestiti predsednika Urada in predsednika Sveta takoj ko izvejo, da so podani razlogi za izločitev. Izločitev lahko kadarkoli med postopkom zahteva tudi stranka. O izločitvi odloči predsednik Urada ali predsednik Sveta, ki hkrati tudi določi novega preiskovalca ali člana Sveta, če je to potrebno.

Pojem **stranka** označuje osebo proti kateri je začel postopek po uradni dolžnosti, kakor tudi predlagatelja postopka in osebo, zoper katero je vložena prijava. V primeru prenehanja stranke lahko, pod pogoji določenimi v zakonu, v postopek vstopi njen pravni naslednik. Stranko v postopku zastopa njen zastopnik ali pooblaščenec.

Stranka in njen zastopnik imata **po izvedenem preiskovalnem postopku** pravico **vpogledati v spis**, izdelati kopije ali izpiske. Datum vpogleda določi Svet. V kolikor se ne ovira sam postopek, je vpogled v spis možen tudi prej. V kateremkoli delu postopka lahko v spis (tudi v **poslovne skrivnosti**, bančne, zavarovalne in druge skrivnosti) vpogleda javni tožilec ali z njegovim soglasjem preiskovalni organ, kakor tudi razni strokovnjaki, če je to potrebno zaradi izvrševanja njihovih nalog. Z namenom zaščite poslovne skrivnosti (ta je definirana v Zakonu o pravnem postopku in obsega vsa dejstva in podatke, ki lahko ogrozijo finančni, ekonomski oz. tržni interes lastnika takšne skrivnosti, pod pogojem, da je lastnik teh podatkov izvedel vse potrebne ukrepe, da bi ohranil zaupnost le-teh), lahko stranke in drugi sodelujoči zahtevajo, da se dovoli zgolj omejen vpogled v spis. Zoper odločitev preiskovalca ali Sveta, s katero se takšna zahteva zavrne, je možna posebna pritožba. Preiskovalec ali Svet lahko od stranke zahtevata, da predloži verzijo dokumentov, ki tovrstnih podatkov ne vsebuje. Tuj organ za varstvo konkurence lahko zahteva, da se odgovor na zaprosilo po pridobitvi informacij ali del odgovora obravnava kot poslovna skrivnost. Stranka in druge osebe pa nimajo pravice vpogleda v interne dokumente Urada, dokumente Komisije ali nacionalnih konkurenčnih organov ter v dopisovanja med temi organi, razen če so ti dokumenti uporabljeni kot dokaz v postopku.

Dokumenti, pridobljeni med postopkom, so na podlagi zaprosila na voljo tudi tujim organom. Če ti dokumenti vsebujejo poslovne skrivnosti, se predložijo le v primeru, da je tako določeno v mednarodnem sporazumu skupaj z zavezo, da bo tuj organ obravnaval vsebino dokumenta kot poslovno skrivnost. Aktivnosti, izvedene v tujini, so veljavne, če so v skladu s pogoji, določenimi v nacionalnem pravu, ali pravu države kjer se izvajajo.

Zakon vsebuje tudi določbe o procesnih kaznih, taksah in stroških ter **zastaranju** (zastaralni rok je 5-leten). Med postopkom je potrebno paziti na to, da se postopek zaključi v razumnem roku.

Pojasnjevanje dejstev v postopku: če se postopek začne po uradni dolžnosti, so stranke na prošnjo preiskovalca ali Sveta dolžne predložiti podatke (tudi osebne podatke), ki so potrebni za odločitev. Stranke niso dolžne priznati kršitve zakona, ne smejo pa zavrniti predložitve obremenilnih dokazov. V postopkih, ki se začnejo po uradni dolžnosti, se **preiskovalna dejanja** lahko izvajajo tam, kjer se nahajajo dokazi. Kdorkoli ima dokumente v posesti, jih je dolžan predložiti. Preiskovalec in Svet lahko napravita kopije dokumentov, v skladu z določbami zakona o splošnem upravnem postopku pa lahko dokumente tudi zasežeta. Dokumente, podatke, kopije in druge informacije, zakonito pridobljene med postopkom, lahko Urad uporablja tudi v drugih splošnih nadzornih postopkih. Med postopkom, začetim po uradni dolžnosti glede kršitev določb zakona ali Pogodbe o omejevalnih ravnanjih, lahko preiskovalec preišče in vstopi v vse poslovne prostore tudi proti volji lastnika. Za izvajanje preiskovalnih ukrepov v poslovnih in zasebnih prostorih je potrebno pridobiti **predhodno odobritev sodišča**. Predlog za odobritev obravnava Okrožno sodišče Budimpešte v roku 72 ur od prejema predloga. Zoper to odločitev ni pritožbe. Sodišče odobri preiskovalne ukrepe, če Urad dokaže, da ostali preiskovalni ukrepi ne bi bili učinkoviti in obstaja utemeljen razlog, da se vir podatkov o določeni kršitvi nahaja v nekem prostoru in ta vir ne bo predložen prostovoljno ali pa bo uničen. Preiskovalni ukrepi se izvedejo v roku 90 dni od izdaje odobritve sodišča. Stranka mora biti o odločitvi obveščena. Ukrepi se ustno naznanijo zadevni osebi in se izvajajo v njeni prisotnosti, pred začetkom izvajanja ukrepov pa jo je potrebno obvestiti tudi o odločitvi sodišča in o namenu preiskave. Uradu lahko pri preiskavi nudi pomoč policija, ki lahko uporabi prisilo. Preiskovalec lahko naredi kopije ali zaseže tudi dokaze, ki niso povezani s predmetom preiskave in za njih ni podana odobritev s strani sodišča, če ti kažejo na kršitev določb zakona ali Pogodbe o omejevalnih ravnanjih. V tem primeru se odobritev sodišča pridobi naknadno, saj v nasprotnem primeru dokazov ni možno uporabiti. Predlog za odobritev je potrebno predložiti v roku 30 dni po izvedbi zadnjega ukrepa.

Ne smejo se pregledovati, zaseči ali uporabiti kot dokaz dokumenti, namenjeni izvajanju pravice do obrambe, niti dokumenti pripravljeni zaradi komunikacije med stranko in njenim odvetnikom. V kolikor namerava preiskovalec zavezati stranko ali njenega odvetnika k predložitvi teh dokumentov ali v kolikor namerava te dokumente med preiskavo pregledati, kopirati ali zaseči, lahko stranka ali njen odvetnik odkloni sodelovanje glede takšne zahteve. Preiskovalec lahko vpogleda v takšen dokument z namenom, da ugotovi, ali sodi med dokumente, ki jih ne sme pregledovati, zaseči ali kako drugače uporabiti. V kolikor meni, da ne gre za takšne dokumente, jih primerno shrani, tako da prepreči dostop do njih. Na predlog Urada (k predlogu se predložijo tudi zadevni dokumenti) Okrožno sodišče Budimpešte odloči, ali gre za dokumente, ki jih ni moč pregledovati, zaseči ali uporabiti kot dokaz, po tem, ko zasliši stranko, vendar v roku 8 dni od prejema predloga Urada. V kolikor meni, da ne gre za takšne dokumente, sodišče preda dokumente Uradu, v nasprotnem primeru pa jih posreduje stranki. Prepoved pregledovanja, zasega ali drugačne uporabe se lahko nanaša zgolj na del dokumenta. V tem primeru se ta del

dokumenta loči od ostalega oziroma skopira, Urad pa potem postopa enako kot je opisano zgoraj. Do originalnega dokumenta ima dostop zgolj sodišče, da preveri avtentičnost uporabljene kopije med postopkom pridobivanja in ocenjevanja dokazov. Če dokumenta ni mogoče ločiti tako, da ta ohrani svojo dokazno vrednost, sodišče samo definira, kateri deli dokumenta se ne smejo pregledovati, zaseči ali drugače uporabiti. Potem se dokument shrani tako, kot je opisano zgoraj in preda Uradu. Urad lahko pregleda takšen dokument samo v prisotnosti stranke, stranki pa mora vsaj tri dni pred nameravanim vpogledom v dokument sporočiti čas, trajanje in kraj takšnega vpogleda.

Stranka in druge osebe, udeležene v postopku, nimajo dostopa do internih dokumentov Urada, Komisije ali nacionalnih konkurenčnih organov kakor tudi ne do korespondence med temi organi, razen če so ti dokumenti uporabljajo kot dokaz v postopku.

Po zaključenem preiskovalnem postopku preiskovalec pripravi **poročilo**, ki ga skupaj z dokumenti predloži Svetu. Poročilo mora vsebovati: predmet preiskave, dejstva ugotovljena med postopkom in dokaze ter predloge preiskovalca glede nadaljnjega postopka in začasnih ukrepov, kjer je to potrebno. Kjer razlogi, ki so bili podlaga za uvedbo postopka, ne obstojijo ali podatki, pridobljeni med postopkom, kažejo na to, da kršitev ni podana, preiskovalec postopek, začel po uradni dolžnosti, ustavi.

Po prejemu poročila preiskovalca, lahko **Svet**:

- ustavi postopek (iz istih razlogov, kot ga lahko ustavi preiskovalec),
- vrne spis preiskovalcu (če je potrebno nadaljevati preiskovalni postopek, zaradi razširitve postopka ali vstopa nove stranke v postopek) ali
- prepove nadaljevanje prepovedanega ravnanja z izdajo začasne odredbe (izdajo le-te lahko zahteva tudi stranka).

Če ni potrebno, da Svet postopek ustavi oz. vrne spis preiskovalcu, pošlje svoje trenutno stališče, dejstva in okoliščine, ugotovljene med postopkom, dokaze, oceno dokazov in svoje ugotovitve stranki. Če je postopek začel na podlagi zahteve, **predhodne odločitve** ni potrebno pripraviti. Svet lahko izvede tudi **glavno obravnavo**, če tako zahteva stranka ali če je to v določenem primeru potrebno. Ko pošlje svojo predhodno odločitev stranki, ji hkrati naroči, da se izjavi glede glavne obravnave. Stranka mora imeti na voljo dovolj časa, da se pripravi na glavno obravnavo. Glavna obravnavo je javna, javnost pa se lahko tudi izključi zaradi varovanja skrivnosti. Na glavni obravnavi lahko Svet ustavi postopek.

V postopku začetem po uradni dolžnosti lahko stranke predlagajo **zaveze**, da se zagotovi skladnost z zakonom ali členom 81 ali 82 PES. Če se na ta način lahko zagotovi učinkovito varstvo javnega interesa, lahko Svet te zaveze spremeni v zavezujoče za stranke, hkrati pa s tem zaključi postopek, brez ugotovitve ali je prišlo do kršitve zakona. Zoper zaveze se lahko vloži pravno sredstvo. Če se spremenijo okoliščine, ali če je odločitev temeljila na zavajajočih informacijah, lahko Urad začne nov postopek.

Postopek po zaključku postopka vodi preiskovalec, da preveri skladnost delovanja z zavezami oz. z odločitvijo Urada. Postopek pa se lahko izvede tudi, če tako določi Svet.

Po izvedenem postopku lahko Svet sprejme naslednje odločitve:

- z odločbo naloži globo, če stranka ne ravna v skladu z zavezami, razen če zaradi sprememb ni več potrebno ravnati na ta način. V tem primeru in v primeru, da je stranka izpolnila zaveze, Svet z odločbo zaključi postopek;
- z odločbo ugotovi, da so izpolnjeni vsi pogoji, naloženi s predhodno ali naknadno odločbo;
- z odločbo zaključi postopek, če so bile izpolnjene obveznosti, naložene z odločbo o glavni stvari oz. prekliče ali spremeni odločbo, če obveznosti niso bile izpolnjene ali izpolnitev ni upravičena;
- če se postopek izvede na podlagi odločitve Sveta, z odločbo zaključi postopek, če je podana prostovoljna odločitev oz. izda odločbo s katero naloži prisilno izpolnitev.

Svet lahko izda naslednje odločbe, s katerimi:

- odloči o predlogu za začetek postopka;
- ugotovi, da ugodnost skupinske izjeme za določen sporazum ne velja;
- ugotovi, da je ravnanje nezakonito;
- naloži obveznost prenehanja s kršitvijo zakona;
- prepove nadaljevanje ravnanj, ki pomenijo kršitev določb zakona;
- v primeru, da ugotovi, da gre za pravno kršitev, naloži obveznosti, ki vključujejo zlasti dolžnost, da se izpolni pogodba, kjer se neupravičeno zavrača vzpostavitev ali vzdrževanje poslovnega sodelovanja;
- odloči, da ravnanje ni nezakonito;
- prekliče ali spremeni svoje prejšnje odločitve.

Kršitev procesnih določb zakona predstavlja tako upravno kršitev kot tudi kaznivo dejanje. Denarna kazen se lahko naloži stranki, drugi osebi udeleženi v postopku ali osebi, ki je bila dolžna zagotoviti pomoč pri pojasnjevanju dejstev v postopku. Kriva prisega v upravnem postopku predstavlja kaznivo dejanje. Minimalni in maksimalni zneski denarne kazni znašajo za:

- podjetja: 198€ in 1% neto prometa podjetja v tekočem poslovnem letu;
- osebe, ki jih ne moremo kvalificirati kot podjetje: 198€ in 1980€.

V primeru, da procesne dolžnosti niso izpolnjene v roku, se podjetju lahko naloži dnevna procesna kazen v znesku 1% neto prometa podjetja v preteklem letu oz. 198€ osebam, ki jih ne uvrščamo med podjetja.

Kršitve materialnih določb zakona predstavljajo prekršek, za katerega se lahko naloži globo, v primeru prikrojevanja razpisnih ponudb (bid rigging) gre že za kazniva dejanja (sankcija za te kršitve je predvidena v Kazenskem zakoniku in sicer, zaporna kazen do 5 let). **Maksimalna globo**, ki se lahko naloži podjetju, ne sme preseči **10% neto prometa**

podjetja v preteklem poslovnem letu (t.j. leto pred tistim, v katerem je bila sprejeta odločitev, ki je vzpostavila kršitev). Če tako ni mogoče določiti prometa, predstavlja osnovo za odmero zneska globe zadnje poslovno leto, za katerega so na voljo avtentične informacije o prometu. Če podjetje, ki je član združenja podjetij prostovoljno ne poravnava naložene globe in tudi izterjava ni uspešna, Svet s posebno odločbo naloži plačilo denarne kazni. Pritožba, vložena zoper odločbo Urada, s katero se naloži globa, ni suspenzivna. Lahko pa stranka pri sodišču zaprosi za suspenzivnost.

V zakonu je predvidena tudi možnost uporabe programa prizanesljivosti – **leniency (odpustitve ali omilitve sankcije)**, na podlagi katerega Urad odpusti sankcijo ali jo omili. Na podlagi tega pooblastila je Urad leta 2003 sprejel posebno obvestilo, s katerim je določil pogoje in način za odpustitev oz. omilitve sankcije (Notice No 3/2003 of the President of the GVH and the Chair of the Competition Council of the GVH on the application of a leniency policy to promote the detection of cartels).

Pravna sredstva: Zoper nepravilnosti v preiskovalnem postopku lahko stranka v roku 3 dni od dneva, ko se je nepravilnost zgodila, vloži pisno pritožbo. O pritožbenih razlogih se preiskovalec ali Svet izjavita v poročilu oz. sklepu o ustavitvi postopka.

Zoper odločitve, ki sta jih med postopkom sprejela preiskovalec (te pritožbe presoja Svet, ki odloča o zadevi v ločenem postopku) ali Svet (te pritožbe presoja Okrožno sodišče Budimpešte v upravnem postopku), je dovoljeno pravno sredstvo, ki nima suspenzivnega učinka, le v primerih predvidenih z zakonom. Pritožbo lahko vloži stranka ali oseba na katero se odločitev nanaša, v roku 8 dni od odločitve.

Tožbo zoper odločbo se vloži pri Svetu v roku 30 dni od izdaje odločbe ali pošlje priporočeno po pošti. Svet pošlje tožbo in vse dokumente ter odgovor na tožbo sodišču (Okrožno sodišče Budimpešte) v roku 30 dni od prejema tožbe (če gre za zahtevek, ki zadrži izvršitev odločbe, se dokumenti posredujejo sodišču v roku 15 dni). Sodišče lahko odločitev Urada razveljavi. Za postopek pred sodiščem se uporabljajo določbe Zakona o pravnem postopku.

Če Urad med postopkom ugotovi, da kakšna upravna odločba krši učinkovito konkurenco, zahteva od upravnega organa, da spremeni ali razveljavi svojo odločitev. Če organ tega ne stori v roku 30 dni, lahko Urad najkasneje do poteka šestih mesecev od dneva dokončnosti upravne odločbe, zahteva, da sodišče pregleda odločbo. Tožbe presoja Okrožno sodišče Budimpešte, za postopek pa se uporabljajo določbe Zakona o pravnem postopku.

Če zoper odločbe Urada ni vloženo nobeno pravno sredstvo, so te dokončne. Dokončne odločbe se lahko izvršijo, če v roku, ki je določen, ne pride do uskladitve ravnanja z določbo.

V primeru, da stranka ne ravna v skladu z odločbo Urada, lahko Urad naloži denarno kazen. Ta se lahko naloži tako podjetju, kot tudi odgovorni osebi. Rok za prostovoljno izpolnitev se na prošnjo stranke lahko podaljša, vendar samo enkrat. Če denarna kazen ni plačana v določenem roku, pride do izterjave.

Oseba, katere pravice so z izvršitvijo odločitve Urada prizadete, lahko vloži pritožbo predsedniku Sveta v roku 3 dni, ko je izvedela za kršitev. Predsednik Sveta odloči o pritožbi v roku 8 dni od prejema. Zoper to odločitev ni pravnega sredstva.

V postopkih uporabe člena 81 ali 82 PES se uporabljajo določbe madžarskega zakona. Zakon ureja postopek sodelovanja med Komisijo in nacionalnimi konkurenčnimi organi in se pri tem sklicuje na ureditev v Uredbi 1/2003.

Preden Urad izvede glavno obravnavo v obravnavani zadevi mora o svoji nameri obvestiti Komisijo in zadevni nacionalni konkurenčni organ. Glavna obravnava se lahko opravi po preteku 30 dni od obvestila.

Če se v postopku uporabijo dokazi, ki jih je predložila Komisija ali nacionalni konkurenčni organ, mora Svet v svoji odločbi utemeljiti razloge, ki so bili podlaga za uporabo teh dokazov. V primeru, da je Komisija v določeni zadevi že začela postopek, Urad svoj postopek zaključi. Če postopek v določeni zadevi že vodi drug nacionalni konkurenčni organ, lahko Urad odloči, da postopka, ki se začne na predlog, ne uvede.

Nemčija

Zakon o preprečevanju omejevanja konkurence (Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkungen; v nadaljevanju: nemški zakon ali zakon) prepoveduje **sporazume** med podjetji, sklepe podjetniških združenj in usklajena ravnanja, ki imajo za cilj ali učinek preprečevanje, oviranje ali izkrivljanje konkurence. Zakon opredeljuje tudi izjeme od omejevalnih sporazumov, in sicer enako kot tretji odstavek 81. člena Pogodbe. Glede skupinskih izjem določa, da se uporabljajo določbe uredb Komisije ali Sveta o skupinskih izjemah, ne glede na to ali sporazumi lahko vplivajo na trgovanje med državami članicami.

Zloraba prevladujočega položaja s strani enega ali več podjetij je prepovedana. Podjetje ima **prevladujoči položaj**, ko kot dobavitelj ali kupec določene vrste produktov ali storitev na relevantnem trgu nima konkurence, ni izpostavljen bistveni konkurenci oz. ima vodilni položaj na trgu glede na ostale konkurente (pri tem se upošteva zlasti tržni delež podjetja, njegova finančna moč, dostop do trgov ali sredstev, povezanost z drugimi podjetji, pravne ali dejanske ovire za vstop drugih podjetij na trg itd). **Dve ali več podjetij ima prevladujoči položaj**, ko med temi podjetji glede določenih dobrin in storitev ne obstoji bistvena konkurenca in ta podjetja skupaj izpolnjujejo pogoje za obstoj prevladujočega položaja. V zakonu so določene tudi **domneve za obstoj prevladujočega položaja**. Tako se domneva, da ima podjetje prevladujoči položaj, če njegov tržni delež znaša vsaj eno tretjino, skupina podjetij pa ima prevladujoči položaj, če sestoji iz 3 ali manj podjetij, ki dosega 50% skupni tržni delež oz. če sestoji iz 5 ali manj podjetij, ki dosega skupni tržni delež dveh tretjin, razen če podjetja dokažejo, da je moč pričakovati, da bodo pogoji konkurence takšni, da bodo vzdrževali pomembno konkurenco med njimi oz. da nimajo vodilnega tržnega položaja v razmerju do ostalih konkurentov. Tudi v nemškem zakonu so **primeri zlorab** naštet primeroma. Za zlorabo gre, če podjetje s prevladujočim položajem:

- neutemeljeno zmanjšuje konkurenčni položaj drugih podjetij na način, ki vpliva na stanje konkurence na trgu;
- zahteva plačilo ali določa druge poslovne pogoje, ki se razlikujejo od tistih, ki bi običajno izvirali, če bi obstajala učinkovita konkurenca; v tem primeru se posebna pozornost nameni delovanju podjetij na primerljivih trgih, kjer prevladuje učinkovita konkurenca;
- določa slabše plačilne ali druge poslovne pogoje kot jih zahteva od podobnih kupcev na primerljivem trgu, razen če je takšno razlikovanje objektivno upravičeno;
- onemogoči drugemu podjetju dostop do lastnega omrežja ali drugih infrastrukturnih objektov proti primernemu plačilu pod pogojem, da drugo podjetje brez dostopa ne more konkurirati na vertikalno povezanih trgih (prodajnem ali nabavnem) podjetju, ki ima prevladujoč položaj. To ne velja, če podjetje s prevladujočim položajem dokaže, da je dostop nemogoč ali ga ni mogoče utemeljeno pričakovati iz tehničnih ali podobnih razlogov.

Pri presoji omejevalnih ravnanj, ki vplivajo na trgovanje med državami članicami, zakon določa, da se uporabljajo tako določbe nemškega zakona o konkurenci kot tudi 81. ali 82. člen Pogodbe ter druga zakonodaja Evropske unije.

V Nemčiji poznajo več organov, pristojnih za varstvo konkurence, to so:

1. Zvezni kartelni urad (v nadaljevanju: Bundeskartellamt) – njegove pristojnosti in pooblastila določa sam zakon. Bundeskartellamt ukrepa v primeru dejanj, ki učinkujejo preko deželnih meja. Je neodvisen višji zvezni organ s sedežem v Bonn-u del Zveznega ministrstva za gospodarstvo in delo;
2. Zvezno ministrstvo za gospodarstvo in delo (v nadaljevanju: ministrstvo);
3. Vrhovni deželni uradi (v nadaljevanju: Deželni uradi) – pristojnosti in pooblastila teh urejajo posamezni deželni zakoni.

Na Bundeskartellamt-u je trenutno zaposlenih okoli 300 oseb. Bundeskartellamt predstavlja in zastopa njegov direktor, odločitve Bundeskartellamt-a pa sprejemajo posebni organi za odločanje (t.i. Decision Devision), ki so organizirana v skladu z ekonomskimi sektorji. Vsakega od 11 organov za odločanje sestavljajo predsednik in dva člana. Organi za odločanje z večino sprejemajo odločitve o omejevalnih ravnanjih in koncentracijah, neodvisno od notranjih in zunanjih navodil.

Organ, pristojen za varstvo konkurence lahko sprejme naslednje odločitve:

- a. zahteva, da podjetje preneha s kršitvami določb nemškega zakona oz. 81. ali 82. člena Pogodbe. Z namenom, da se odpravijo kršitve lahko podjetju naloži potrebne ukrepe, ki so sorazmerni s kršitvijo. Urad lahko razglasi, da je kršitev nastala po prenehanju kršitve, če obstaja zakoniti interes za takšno razglasitev;
- b. po uradni dolžnosti odredi začasne ukrepe (pod enakimi pogoji, kot jih določa Uredba št. 1/2003);

- c. sprejme zaveze v primeru kršitev nemškega zakona ali 81. ali 82. člena Pogodbe (pod enakimi pogoji, kot jih določa Uredba št. 1/2003);
- d. sprejme odločitev, da ni podlage za postopanje, če niso izpolnjeni pogoji določeni v zakonu ali 81. ali 82. členu Pogodbe;
- e. prekliče ugodnost skupinske izjeme, če sporazum ni skladen z zakonom ali tretjim odstavkom 81. člena PES.

Organ, pristojen za varstvo konkurence lahko tudi odloči o odvzemu protipravno pridobljene premoženjske koristi, če podjetje naklepoma ali iz malomarnosti krši določbe zakona, 81. ali 82. člena Pogodbe ali odločbo Urada in pri tem pridobi ekonomsko korist.

Kdor krši določbe zakona, 81. ali 82. člen Pogodbe ali ravna v nasprotju z odločbo Urada je odgovoren za škodo, ki iz njegovega ravnanja izvira. V skladu z Zakonom o pravdnem postopku se pri oceni škode upošteva zlasti delež dobička, ki ga je podjetje zaradi kršitve pridobilo. Od dneva, ko je kršitev nastala, mora podjetje povrniti tudi obresti. Kjer se povračilo škode zahteva zaradi kršitve določb zakona oziroma 81. ali 82. člena Pogodbe, je sodišče vezano na odločitev Urada glede ugotovitve obstoja kršitve, v kolikor je bila kršitev ugotovljena v končni odločbi Urada, Komisije ali konkurenčnega organa države članice EU. Zastaralni rok za uveljavljanje odškodninskega zahtevka zadrži postopek pred Uradom, Evropsko komisijo ali organom, pristojnim za varstvo konkurence druge države članice Evropske unije.

Bundeskartellamt in deželni uradi lahko izvedejo sektorske raziskave, če togost cen ali druge okoliščine kažejo na to, da je konkurenca omejena ali izkrivljena. Na koncu lahko objavijo poročilo o rezultatih raziskave in povabijo tretje osebe, da podajo svoje mnenje.

Za uporabo 81. ali 82. člena Pogodbe sta pristojna Bundeskartellamt in Deželni urad. Če Deželni urad začne postopek po 81. ali 82. členu Pogodbe, se vsi kontakti s Komisijo ali nacionalnimi konkurenčnimi organi izvajajo preko Bundeskartellamt-a. Bundeskartellamt je izključno pristojen za sodelovanje v postopkih Komisije ali nacionalnih konkurenčnih organov, izvedenih na podlagi 81. ali 82. člena Pogodbe, in v ta namen tudi odobri pomoč svojih uradnikov pri preiskavi. Tudi za te postopke se uporabljajo določbe nemškega zakona. Zakon opredeljuje še postopek sodelovanja znotraj Evropske mreže za konkurenco (pri tem povzema 12. člen Uredbe 1/2003 in določa, da se pridobljene informacije uporabljajo za namen uporabe 81. ali 82. člena Pogodbe in v skladu z namenom za katerega so bile zbrane. Izmenjane informacije pa se lahko uporabijo tudi za uporabo določb tega zakona, če se uporabljajo v skladu z 12. členom Uredbe 1/2003. Kot dokaz se lahko izmenjane informacije uporabijo zaradi naložitve kazni fizični osebi zgolj v tistem primeru, kjer zakon organa, ki prenaša informacije, predvideva podobne sankcije v zvezi s kršitvijo 81. ali 82. člena Pogodbe). Bundeskartellamt sodeluje s tujimi konkurenčnimi in drugimi organi tudi v drugih primerih, zakon pa opredeljuje temeljne pogoje za izmenjavo informacij med njimi (npr.: uporaba izmenjanih informacij kot dokaz zgolj z namenom uporabe določb zakona in v skladu z namenom zaradi katerega so bili zbrani, posredovanje informacij tretjim osebam, zaupnost informacij itd.)

Bundeskartellamt lahko postopa po pravilih upravnega postopka ali pa kot prekrškovni organ v postopku o prekršku.

Upravni postopek pred Bundeskartellamtom **se začne** po uradni dolžnosti ali na podlagi prijave oz. pritožbe, ki se lahko vloži v katerikoli obliki (ustno, pisno, po telefonu). Možna je tudi anonimna prijava. Urad ima popolno diskrecijsko pravico pri uvedbi postopka. V primeru da Urad po tem, ko preuči prijavo oz. pritožbo, postopka ne uvede, prijavitelju ni dolžan pojasnjevati razlogov za takšno odločitev.

Stranke postopka so oseba, ki je podala predlog za uvedbo postopka, podjetja, podjetniška združenja, proti katerim se uvede postopek, ter osebe in skupine oseb, v interese katerih bo odločba bistveno posegla in ki so bile na podlagi predloga udeležene v postopku.

Bundeskartellamt mora dati strankam v postopku priložnost, da se izjavijo, po uradni dolžnosti ali če stranka tako zahteva, izvede glavno obravnavo. Med postopkom lahko Bundeskartellamt **izvede preiskavo** in pridobi potrebne dokaze, **zasliši** priče in izvedence (o zaslišanju se napravi zapisnik, ki ga podpišejo priče in izvedenci) ter v primeru, da predmeti niso predloženi prostovoljno **zaseže predmete**, ki so lahko pomembni kot dokaz v postopku. V roku 3 dni od zasega, mora Bundeskartellamt pridobiti odobritev Okrajnega sodišča, na ozemlju katerega je prišlo do zasega, če oseba, katere predmeti so bili zaseženi (zadevna oseba), kakor tudi njen polnoletni sorodnik nista bila prisotna pri zasegu, ali če je v odsotnosti zadevne osebe polnoletni zastopnik zasegu izrecno nasprotoval. Zadevna oseba lahko v vsakem trenutku zahteva sodni preizkus zasega. O tem mora biti poučena, o prošnji pa odloči Okrajno sodišče. Zoper odločbo sodišča je možna pritožba.

Bundeskartellamt lahko **zahteva od podjetja, da predloži potrebne informacije in dokumente** v obliki odločbe, v kateri navede pravno podlago, vsebino zahteve, njen namen in rok za predložitev zahtevanih podatkov. V primeru nepredložitve zahtevanih podatkov Bundeskartellamt podjetje sankcionira.

Poleg tega lahko Bundeskartellamt **izvaja preiskave**. Lastniki in zastopniki podjetij so dolžni predložiti dokumente in poslovne knjige in dovoliti pregled le-teh, hkrati pa tudi zagotoviti pooblaščenim osebam Urada dostop in vstop v poslovne prostore. Preiskava se lahko opravi zgolj na podlagi odredbe sodnika Okrožnega sodišča, na območju katerega se bo preiskava izvajala. Če obstaja neposredna nevarnost, se preiskava lahko izvede tudi brez odredbe sodnika. Zapisnik o preiskavi in temeljne ugotovitve se pripravijo na samem kraju preiskave, v njem pa se pojasni kakšna neposredna nevarnost je obstajala, če je bila preiskava izvedena brez odredbe sodišča. Osebe, ki so dolžne zagotoviti informacije lahko odklonijo odgovor na določena vprašanja, če bi s tem spravile sebe ali svoje bližnje v kazenski pregon. Bundeskartellamt odredi preiskavo z odločbo, ki jo izda njegov direktor in mora vsebovati: čas izvedbe, pravno podlago, predmet in namen preiskave.

Odločbe Bundeskartellamta, ki vsebujejo navedbo razlogov in pouk o pravnem sredstvu, se vročijo strankam. Če se postopek ne zaključi z vročitvijo odločbe, se stranke o zaključku postopka pisno obvesti. Odločbe Bundeskartellamta se objavijo v Uradnem listu.

Zoper odločbe Bundeskartellamta je možna pritožba, ki je lahko utemeljena tudi na novih dejstvih in dokazih. V tem primeru se šteje, da je bila zahteva za izdajo odločbe zavrnjena. O pritožbi odloča **višje deželno sodišče v Dusseldorfu** (Oberlandesgericht; v nadaljevanju: sodišče).

Pritožba nima suspenzivnega učinka, razen v redkih primerih. Organ, pristojen za varstvo konkurence ali sodišče pa lahko ob določenih pogojih odložita izvršitev odločbe.

Pisno pritožbo zoper odločbo **vloži** odvetnik (obvezno zastopanje po odvetniku) stranke pri kartelnem uradu, ki je izdal odločbo, v roku 1 meseca po vročitvi le-te. V roku 2 mesecev po vročitvi odločbe je potrebno pritožbi priložiti še navedbo razlogov za pritožbo (obseg v katerem se odločba izpodbija ter dejstva in dokaze, na katerih pritožba temelji).

Stranke pritožbenega postopka so: pritožnik, organ, pristojen za varstvo konkurence, zoper odločbo katerega je vložena pritožba, ter osebe in skupine oseb, v interese katerih posega odločba in ki so bile udeležene v postopku. Stranke na sodišču zastopa odvetnik. Sodišče odloči na podlagi izvedene glavne obravnave, brez glavne obravnave pa le, če stranke s tem soglašajo. Sodišče samo preiskuje dejstva, strankam pa lahko naloži, da v določenem roku podajo potrebna pojasnila ter predložijo dokaze, ki jih imajo v posesti. Če stranke določenih rokov ne upoštevajo, lahko sodišče v zadevi odloči zgolj na podlagi obstoječih dokazov.

Višje deželno sodišče odloči o pritožbi na podlagi lastnih zaključkov, pridobljenih med postopkom in glede na celotni postopek. Odločba sodišča se lahko opira na dejstva in dokaze glede katerih je bila strankam dana možnost, da se izjavijo in mora vsebovati navedbo razlogov ter pouk o pravnem sredstvu.

Stranke pritožbenega postopka (razen osebe in skupine oseb, v interese katerih posega odločba in ki so bile udeležene v postopku) lahko pregledujejo spise sodišča ter na lastne stroške naredijo kopije in povzetke. Vpogled v dokumente se dovoli zgolj na podlagi soglasja organa, ki mu pripadajo dokumenti oz. organa ki je dokumente pridobil. Bundeskartellamt ne privoli v pregled dokumentov, če je to potrebno za zaščito poslovnih in drugih skrivnosti, kakor tudi ne iz drugih pomembnih razlogov. Če pregled dokumentov ni dovoljen ali je zavrjen, se lahko odločba opira na takšne dokumente zgolj v primeru, da je vsebina teh dokumentov del pritožbenih navedb. Sodišče lahko odredi, da se razkrijejo dejstva in dokazi, katerih zaupnost se iz pomembnih razlogov zahteva (zlasti zaradi varovanja poslovnih in drugih skrivnosti). To lahko stori po tem, ko se stranke, na katere se ta določitev nanaša, o tem izrečejo in pod pogojem, da so ta dejstva in dokazi pomembni za postopek in ni na voljo drugega sredstva, hkrati pa pomembnost varovanja konkurence prevlada nad interesi prizadete osebe po ohranitvi zaupnosti.

Pred pritožbenim sodiščem se uporabljajo določbe Zakona o sodiščih in Zakona o pravnem postopku.

Pritožbe zoper odločbe pritožbenega sodišča se lahko vložijo le zaradi kršitve zakona, in sicer pri Zveznem vrhovnem sodišču pod pogojem, da pritožbeno sodišče odobri pritožbo in je določeno pravno vprašanje izjemnega pomena oz. je odločba Zveznega vrhovnega sodišča potrebna za razvoj prava in za zagotovitev enotne pravne prakse.

V primeru, da želi Bundeskartellamt izdati odločbo, s katero naloži globo, mora izdati odločbo o prekršku. Za postopek o prekršku se uporabljajo določbe Zakona o prekrških in Zakona o kazenskem postopku, razen če zakon o konkurenci ne določa drugače.

Kršitelju (fizični osebi) se lahko naloži globa v vrednosti do 1 milijona €. Če se globa naloži podjetju ali združenju podjetij, ne sme, za vsako podjetje ali združenje podjetij, preseči 10% skupnega prometa v preteklem letu. Marca 2006 je Urad sprejel tudi **program prizanesljivosti - leniency** (Bekanntmachung Nr. 9/2006 über den Erlass und die Reduktion von Geldbußen in Kartellsachen – Bonusregelung), s katerim lahko kartelnim udeležencem, ki s svojim sodelovanjem pomembno prispevajo k odkritju kartela odpusti sankcijo ali le-to omili.

Če posamezniki, podjetja ali združenja podjetij ne ravnajo v skladu s procesnimi določbami zakona, jim Urad lahko naloži denarno kazen. Pri odmeri le-te se upošteva trajanje in teža kršitve. Maksimalni znesek denarne kazni znaša 100.000 €.

Za začetek pregona kršitve je določen 5 letni zastaralni rok, ki teče od dneva, ko je kršitev prenehala. O pravnem sredstvu, izdanem v postopku o prekršku, prav tako odloča **višje deželno sodišče v Dusseldorfu**.

- **Koncentracije**

Italija

Italijanski zakon glede **opredelitve koncentracije in kontrole** povzema Uredbo ES o združitvah. Kontrola je lahko neposredna ali posredna, izključna ali skupna. Pri izjemah oziroma pri opredelitvi kdaj se šteje, da **ne pride do koncentracije**, navaja banke in finančne organizacije. Prodaja vrednostnih papirjev, ki jih omenjene organizacije pridobijo z namenom prodaje, se mora izvesti v 24-tih mesecih od dneva pridobitve. Prav tako se šteje, da ne pride do koncentracije v primerih ukrepov in transakcij katerih cilj je samo sodelovanje medseboj neodvisnih podjetij; transakcije znotraj skupine povezanih podjetij ter združitve in prevzemi med subjekti, ki ne izvajajo gospodarske dejavnosti in nimajo odvisnih družb.

Pri presoji združljivosti koncentracije se uporablja **test prevladujočega položaja**. Pri presoji skladnosti koncentracije s pravili konkurence italijanski urad upošteva več kriterijev, zlasti tržni položaj udeleženih podjetij, strukturo upoštevne trga, vstopne ovire. V primeru, da se v postopku izkaže, da bi koncentracija znatno omejila konkurenco na

italijanskem trgu, urad prepove koncentracijo ali jo odobri pod pogojem, da udeleženci sprejmejo ukrepe, ki preprečijo posledice.

Vse določbe v poglavju o koncentracijah se uporabljajo za zasebna in javna podjetja ter podjetja, v katerih je država večinski delničar. Ne uporabljajo pa se za podjetja, ki so na podlagi zakona pooblaščen za izvajanje storitev splošnega gospodarskega pomena oziroma delujejo na trgu kot monopolisti, v kolikor je to nujno za izvajanje posebnih nalog, ki so jim dodeljene.

Koncentracijo je potrebno uradu priglasiti pred izvedbo koncentracije, če skupen domač letni promet vseh zadevnih podjetij preseže 421 milijonov eurov ali če skupen domač letni promet podjetja, ki naj bi bilo prevzeto, preseže 42 milijonov eurov. Te številke se vsako leto povečajo za znesek, ki je enak povišanju deflatorja cen BDP (GDP price deflator index). V primeru bank in finančnih institucij se kot relevantna vrednost za letni promet upošteva ena desetina vsega premoženja (izključi se evidenčni račun), pri zavarovalnicah pa vrednost zbranih premij. Posebna pravila glede priglasitve koncentracije obstajajo v sektorju filmske distribucije in kinematografskega prikazovanja filmov. Kot prag za priglasitev se uporablja tržni delež (25%).

Koncentracijo mora priglasiti podjetje, ki pridobi kontrolo. V 5-ih dneh po prejemu priglasitve mora urad o tem obvestiti predsednika vlade in ministra za trgovino in industrijo. Če urad meni, da gre za koncentracijo, ki bi lahko bila prepovedana, začne postopek v 30-tih dneh od popolne priglasitve. V primeru objave javne ponudbe, ki bi lahko imela za posledico prepovedano koncentracijo, je potrebno o tem obvestiti urad. Urad lahko začne postopek tudi po preteku prej omenjenega roka, če so informacije posredovane s strani zadevnih podjetij netočne, nepopolne ali neresnične. O zaključkih postopka mora urad obvestiti zadevna podjetja in ministra za trgovino in industrijo v 45-dneh od začetka preiskave. Ta rok se lahko podaljša za 30 dni, če podjetja tekom postopka ne posredujejo zahtevanih informacij in podatkov. V času, ko poteka postopek, lahko urad odredi zadevnim podjetjem, naj ne nadaljujejo s koncentracijo dokler preiskava ni končana. To pa ne velja za prevzemno ponudbo, ki je bila priglašena uradu, pod pogojem, da prevzemnik ne izvaja glasovalnih pravic. Če se v postopku izkaže, da koncentracija ni skladna s pravili konkurence, jo urad prepove. V primeru, da se je takšna koncentracija že pričela izvajati, lahko urad naloži **ukrepe za ponovno vzpostavitev pogojev za učinkovito konkurenco** in za odstranitev vseh posledic izkrivljene konkurence.

V določenih primerih priglasitev koncentracij se uporablja poenostavljen postopek. Od strank se ne zahteva, da posredujejo podatke o upoštevni trgih v primerih horizontalnih koncentracij, katerih posledica je skupen 15 % tržni delež, pri vertikalnih koncentracijah, pri katerih nobeno podjetje ne bo imelo več kot 25 % tržni delež ter pri vseh ostalih transakcijah, kjer prevzeto podjetje ali podjetje, ki se združuje, nima več kot 25 % tržnega deleža. Poleg tega se lahko skrajšana oblika priglasitve uporablja v primerih priglasitev koncentracij med konkurenti, kjer skupen tržni delež ne presega 25 % in pri vertikalnih koncentracijah, pri katerih nobeno od združenih podjetij ne bo imelo več kot 40 % tržnega deleža.

Ko urad po opravljenem postopku sprejme odločitev, imajo stranke pravico **vpogleda v spis**. Ta pravica je omejena na določene dokumente. Ni dovoljen oziroma je omejen vpogled v dokumente, ki vsebujejo osebne, poslovne, industrijske in finančne podatke zaupne narave. Stranke, ki želijo zavarovati omenjene podatke, morajo na urad nasloviti obrazloženo prošnjo z navedbo podatkov, ki naj bodo zavarovani.

Če urad začne postopek, se ga lahko udeležijo tudi osebe, ki zastopajo osebne ali javne interese, kot tudi »potrošniške organizacije«, pod pogojem, da v prošnji izkažejo direktno ogroženost njihovega interesa, bodisi s predlagano koncentracijo bodisi z ukrepi, ki bi lahko bili sprejeti po zaključku postopka.

Urad lahko podjetjem, ki izvajajo prepovedano koncentracijo ali ki ravnajo v nasprotju z naloženimi ukrepi za ponovno vzpostavitev učinkovite konkurence, **naloži globe** v razponu od 1% do 10% letnega prometa. Če podjetja ne priglasijo koncentracije, ki bo jo morala priglasiti, lahko Urad naloži globe v višini 1% prometa predhodnega poslovnega leta.

Nemčija

Koncentracija nastane v primerih a) pridobitve celotnega ali bistvenega dela premoženja drugega podjetja; b) pridobitve neposredne ali posredne kontrole s strani enega ali več podjetij nad celotnim ali delom drugega podjetja ali podjetij; c) pridobitve delnic v drugem podjetju ter d) vsaka druga kombinacija podjetij, ki omogoča enemu ali več podjetij neposredno ali posredno izvrševanje konkurenčno pomembnega vpliva na drugo podjetje. Zakon povzema definicijo **kontrole** iz Uredbe. Pomembna je možnost izvajanja odločilnega vpliva, ne pa njegovo dejansko izvajanje. Šteje se, da **ne pride do koncentracije** v primerih, ko kreditne, finančne institucije ali zavarovalnice pridobijo vrednostne papirje v drugem podjetju z namenom nadaljnje prodaje, pod pogojem, da ne izvajajo glasovalnih pravic in da pride do prodaje v roku enega leta (rok se na prošnjo lahko podaljša).

Nemškemu uradu (BundesKartellamt) je potrebno **priglasiti** tiste koncentracije, pri katerih je skupni letni promet podjetij udeleženih v koncentraciji na svetovnem trgu v zadnjem poslovnem letu pred transakcijo presegel 500 milijonov eurov in je domač letni promet vsaj enega podjetja udeleženega v koncentraciji višji od 25 milijonov eurov. Ni potrebno priglasiti koncentracij, pri katerih eno podjetje ne presega 10 milijonov eurov svetovnega prometa oziroma, da promet na zadevnem trgu ne presega 15 milijonov eurov v zadnjem koledarskem letu in ta trg obstaja že vsaj 5 let. Če je udeleženo podjetje odvisna ali obvladujoča družba, potem se vsa ta povezana podjetja štejejo za eno podjetje in je potrebno upoštevati njihov letni promet. V **promet se ne všteva** promet znotraj skupine povezanih podjetij, trošarine, posredni davki. Določena so pravila za izračun letnega prometa kreditnih, finančnih ustanov, nepremičninskih in kreditnih združenj, zavarovalnic, za blagovno menjavo ter način izračuna letnega prometa na področju medijev.

Pri presoji koncentracije je uveljavljen **test prevladujočega položaja**, koncentracija, zaradi katere bo prišlo do ustvarjanja ali krepitve prevladujočega položaja bo prepovedana, razen če podjetja dokažejo, da bo koncentracija vodila do izboljšanja pogojev konkurence in da te izboljšave odtehtajo negativne učinke prevladujočega položaja. Koncentracijo je potrebno

priglasiti uradu preden se začne izvrševati. Zakon izrecno navaja katere podatke mora priglasitev vsebovati. Začetni postopek (initial examination), ki traja 1 mesec, se začne takoj po prejemu popolne priglasitve (prva faza postopka). Druga faza postopka (glavni postopek preiskave) se uvede le v primeru, če je zahtevana dodatna preiskava koncentracije. V enem mesecu od prejema popolne priglasitve mora urad sporočiti udeležnim podjetjem, da je začel postopek presoje, sicer ne sme prepovedati koncentracije. Urad mora odločitev o prepovedi ali odobritvi koncentracije (lahko pod pogoji, obveznostmi) sprejeti v roku 4 mesecev od popolne priglasitve. Če odločitve ne sprejme v omenjenem roku, se šteje koncentracija za odobreno. Podjetja morajo biti obveščena o datuma sprejema odločitve, razen v določenih primerih (na primer, če so podjetja privolila v podaljšanje roka). Soglasje h koncentraciji je lahko dano pod **pogoji in obveznostmi**. Odločbo o soglasju lahko urad **odpravi ali spremeni**, če temelji na napačnih ali zavajajočih podatkih ali če podjetje ne spoštuje naloženih obveznosti.

Podjetja med postopkom ne smejo izvrševati koncentracije in vsa pravna dejanja, ki kršijo to prepoved so brez učinkov. Za izjeme gre pri prenosu nepremičnin in statusnih spremembah podjetij. Urad lahko na prošnjo podjetij odobri izvajanje koncentracije, kadar izkažejo, da je to nujno potrebno. Da doseže izvršitev svoje odločbe, lahko urad prepove ali omeji izvrševanje glasovalnih pravic ali določi fiduciarja (trustee) za dezinvestiranje.

Stranke imajo **pravico vpogleda v spis**. Osnutki odločb, dokumenti, ki so podlaga za odločitve, in poslovne skrivnosti tretjih oseb niso predmet pravice do vpogleda v spis. Vpogled v spis se opravi v prostorih urada, lahko pa ta tudi preuči možnost, da se stranki na njeno prošnjo pošljejo kopije dokumentov. Tretji osebam se lahko dovoli vpogled v spis, če so stranke postopka.

Urad lahko podjetjem naloži globo v višini 1 milijona eurov oziroma do višine 10 % prometa, če kršijo prepoved neizvajanja koncentracije.

Stranke, ki so udeležene v postopku presoje koncentracije, se lahko zoper odločitev urada (odobritev ali prepoved koncentracije) pritožijo na višje deželno sodišče in sicer v roku enega meseca od prejema odločitve. Pritožba lahko temelji na novih dejstvih in dokazih. Pod določenimi pogoji se lahko stranke pritožijo tudi zoper odločitev višjega deželnega sodišča, vendar le iz razloge nepravilne ali napačne uporabe materialnega prava.

Madžarska

Madžarski zakon povzema definicijo **koncentracije in kontrole** iz Uredbe 139/2004. Aktivnosti nosilca funkcije pri likvidaciji oziroma prenehanju podjetja se ne štejejo kot izvajanje kontrole. Tako kot Uredba tudi madžarski zakon določa, da **ne pride do koncentracije** v primeru začasne pridobitve kontrole ali lastništva v podjetju z namenom nadaljnje prodaje, za obdobje enega leta, s strani zavarovalnic, kreditnih institucij, finančnih holdingov ali organizacij za upravljanje premoženja.

Koncentracijo je potrebno priglasiti Madžarskemu konkurenčnemu uradu, če skupni promet vseh udeležениh podjetij in z njimi povezanih podjetij v preteklem poslovnem letu presega

HUF 15 milijard in če promet vsakega od vsaj dveh udeleženih podjetij, skupaj s prometom povezanih podjetij, v preteklem poslovnem letu presega HUF 500 milijonov. Zakon določa, kako se računa letni promet.

Zahteva za odobritev koncentracije mora biti vložena v 30 dneh od dneva objave vabila k dajanju ponudb, sklenitve pogodbe ali pridobitve kontrolnega interesa. Rok začne teči s prvim od omenjenih dogodkov. Pri kreditnih institucijah in zavarovalnicah mora biti priglasitev koncentracije na Urad vložena isti dan kot prošnja za odobritev vložena na sektorski nadzorni organ. Podjetja tekom postopka ne smejo izvrševati priglašene koncentracije. Pri presoji koncentracije se uporablja **test prevladujočega položaja** (za nezdržljivo s trgom se razglasi koncentracija, ki ustvarja ali krepi prevladujoč položaj, ki bi oviral formacijo, razvoj ali nadaljevanje učinkovite konkurence na relevantnem trgu ali na njegovem znatnem delu), upoštevati pa je potrebno tako spremljajoče prednosti kot slabosti koncentracije, na primer strukturo upoštevnega trga, obstoječo in potencialno konkurenco, tržni položaj. Urad lahko v odločbi določi **pogoje in obveznosti**. Zlasti lahko zahteva dezinvestiranje določenih delov podjetja ali določenega premoženja, prepustitev oziroma odstop kontrole nad posrednim udeležencem in določi primeren rok za izvedbo teh zahtev. Če podjetje ne izpolni naloženih pogojev in obveznosti, potem odobritev koncentracije nima učinka. Odobritev koncentracije vsebuje tudi omejitve, ki so potrebne za implementacijo koncentracije.

Urad mora odločitev sprejeti v 45 dneh od prejema popolne priglasitve, če koncentracija ni podrejena določbam zakona, če pragovi določeni v zakonu niso doseženi ali če koncentracija ne ustvarja oziroma krepi prevladujočega položaja, ki bi oviral učinkovito konkurenco na trgu. V vseh drugih primerih pa v roku 120 dni od prejema popolne priglasitve. Ta rok je lahko v upravičenih primerih podaljšan za 20 dni.

Urad lahko **razveljavi oziroma odpravi** svojo odločitev, če je odobril koncentracijo na podlagi zavajajočih informacij, ki so bile podlaga za odločitev, odločba pa še ni bila presojana s strani sodišča ali če je podjetje kršilo obveznosti določene v odločbi urada. Odločbo pa lahko **spremeni** v primeru, če zavezanec krši katerokoli zavezo, obveznost ali pa ni sposoben izpolniti pogojev določenih v odločbi, pod pogojem, da zavezanec ni bil malomaren.

Če urad v postopku **nadzora konkurence** ugotovi, da se izvaja koncentracija, ki bi v skladu z zakonom morala biti priglašena in mogoče sploh ne bi bila odobrena, potem odloči o kršitvi in določi sankcijo, in sicer ločitev ali dezinvestiranje združenih podjetij, premoženja ali pravic; odstop skupne kontrole ali doda oziroma določi druge obveznosti z namenom ponovne vzpostavitve konkurence. Ob tem pa določi tudi primeren rok za izpolnitev.

V primeru, da priglasitev koncentracije ni predložena uradu, globa za omenjeno kršitev ne sme preseči 50.000 HUF na dan.

Primerjalna tabela sankcij, zastaralnih rokov in pristojnosti

Država	Sankcije	Zastaralni roki	Pristojnost sodišča
Nemčija	1. Globa je lahko naložena podjetjem, podjetniškim združenjem in odgovornim osebam. Globa lahko znaša do 1 milijona € (fizične osebe); v primeru, da je naložena podjetju ali podjetniškemu združenju lahko znaša do 10% skupnega letnega prometa. 2. Bid-rigging je določen kot kaznivo dejanje, za katerega je določena kazenska sankcija do 5 let zaporne kazni ali denarna kazen.	Zastaralni rok za prepovedane omejevalne sporazume je 5 let od prenehanja kršitve.	1. Višje deželno sodišče v Dusseldorfu. 2. Zvezno sodišče (Federal Court of Justice) – odloča o pritožbi glede pravnih vprašanj (points of law).
Madžarska	1. Za upravne kršitve lahko Madžarski konkurenčni organ naloži globo v višini do 10% neto prometa podjetja v predhodnem poslovnem letu. 2. V primeru bid-rigginga je določena kazenska sankcija za odgovorno osebo, in sicer do 5 let zaporne kazni.	Preiskava se ne sme začeti, če je preteklo 5 let od kršitve.	1. O pritožbi odloča Okrožno sodišče v Budimpešti (Municipal Court of Budapest).
Italija	1. Globa v višini do 10% prometa podjetja v predhodnem poslovnem letu. 2. Pri koncentracijah, če podjetje ne prihlasi koncentracije, je sankcija globa v višini do 1% prometa podjetja v predhodnem poslovnem letu. V primeru izvrševanja koncentracije, ki je bila prepovedana, znaša globa od 1% do 10% prometa podjetja. 3. Določene so globe za nesodelovanje podjetij v postopku.	Predviden je 5 letni zastaralni rok. Zastaranje začne teči na dan, ko je bila kršitev storjena, pri trajajočih ali ponavljajočih se kršitvah pa na dan, ko kršitev preneha.	1. Pritožbeno sodišče je Latium Regional Administrative Tribunal. 2. Sodišče druge stopnje je Supreme Administrative Court.

Francija	1. Globa v višini do 10% svetovnega prometa (davki niso vključeni) v predhodnem poslovnem letu. 2. Če kršitelj ni podjetje je max višina globe 3 milijone €. 3. V primeru, da je francoski konkurenčni organ odločal v poenostavljenem postopku, je višina globe max 750.000 €. 4. Globa za kršitev prepovedi izvrševanja koncentracije pred odločitvijo znaša do 5% domačega prometa.	Relativni zastaralni rok je 5 let .	1. Pritožbeno sodišče za odločitve glede kartelov je Paris Appeal Court. 2. Pritožbeno sodišče zoper odločitve glede koncentracij je High Administrative Court (Višje Upravno sodišče).
Nemčija	1. Globa je lahko naložena podjetjem, podjetniškim združenjem in odgovornim osebam. Globa lahko znaša do 1 milijona € (fizične osebe); v primeru, da je naložena podjetju ali podjetniškemu združenju lahko znaša do 10% skupnega letnega prometa. 2. Bid-rigging je določen kot kaznivo dejanje, za katerega je določena kazenska sankcija do 5 let zaporne kazni ali denarna kazen.	Zastaralni rok za prepovedane omejevalne sporazume je 5 let od prenehanja kršitve.	1. Višje deželno sodišče v Dusseldorfu. 2. Zvezno sodišče (Federal Court of Justice) – odloča o pritožbi glede pravnih vprašanj (points of law).
Slovaška	1. Za kršitve določb o prepovedi omejevalnih sporazumov, zlorabi prevladujočega položaja in za kršitve določb o koncentracijah je določena globa do max 10% prometa podjetja predhodnega poslovnega leta.	Absolutni zastaralni rok je 8 let .	O pritožbah zoper odločitve Urada odloča Council of Authority .
Poljska	1. Denarna kazen do višin 10% prihodkov predhodnega proračunskega leta podjetja za kršitev določb o prepovedi	Postopek se ne sme začeti, če je minilo 5 let od leta v katerem je prišlo do kršitve	1. Na prvi stopnji odloča poljski konkurenčni urad. 2. Na 2. stopnji odloča

	omejevalnih sporazumov in zlorabo prevladujočega položaja. 2. Denarna kazen do 50.000.000 € za nesodelovanje podjetja v postopku. 3. Denarna kazen za odgovorno osebo do višine 50-kratne povprečne plače. 4. Denarna kazen do višine 10.000 € za vsak dan zamude pri izvršitvi odločitve-glede prepovedi koncentracije, odobritvi koncentracije pod pogoji.	zakona.	District Court in Warsaw (Okrožno sodišče v Varšavi). 3. O pritožbi zoper odločitev Okrožnega sodišča odloča Court of Appeal. 4. Supreme Court (vrhovno sodišče) odloča o razveljavitvi sodbe drugostopenjskega sodišča.
Češka	1. Za kršitev določb o prepovedi omejevalnih sporazumov in zlorabo prevladujočega položaja je določena globa max do višine CZK 10 milijonov ali do 10% neto prometa predhodnega poslovnega leta. 2. Za kršitev prepovedi izvrševanja koncentracije pred odločitvijo Češkega konkurenčnega urada je določena globa v višini do CZK 10 milijonov ali do 10% neto prometa predhodnega poslovnega leta.	Relativni zastaralni rok je 3 leta , absolutni zastaralni rok je 10 let .	1. O pritožbi odloča Chairman of the Office. 2. O pritožbi zoper odločitev 2. stopnje odloča regionalno sodišče. 3. V določenih primerih lahko stranke vložijo pritožbo zoper odločitev regionalnega sodišča na Supreme Administrative Court (Vrhovno Upravno sodišče).
Velika Britanija	1. Za kršitev določb o prepovedi omejevalnih sporazumov in zlorabo prevladujočega položaja je določena denarna sankcija do višine 10% prometa podjetja v predhodnem poslovnem letu. 2. Določene so sankcije za odgovorno osebo (denarna sankcija, do 5 let zapora).	Ni podatka	1. O pritožbi zoper odločitev urada odloča Competition Commission. 2. O pritožbi zoper odločitev Competition Commission odloča Appeal Tribunal.

Nizozemska	Za upravne kršitve se lahko pravni ali fizični osebi naloži globa v višini 450.000 €; oziroma do 10% prometa podjetja v prejšnjem poslovnem letu ali do 10% skupnega letnega prometa združenja podjetij.	Sankcija za kršitev prepovedi omejevalnih sporazumov in zlorabo prevladujočega položaja se lahko naloži v 5 letih od kar je bilo dejanje storjeno.	a pritožbe zoper odločitve sprejete na podlagi zakona o konkurenci je pristojno Court of Rotterdam .
Finska	Sankcija za kršitev določb o prepovedi omejevalnih sporazumov, zlorabo prevladujočega položaja, kršitev določb o obveznosti priglasitve koncentracije ali prepovedi izvrševanja koncentracije – je globa do višine 10% skupnega prometa v preteklem poslovnem letu.	5 letni zastaralni rok (relativni).	1. O pritožbi zoper odločitev konkurenčnega organa odloča Market Court (Trgovinsko sodišče). 2. O pritožbi zoper odločitev Trgovskega sodišča odloča Supreme Administrative Court (Vrhovno Upravno sodišče).
Švedska	Za kršitve določb o prepovedi omejevalnih sporazumov in zlorabo prevladujočega položaja je določena globa do višine 10% letnega prometa podjetja v predhodnem poslovnem letu. O višini sankcije odloča Stockholm City Court na predlog konkurenčnega organa.	Sankcija se lahko naloži v 5 letih od prenehanja kršitve.	O pritožbi zoper odločitve konkurenčnega organa in odločitve Stockholm City Court odloča Market Court .
Danska	Denarne sankcije so določene kot kazenske. Za manj hude kršitve od 1.320€ do 52.816€. Za hude kršitve od 52.816€ do 2.021.563€. Za zelo hude kršitve od 2.021.563€.	Določen je 5 letni zastaralni rok.	1. O pritožbi zoper odločitev Competition Council-a odloča Competition Appeal Tribunal . 2. O pritožbah zoper odločitve Competition Appeal Tribunal-a odločajo sodišča (High Court ali Supreme Court).

5. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

Sprejem zakona bo imel še naslednje posledice:

- zaradi prenosa pristojnosti odločanja na višje sodišče v postopku o prekršku bodo razbremenjena okrajna sodišča

Razlogi, zakaj je postopek ali druga administrativna obveznost nujno potrebna, in javni interes, ki se s tem dosega. Dokazi, da javnega interesa ni mogoče doseči na drug, za stranke enostavnejši način.	ZAHTEVA ZA POSREDOVANJE PODATKOV Obveznost sodelovanja podjetij v postopkih pred Uradom in raziskavah sektorja ali posameznih sporazumov je nujno potrebna za učinkovito delovanje Urada pri izvrševanju svojih pristojnosti. Dosedanja praksa Urada je pokazala, da podjetja ne želijo prostovoljno sodelovati z Uradom, tako da se je Urad srečeval s težavami pri pridobivanju informacij s trga in odkrivanju ter dokazovanju kršitev. ZADRŽANJE IZVRŠEVANJA KONCENTRACIJE Zadržanje izvrševanja koncentracije do izdaje odločbe o skladnosti koncentracije s pravili konkurence je nujno potrebno za učinkovit nadzor nad koncentracijami. Dejstvo, da podjetja ne bodo mogla izvrševati koncentracij pred izdajo odločbe Urada bo pripomoglo k temu, da bodo podjetja pri prigrasitvah bolj sodelovala z Uradom ter da bodo prigrasitve pravočasne in popolne, saj bo v interesu podjetij, da Urad čim hitreje izda odločbo. ODPUSTITEV SANKCIJ Možnost odpustitve sankcij je predvidena za podjetja in posameznike, ki sodelujejo z Uradom pred in tekom postopka ugotavljanja omejevalnih sporazumov po cilju in je nujno potrebna za njihovo učinkovitejše odkrivanje. Sodelovanje podjetij z Uradom je tako tudi v interesu podjetij in posameznikov, ki se lahko izognejo globi oziroma dosežejo znižanje višine globe.
Spoštovanje načela "vse na enem mestu" (načelo, da stranki ni treba opravljati zadev, ki se nanašajo na en življenjski oziroma poslovni dogodek, na več mestih). Kraj izvajanja storitve oziroma obveznosti.	/
Poraba časa in stroški (upravna taksa, plačilo storitve ...), ki jih stranki povzroča postopek ali obveznost.	Podjetja morajo Uradu posredovati zahtevane podatke v zahtevani obliki - potreben čas je težko oceniti, saj gre za različne podatke, ki so odvisni od konkretnega primera. Zadržanje izvrševanja koncentracije bo podjetjem povzročilo dodatno porabo časa in stroške le, če se

	bodo odločila, da bodo podala predlog za dovoljenje za izvrševanje koncentracij pred izdajo odločbe, v katerem bodo morala izkazati, da je izvrševanje nujno potrebno za ohranjanje vrednosti naložbe ali za izvajanje splošnega interesa . Podjetja morajo za možnost odpustitve sankcije sodelovati z Uradom tekom celega postopka – potreben čas je težko opredeliti.
Dokumentacija, ki jo bo morala predložiti stranka za izvedbo postopka. Zmanjšanje obsega dokumentov, ki jih mora predložiti, oziroma obrazložitev, zakaj zmanjšanja ni.	Urad bo zahteval od podjetij samo podatke, ki so nujno potrebne za ugotavljanje kršitev in raziskavo sektorja ali posameznih vrst sporazumov. Podjetja bodo morala predložiti dodatno dokumentacijo, če bodo podala predlog za dovoljenje za izvrševanje koncentracije pred izdajo odločbe Urada, ki pa bo odvisna od vsebine tega predloga. Podjetja bodo morala predložiti dovolj dokazov, da bo možno izvesti preiskavo oziroma ugotoviti obstoj omejevalnega sporazuma po cilju.
Način plačevanja storitve, upravne takse (z gotovino, s kreditnimi in plačilnimi karticami, po e-moneti, drugo).	/
Področje in življenjski oziroma poslovni dogodek na portalu e-uprave, na katerega se postopek nanaša, oziroma predlog za uvedbo drugega dogodka.	/
Dodaten prostor za navedbo predloga novega dogodka.	/
Obseg postopka, ki ga bo mogoče opraviti po elektronski in drugih sodobnih poteh, oziroma obrazložitev, zakaj to ne bo mogoče.	Trenutno Urad RS za varstvo konkurence še nima vzpostavljene možnosti poslovanja prek elektronske oziroma druge sodobne poti, skladne z veljavno zakonodajo. Zaradi navedenega se še ni mogoče poslužiti elektronskih ali drugih sodobnih poti.
Podatki, potrebni za izvedbo postopka, ki jih bo pristojni organ pridobil sam iz uradnih evidenc, in način pridobivanja teh podatkov.	/

II. BESEDILO ČLENOV

I. DEL SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina zakona)

(1) Ta zakon ureja omejevalna ravnanja, koncentracije podjetij, oblastna omejevanja konkurence in ukrepe za preprečitev omejevalnih ravnanj in koncentracij, ki bistveno omejujejo učinkovito konkurenco, kadar povzročijo ali lahko povzročijo učinke na ozemlju Republike Slovenije.

(2) Ta zakon določa organ, pristojen za varstvo konkurence, njegove pristojnosti in postopke pred njim.

2. člen (izvajanje uredb Evropske skupnosti)

Ta zakon ureja postopek in pristojnost za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 in 82 Pogodbe (UL L št. 1 z dne 4. 1. 2003, str. 1, v nadaljnjem besedilu: Uredba 1/2003/ES) in Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 z dne 20. januarja 2004 o nadzoru koncentracij podjetij (UL L št. 24 z dne 29. 1. 2004, str. 1, v nadaljnjem besedilu: Uredba 139/2004/ES).

3. člen (pomen izrazov)

Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, pomenijo:

1. »podjetje« je subjekt, ki opravlja gospodarsko dejavnost, ne glede na njegovo pravnoorganizacijsko obliko in lastninsko pripadnost. Podjetje je tudi podjetniško združenje, ki neposredno ne opravlja gospodarske dejavnosti, vendar vpliva ali bi lahko vplivalo na ravnanje podjetij iz prvega stavka te točke na trgu;

2. »gospodarska dejavnost« je vsaka dejavnost, ki se opravlja proti plačilu na trgu;

3. »gospodujoče podjetje« je podjetje, ki ima neposredno ali posredno:

- večino glasovalnih pravic v drugem podjetju;
- pravico imenovati ali odpoklicati večino članov posloводства ali nadzornega sveta drugega podjetja ali
- pravico voditi posle drugega podjetja na podlagi podjetniške pogodbe ali drugega pravnega posla;

4. »odvisno podjetje« je podjetje, v katerem ima drugo podjetje pravice ali vpliv iz prejšnje točke;

5. »podjetja v skupini« so podjetja, ki so:

- v sporazumu ali koncentraciji udeležena podjetja;
- njihova odvisna podjetja;
- njihova gospodujoča podjetja;

- odvisna podjetja podjetij iz prejšnje alineje in
- podjetja, v katerih ima eno ali več podjetij iz prejšnjih alinej skupaj ali skupaj z enim ali več drugimi podjetji pravice ali vpliv iz tretje točke tega člena;

6. »upoštevni trg« je trg, ki ga določata upoštevni proizvodni/storitveni trg in upoštevni geografski trg;

7. »upoštevni proizvodni/storitveni trg« je trg, ki praviloma vključuje vse tiste proizvode ali storitve, ki jih potrošnik ali uporabnik štejeta za zamenljive ali nadomestljive glede na njihove lastnosti, ceno ali namen uporabe;

8. »upoštevni geografski trg« je trg, ki praviloma vključuje območje, na katerem si konkurenti na upoštevni proizvodni/storitveni trgu medsebojno konkurirajo pri prodaji ali nakupu proizvodov ali storitev, na katerem so pogoji konkurence dovolj homogeni in ki ga je mogoče razlikovati od sosednjih območij, ker so pogoji konkurence na njih občutno drugačni;

9. »v koncentraciji udeležena podjetja« so podjetja, ki se združujejo, podjetja, ki pridobijo kontrolo nad drugim podjetjem, prevzeta podjetja in podjetja, ki ustanavljajo skupno podjetje;

10. »poslovna skrivnost« so podatki, katerih razkritje bi pomenilo nastanek občutne škode in so znani omejenemu krogu oseb;

11. »skupinske izjeme« so skupine sporazumov, ki ustrezajo pogojem iz tretjega odstavka 6. člena tega zakona ali tretjega odstavka 81. člena Pogodbe o Evropski skupnosti;

12. »omejevalna ravnanja« so omejevalni sporazumi in zlorabe prevladujočega položaja;

4. člen

(uporaba zakona)

(1) Ta zakon se uporablja za podjetja.

(2) Ta zakon se v skladu z Uredbo 1/2003/ES uporablja tudi za kršitve določb 81. in 82. člena Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (Uradni list RS, št. 7/04, v nadaljnjem besedilu: Pogodba o Evropski skupnosti).

(3) Ta zakon ne posega v razmerja med delodajalci in delavci.

5. člen

(Urad Republike Slovenije za varstvo konkurence)

Za opravljanje nalog po tem zakonu se ustanovi Urad Republike Slovenije za varstvo konkurence (v nadaljnjem besedilu: urad).

II. DEL

OMEJEVALNA RAVNANJA

6. člen

(prepoved omejevalnih sporazumov)

(1) Prepovedani in nični so sporazumi med podjetji, sklepi podjetniških združenj in usklajena ravnanja podjetij (v nadaljnjem besedilu: sporazumi), katerih cilj ali učinek je preprečevati, omejevati ali izkrivljati konkurenco na ozemlju Republike Slovenije.

(2) Zlasti je prepovedano:

- neposredno ali posredno določati nakupne ali prodajne cene ali druge poslovne pogoje;
- omejevati ali nadzirati proizvodnjo, prodajo, tehnični napredek ali naložbe;
- določati v razmerjih z drugimi sopogodbeniki neenake pogoje za primerljive posle, če je s tem sopogodbenik postavljen v konkurenčno slabši položaj;
- za sklenitev pogodbe zahtevati, da sopogodbeniki sprejmejo še dodatne obveznosti, ki po svoji naravi ali glede na trgovinske običaje niso povezane s predmetom te pogodbe;
- razdeliti trg ali vire nabave med udeleženci.

(3) Prvi odstavek tega člena se ne uporablja za sporazume, ki prispevajo k izboljšanju proizvodnje ali razdelitve dobrin ali ki pospešujejo tehnični in gospodarski razvoj, pri tem pa zagotavljajo potrošnikom in potrošnicam (v nadaljnjem besedilu: potrošnik) pravičen delež doseženih koristi. Toda ti sporazumi ne smejo:

- nalagati udeležnim podjetjem omejitev, ki niso nujne za doseganje navedenih ciljev, in
- dajati udeležnim podjetjem možnosti, da bi izključila konkurenco glede znatnega dela proizvodov ali storitev, ki so predmet sporazuma.

(4) Podjetje, ki se sklicuje na prejšnji odstavek, nosi dokazno breme, da so pogoji iz prejšnjega odstavka izpolnjeni.

7. člen

(omejitve majhnega pomena)

(1) Prvi odstavek prejšnjega člena se ne uporablja za sporazume majhnega pomena.

(2) Za sporazume majhnega pomena se štejejo sporazumi med podjetji, katerih skupni tržni delež na nobenem od upoštevnihi trgov na ozemlju Republike Slovenije, na katere se sporazum nanaša, skupaj s podjetji v skupini, ne presega:

- 10 odstotkov, kadar gre za podjetja, ki delujejo na isti stopnji proizvodnje ali trgovine (»horizontalni sporazumi«),
- 15 odstotkov, kadar gre za podjetja, ki delujejo na različnih stopnjah proizvodnje ali trgovine (»vertikalni sporazumi«),
- 10 odstotkov, kadar gre za mešane horizontalno-vertikalne sporazume ali kadar je težko opredeliti, ali gre za horizontalni ali vertikalni sporazum.

(3) Če je konkurenca na upoštevnihi trgu omejena zaradi kumulativnih učinkov, nastalih zaradi enakih ali podobnih sporazumov drugih podjetij, so pragovi tržnih deležev iz prejšnjega odstavka zmanjšani na 5 odstotkov.

(4) Čeprav niso doseženi pragovi iz drugega ali tretjega odstavka tega člena, se prvi odstavek tega člena ne uporablja za:

a) horizontalne sporazume, katerih cilj je:

- določanje cen;
- omejitev proizvodnje ali prodaje ali
- razdelitev trga ali virov nabave;

b) vertikalne sporazume, katerih cilj je:

- določanje maloprodajnih cen ali
- podelitev teritorialne zaščite udeležnim podjetjem ali tretjim osebam.

8. člen **(skupinske izjeme)**

(1) Za skupine sporazumov, ki ustrezajo pogojem iz tretjega odstavka 6. člena tega zakona, se smiselno uporabljajo določbe uredb Evropske komisije ali Sveta Evropske unije, ki urejajo uporabo tretjega odstavka 81. člena Pogodbe o Evropski skupnosti, tudi kadar ni izkazan vpliv na trgovanje med državami članicami Evropske unije.

(2) Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) lahko z uredbo določi tudi druge skupine sporazumov, ki ustrezajo pogojem iz tretjega odstavka 6. člena tega zakona.

(3) Urad lahko odpravi ugodnost skupinske izjeme, če ugotovi, da učinki posameznega sporazuma niso združljivi s tretjim odstavkom 6. člena tega zakona ali tretjim odstavkom 81. člena Pogodbe o Evropski skupnosti.

9. člen **(prepoved zlorabe prevladujočega položaja)**

(1) Prepovedana je zloraba prevladujočega položaja enega ali več podjetij na ozemlju Republike Slovenije ali njegovem znatnem delu.

(2) Podjetje ali več podjetij ima prevladujoč položaj, kadar lahko ravna v znatni meri neodvisno od konkurentov, strank ali potrošnikov.

(3) Urad pri ugotavljanju prevladujočega položaja upošteva zlasti tržni delež, možnosti za financiranje, pravne ali dejanske vstopne ovire, dostop do dobaviteljev ali trga in obstoječo ali potencialno konkurenco.

(4) Zlorabo prevladujočega položaja pomenijo zlasti:

- posredno ali neposredno določanje nepoštenih prodajnih ali nakupnih cen ali drugih nepoštenih poslovnih pogojev;
- omejevanje proizvodnje, trgov ali tehničnega napredka v škodo potrošnikov;
- uporaba neenakih pogojev za primerljive posle z drugimi sopogodbeniki, če je s tem sopogodbenik postavljen v konkurenčno slabši položaj;
- zahteva, da se za sklepanje pogodb sprejmejo dodatne obveznosti, ki po svoji naravi ali glede na trgovske običaje niso povezane s predmetom teh pogodb.

III. DEL KONCENTRACIJE PODJETIJ

10. člen (pojem koncentracije)

(1) Za koncentracijo gre v primerih dolgoročnih sprememb kontrole nad podjetjem in sicer:

- pri združitvi dveh ali več predhodno neodvisnih podjetij ali delov podjetij ali
- kadar ena ali več fizičnih oseb, ki že obvladuje najmanj eno podjetje, ali eno ali več podjetij z nakupom vrednostnih papirjev ali premoženja, s pogodbo ali kako drugače pridobi neposredno ali posredno kontrolo nad celoto ali deli enega ali več podjetij ali
- kadar dve ali več neodvisnih podjetij ustanovi skupno podjetje, ki opravlja vse funkcije samostojnega podjetja z daljšim trajanjem.

(2) Kontrolo nad podjetjem ali njegovim delom v smislu prejšnjega odstavka pomenijo pravice, pogodbe ali druga sredstva, ki ločeno ali skupaj in ob upoštevanju okoliščin ali predpisov omogočajo izvajanje odločilnega vpliva nad tem podjetjem ali delom podjetja, in sicer zlasti:

- lastništvo ali pravice do uporabe celotnega ali dela premoženja podjetja;
- pravice ali pogodbe, ki zagotavljajo odločilen vpliv na sestavo, glasovanje ali sklepe organov podjetja.

(3) Kontrolo pridobijo osebe ali podjetja, ki:

- so nosilci pravic ali so upravičeni do njih na podlagi pogodb ali
- imajo dejansko možnost uveljavljanja pravic, ki izhajajo iz pogodb, čeprav niso nosilci pravic ali upravičenci do njih na podlagi pogodb.

(4) Šteje se, da ne gre za koncentracijo, kadar banke, zavarovalnice, hranilnice ali druge finančne družbe, katerih običajne dejavnosti vključujejo trgovanje z vrednostnimi papirji za svoj račun ali za račun drugih, začasno pridobijo poslovne deleže v podjetju zaradi njihove nadaljnje prodaje, pod pogojem, da ne uveljavljajo glasovalnih pravic, ki izhajajo iz teh poslovnih deležev, zato da bi vplivale na konkurenčno ravnanje tega podjetja, ali da uveljavljajo navedene glasovalne pravice samo zato, da bi pripravile prodajo teh poslovnih deležev in se taka prodaja opravi v enem letu od pridobitve poslovnih deležev. Rok enega leta lahko urad na zahtevo podjetja s sklepom podaljša, kadar podjetje izkaže, da prodaje ni bilo mogoče ustrezno izpeljati v predpisanem roku.

11. člen (presoja koncentracije)

(1) Prepovedane so koncentracije, ki bistveno omejujejo učinkovito konkurenco na ozemlju Republike Slovenije ali njegovem znatnem delu, zlasti kot posledica ustvarjanja ali krepitve prevladujočega položaja.

(2) Urad presoja koncentracije zlasti glede na tržni položaj v koncentraciji udeleženih podjetij, njihovo možnost za financiranje, strukturo trga, izbiro, ki jo imajo na voljo dobavitelji in uporabniki ter njihov dostop do virov ponudbe oziroma do samega trga, obstoj morebitnih pravnih ali dejanskih vstopnih ovir, gibanje ponudbe in povpraševanja na

upoštevni trgih, koristi vmesnih in končnih uporabnikov ter glede na tehnični in gospodarski razvoj pod pogojem, da je v korist potrošnikom in ne ovira konkurence.

(3) Če ima ustanovitev skupnega podjetja v smislu tretje alineje prvega odstavka prejšnjega člena za cilj ali učinek usklajevanje konkurenčnega ravnanja podjetij, ki ostanejo medsebojno neodvisna, se to usklajevanje presoja po merilih iz 6. člena tega zakona. Če urad ugotovi, da niso izpolnjeni pogoji iz tretjega odstavka 6. člena tega zakona, izda odločbo o neskladnosti koncentracije s pravili konkurence in jo prepove.

IV. DEL

URAD ZA VARSTVO KONKURENCE

12. člen

(naloge in pristojnosti urada)

(1) Urad je organ, ki je pristojen za nadzor nad izvajanjem tega zakona ter 81. in 82. člena Pogodbe o Evropski skupnosti. Urad spremlja in analizira razmere na trgu, če so pomembne za razvijanje učinkovite konkurence, vodi postopke in izdaja odločbe v skladu z zakonom ter daje Državnemu zboru Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: državni zbor) in vladi mnenja o splošnih vprašanjih iz svoje pristojnosti.

(2) Urad odloča kot prekrškovni organ o prekrških zaradi kršitve določb tega zakona in določb 81. in 82. člena Pogodbe o Evropski skupnosti v skladu z zakonom, ki ureja prekrške, če ta zakon ne določa drugače.

13. člen

(organizacija urada)

(1) Urad je pri izvajanju svojih nalog in pristojnosti neodvisen in samostojen.

(2) Urad vodi in za njegovo dejavnost odgovarja njegov direktor ali direktorica (v nadaljnjem besedilu: direktor).

(3) Za odločanje v upravnem postopku in postopku o prekršku se vsakokrat oblikuje senat za odločanje.

(4) Senat za odločanje sestavljajo direktor urada kot predsednik in dve osebi, zaposleni na uradu, ki ju določi direktor urada.

(5) Senat za odločanje se posvetuje in glasuje na seji, ki ni javna. Odločitve sprejema z večino.

(6) Senat za odločanje izdaja akte, s katerimi se postopek pred uradom konča.

(7) Druge akte, za katere je pristojen urad po tem zakonu, izdaja direktor urada.

14. člen

(sodelovanje urada, drugih državnih organov in Banke Slovenije)

Za izvajanje nalog po tem zakonu morajo državni organi in Banka Slovenije uradu na njegovo zahtevo posredovati podatke in dokumente, vključno s poslovnimi skrivnostmi in drugimi zaupnimi podatki (v nadaljnjem besedilu: podatki).

V. DEL POSTOPEK ODLOČANJA URADA

1. poglavje Splošne določbe o postopku pred uradom

15. člen (uporaba določb o postopku)

- (1) Urad odloča o zadevah, za katere je pristojen po tem zakonu, po postopku, določenem s tem zakonom.
- (2) Če ni v tem zakonu določeno drugače, se za postopek odločanja urada uporablja zakon, ki ureja splošni upravni postopek.
- (3) Zoper akte urada ni pritožbe.

16. člen (stranke v postopku)

- (1) V postopku pred uradom ima položaj stranke v postopku podjetje, proti kateremu se vodi postopek, in priglasitelj koncentracije.
- (2) Vlagatelj ali vlagateljica pobude, prijave, sporočila ali druge vloge nima položaja stranke.
- (3) Oseba, ki zatrjuje, da vstopa v postopek zaradi varstva svojih pravnih koristi, mora podati zahtevo za udeležbo v postopku v 30 dneh od dneva objave sklepa o uvedbi postopka na spletni strani urada.
- (4) Zahteva iz prejšnjega odstavka mora vsebovati navedbe in dokaze, ki izkazujejo pravni interes za udeležbo v postopku.

17. člen (varovanje tajnosti vira)

- (1) Urad mora na zahtevo osebe, ki je vir prijave ali vir drugih informacij, ki jih urad uporablja pri izvajanju svojih pristojnosti, varovati tajnost njene identitete, če ta izkaže za verjetno, da bi ji razkritje povzročilo občutno škodo.
- (2) Oseba, ki zahteva varstvo svoje identitete, mora uradu ob predložitvi dokumentov predložiti tudi različico dokumentov, ki ne vsebuje podatkov, ki bi pomenili razkritje vira.

18. člen (pravica strank do pregleda dokumentov zadeve)

- (1) Stranke imajo pravico pregledovati dokumente zadeve ter jih na svoje stroške prepisati in preslikati. Pregledovanje, prepisovanje in preslikovanje dokumentov nadzoruje določena uradna oseba, ali pa poteka v informacijskem sistemu organa ali v informacijskem sistemu za sprejemanje vlog, vročanje in obveščanje, v katerem stranka

svojo istovetnost dokaže s svojim kvalificiranim potrdilom za elektronski podpis. Pregled in prepis dokumentov se lahko zahteva tudi ustno.

(2) Če se v postopku uporabljajo podatki iz informatiziranih evidenc ter drugi podatki in zapisi v elektronski obliki, se ti podatki štejejo za dokument v tej zadevi.

(3) V postopku omejevalnih ravnanj imajo stranke pravico do pregleda dokumentov zadeve po izdaji sklepa o uvedbi postopka, razen če direktor urada presodi, da je to v nasprotju z interesi postopka. Direktor urada v tem primeru izda sklep, s katerim odloži pravico do pregleda dokumentov, vendar ne dlje kot do vročitve povzetka relevantnih dejstev. Zoper sklep ni sodnega varstva.

(4) Pravico do pregleda dokumentov zadeve ima tudi izvedenec ali izvedenka v obsegu, ki je potreben, da poda svoj izvid in mnenje.

(5) Stranke ne morejo pregledovati in ne preslikavati:

- internih dokumentov urada v zadevi, vključno s korespondenco med uradom in Evropsko komisijo ali organi, pristojnimi za varstvo konkurence drugih držav članic Evropske unije;

- podatkov, ki so poslovna skrivnost podjetij,
- podatkov, ki se nanašajo na tajnost vira,
- zapisnika o posvetovanju in glasovanju in
- osnutkov odločb.

(6) Dokazno breme o obstoju poslovne skrivnosti iz druge alineje prejšnjega odstavka nosi podjetje, ki to zatrjuje. Na zahtevo urada mu mora podjetje predložiti različico dokumenta, ki ne vsebuje podatkov iz druge alineje prejšnjega odstavka.

(7) Urad lahko podjetju, proti kateremu se vodi postopek, in priglasitelju, razkrije podatke, ki so poslovna skrivnost, če presodi, da njihovo razkritje zaradi zagotovitve pravice do obrambe objektivno prevlada nad interesom varovanja teh podatkov kot poslovne skrivnosti. Pri tem lahko urad odloži pregled podatkov, ki so poslovna skrivnost, vendar ne dlje kot do vročitve povzetka relevantnih dejstev.

19. člen

(zagotavljanje načela kontradiktornosti)

Zaradi zagotovitve pravice do obrambe se odločba urada ne sme opirati na dejstva in dokaze, glede katerih podjetju, proti kateremu se vodi postopek, in priglasitelju, ni bila dana možnost, da se o njih izjavi.

20. člen

(vročanje)

(1) Če osebi, ki je vpisana ali se vpisuje v sodni register, ni mogoča vročitev na naslovu, navedenem v registru, se vročitev opravi z javnim naznanilom na oglasni deski urada in v informacijskem sistemu za sprejem vlog, vročanje in obveščanje, na njegovem naslovu pa se pusti obvestilo o načinu vročitve.

(2) Vročitev velja za opravljeno po poteku petnajst dni od dneva, ko je bilo naznanilo nabito na oglasno desko.

(3) Na posledice iz prejšnjega odstavka mora biti naslovnik opozorjen v obvestilu o vročitvi.

21. člen

(ustna obravnava)

V postopku urad odloči brez ustne obravnave, razen če uradna oseba, ki vodi postopek, presodi, da je treba zaradi razjasnitve ali ugotovitve odločilnih dejstev opraviti ustno obravnavo.

22. člen

(vročitev in objava odločbe)

- (1) Če so v odločbi podatki o stranki, ki so poslovna skrivnost, se drugim strankam vroči odločba, v kateri se iz obrazložitve ti podatki izbrišejo.
- (2) Izrek odločbe se objavi na spletni strani urada.

2. poglavje

Pristojnost urada pri omejevalnih ravnanjih

1. podpoglavje

Splošne določbe

23. člen

(uvedba postopka po uradni dolžnosti)

Urad lahko izda sklep o uvedbi postopka po uradni dolžnosti, kadar izve za okoliščine, iz katerih izhaja verjetnost kršitve določb 6. ali 9. člena tega zakona ali 81. ali 82. člena Pogodbe o Evropski skupnosti.

24. člen

(sklep o uvedbi postopka)

- (1) Sklep o uvedbi postopka vsebuje:
 - navedbo določb zakona, za katere je izkazana verjetnost kršitve, in
 - obrazložitev razlogov za uvedbo postopka.
- (2) Zoper sklep ni sodnega varstva.
- (3) Izvleček sklepa o uvedbi postopka se objavi na spletni strani urada.
- (4) Izvleček sklepa vsebuje:
 - navedbo strank, na katere se sklep nanaša;
 - kratko navedbo razlogov za uvedbo postopka in določb tega zakona, ki so podlaga za uvedbo postopka, in
 - poziv osebam, da uradu pošljejo podatke, ki bi bili lahko pomembni za odločitev.

25. člen

(enotni postopek)

(1) V primeru postopka zaradi kršitve določb 81. ali 82. člena Pogodbe o Evropski skupnosti vodi urad tudi postopek zaradi kršitve določb 6. ali 9. člena tega zakona (enotni postopek).

(2) Če se med postopkom izkaže, da ni podlage za vodenje postopka po 81. ali 82. členu Pogodbe o Evropski skupnosti, ker ni izkazan vpliv na trgovanje med državami članicami Evropske unije, urad izda sklep, s katerim postopek v tem delu ustavi. Zoper sklep o ustavitvi postopka ni sodnega varstva.

2. podpoglavje

Raziskave sektorja ali posameznih vrst sporazumov

26. člen

(raziskave sektorja ali določenih vrst sporazumov)

(1) Kadar togost cen ali druge okoliščine kažejo na verjetnost omejevanja ali izkrivljanja konkurence na ozemlju Republike Slovenije, lahko urad opravi raziskavo posameznega sektorja ali določenih vrst sporazumov v več sektorjih (v nadaljnjem besedilu: raziskava).

(2) Za pridobivanje podatkov za potrebe opravljanja raziskav se smiselno uporabljajo 27. do 34. člen tega zakona.

(3) Urad lahko objavi poročilo o izsledkih raziskave brez podatkov, ki so poslovna skrivnost, in drugih zaupnih podatkov ter povabi zainteresirane tretje osebe, naj podajo svoje pripombe.

(4) Urad lahko uporabi podatke, ki jih je pridobil pri opravljanju raziskav, v postopkih po določbah tega zakona.

3. podpoglavje

Preiskovalni postopek

27. člen

(zahteva za posredovanje podatkov)

(1) Pri nadzoru nad izvajanjem določb tega zakona ali 81. ali 82. člena Pogodbe o Evropski skupnosti lahko urad, tudi preden izda sklep o uvedbi postopka, naslovi na vsako podjetje, družbenike in družbenice, člane organov vodenja ali nadzora ter na osebe, zaposlene pri podjetju, zahtevo za posredovanje podatkov.

(2) Urad lahko zahteva podatke od podjetja tudi s posebnim sklepom, ki vključuje: pravno podlago, namen zahteve, opredelitev zahtevanih podatkov, določitev primernega roka za njihovo posredovanje in opozorilo o zagrojeni denarni kazni zaradi posredovanja nepravilnih, nepopolnih ali zavajajočih podatkov ali zaradi neposredovanja podatkov v določenem roku. Zoper sklep ni sodnega varstva.

(3) Podjetje mora posredovati vse dokumente, ni pa dolžno priznati kršitve določb tega zakona ali 81. ali 82. člena Pogodbe o Evropski skupnosti.

(4) Če podjetje, na katero je urad naslovil zahtevo za posredovanje podatkov s sklepom, posreduje uradu nepravilne, nepopolne ali zavajajoče podatke ali če jih ne posreduje v določenem roku, lahko urad izda sklep, s katerim mu naloži denarno kazen do 50.000 eurov. Rok za plačilo denarne kazni ne sme biti krajši od 15 dni in ne daljši od enega meseca.

(5) Hkrati z izdajo sklepa iz prejšnjega odstavka izda urad sklep, s katerim podjetju določi nov rok za posredovanje podatkov. Zoper podjetje, ki še naprej zavrača sodelovanje, urad ravna še naprej tako kot je določeno v prejšnjem odstavku, vse dokler seštevka denarnih kazni iz posameznih sklepov ne doseže enega odstotka letnega prometa podjetja v predhodnem poslovnem letu.

(6) Sklepi po četrtem in petem odstavku tega člena so izvršilni naslov. Izvršbo opravi davčni organ po postopku, predpisanem za izvršbo davčnih obveznosti.

(7) Rok za izdajo odločbe ne teče v obdobju, ko je stranka v zamudi z odgovorom na zahtevo za posredovanje podatkov.

28. člen

(sklep o preiskavi)

(1) Sklep o preiskavi v podjetju, proti kateremu se vodi postopek, izda urad. Sklep vsebuje:

- predmet in namen preiskave;
- datum začetka preiskave;
- pooblaščen osebo, ki bo vodila preiskavo;
- obseg pooblastil iz 29. člena tega zakona in
- opozorilo o zagrojeni denarni kazni zaradi zavračanja sodelovanja ali oviranja preiskave.

(2) Sklep o preiskavi se vroči na začetku opravljanja preiskave.

(3) Pooblaščen oseba lahko vroči sklep o uvedbi postopka hkrati z vročitvijo sklepa o preiskavi, če drugače ne bi bilo mogoče doseči namena preiskave.

29. člen

(preiskava)

(1) Preiskavo opravljajo osebe, zaposlene na uradu, pri čemer lahko posamezna strokovna dela opravljajo specializirane organizacije, zavodi ali posamezniki in posameznice (v nadaljnjem besedilu: posameznik), kadar to ni v nasprotju z javnim interesom ali interesom strank (v nadaljnjem besedilu: pooblaščen oseb).

(2) Pooblaščen oseb lahko:

- vstopijo in pregledajo prostore, zemljišča in prevozna sredstva (v nadaljnjem besedilu: prostori) na sedežu podjetij in na drugem kraju, na katerem podjetje samo ali drugo podjetje po njegovem pooblastilu opravlja dejavnost in posle, iz katerih izhaja verjetnost kršitve določb tega zakona ali 81. ali 82. člena Pogodbe o Evropski skupnosti;
- pregledujejo poslovne knjige in drugo dokumentacijo ne glede na nosilec, na katerem je zapisana oziroma shranjena;
- odvzamejo ali pridobijo kopije ali izvlečke iz poslovnih knjig in druge dokumentacije v kakršni koli obliki z uporabo fotokopirnih sredstev ter računalniške opreme podjetja ali

urada. Če zaradi tehničnih razlogov ni mogoče narediti kopij z uporabo fotokopirnih sredstev ter računalniške opreme podjetja ali urada, lahko odnesejo poslovne knjige in drugo dokumentacijo za čas, potreben, da se naredijo kopije. O tem naredijo uradni zaznamek;

- zapečatijo vse poslovne prostore ter poslovne knjige in drugo dokumentacijo za čas trajanja preiskave in v obsegu, potrebnem za njeno izvedbo;

- zasežejo predmete ter poslovne knjige in drugo dokumentacijo za največ 20 delovnih dni;

- zahtevajo od katerega koli predstavnika in predstavnice (v nadaljnjem besedilu: predstavnik) ali zaposlenega v podjetju ustno ali pisno pojasnilo dejstev ali dokumentov, ki se nanašajo na predmet ali namen preiskave, ter o tem sestavijo zapisnik. Če pooblaščen oseb zahteva pisno pojasnilo, določi rok, v katerem mora biti posredovano;

- opravijo druga dejanja, ki so v skladu z namenom preiskave.

(3) Če se zasežejo predmeti iz pete alineje prejšnjega odstavka, mora urad v poročilu o preiskavi navesti, kje so bili predmeti najdeni, jih opisati ter izdati potrdilo o njihovem zasegu.

(4) Podjetje mora pooblaščenim osebam omogočiti dostop do prostorov ter do poslovnih knjig in druge dokumentacije. Pooblaščen oseb lahko opravljajo preiskavo tudi proti njegovi volji.

(5) Preiskava se praviloma opravlja med 6. in 22. uro. Pooblaščen oseb morajo opravljati preiskavo tako, da čim manj ovirajo poslovanje podjetja.

(6) Kadar se v kazenskem ali drugem sodnem postopku ob izvedbi hišne preiskave ali kako drugače pridobijo poslovne knjige ali druga dokumentacija, ki bi bila lahko pomembna za odločitev urada po tem zakonu, lahko urad od sodišča zahteva izročitev kopij dokumentacije, razen če bi to bilo v nasprotju z interesi kazenskega postopka.

(7) Pooblaščen oseb morajo varovati poslovno skrivnost in druge zaupne podatke, s katerimi se seznanijo pri opravljanju preiskave.

30. člen

(opravljanje preiskave)

(1) Osebe, zaposlene na uradu, izkazujejo pooblastilo za opravljanje preiskave s službeno izkaznico, specializirane organizacije, zavodi ali posamezniki pa s pisnim pooblastilom direktorja urada, ki vsebuje obseg pooblastil.

(2) Službeno izkaznico izda minister ali ministrica (v nadaljnjem besedilu: minister), pristojen za gospodarstvo.

(3) Obliko službene izkaznice in postopek za njeno izdajo predpiše minister, pristojen za gospodarstvo.

31. člen

(oviranje preiskave)

(1) Če podjetje ne dovoli vstopa v prostore ali ga ovira ali ne dovoli dostopa do poslovnih knjig ali druge dokumentacije ali ga ovira ali kako drugače ovira preiskavo ali če se to utemeljeno pričakuje, lahko pooblaščen oseb vstopi v prostore ali dostopi do poslovnih

knjig ali druge dokumentacije proti volji podjetja ob pomoči policije. Stroške vstopa ali dostopa in morebitno škodo krije podjetje.

(2) Če podjetje ovira pooblaščen osebe pri izvajanju pooblastil iz drugega odstavka 29. člena tega zakona, lahko urad izda sklep, s katerim mu naloži denarno kazen v višini do enega odstotka njegovega letnega prometa v predhodnem poslovnem letu. Rok za plačilo denarne kazni ne sme biti krajši od 15 dni in ne daljši od enega meseca.

(3) Sklep iz prejšnjega odstavka je izvršilni naslov. Izvršbo opravi davčni organ po postopku, predpisanem za izvršbo davčnih obveznosti.

32. člen **(privilegirana komunikacija)**

(1) Iz preiskave so izključena pisma, obvestila ali drugi načini komunikacije med podjetjem, zoper katero se izvaja preiskava, in njegovim odvetnikom v obsegu, v katerem se nanašajo na ta postopek (v nadaljnjem besedilu: privilegirana komunikacija).

(2) Če podjetje ali njegov odvetnik zavrne dostop do podatkov s sklicevanjem, da gre za privilegirano komunikacijo, pooblaščen oseba preveri, ali je sklicevanje očitno neutemeljeno. Če pooblaščen oseba presodi, da ne gre za privilegirano komunikacijo, vloži dokument (ali njegovo kopijo) v zapečateno kuverto, na katero se podpišeta pooblaščen oseba in podjetje ali njegov odvetnik.

(3) O utemeljenosti oziroma neutemeljenosti sklicevanja na obstoj privilegirane komunikacije odloči Upravno sodišče Republike Slovenije v Ljubljani v 15 dneh od dneva, ko je urad vložil zahtevo. Urad zahtevi priloži zapečateno kuverto.

(4) Če Upravno sodišče Republike Slovenije v Ljubljani odloči, da ne gre za privilegirano komunikacijo, pošlje dokumente uradu, če pa odloči, da gre za privilegirano komunikacijo, jih pošlje podjetju ali njegovemu odvetniku. Zoper to odločbo ni pravnega sredstva.

33. člen **(preiskava pri tretjih)**

(1) Če urad utemeljeno domneva, da ima določena pravna ali fizična oseba podatke, ki so nujni za izdajo odločbe, lahko od preiskovalnega sodnika ali sodnice (v nadaljnjem besedilu: sodnik) Okrožnega sodišča v Ljubljani pridobi odredbo za preiskavo njenih stanovanjskih ali poslovnih prostorov.

(2) Za opravljanje preiskave se smiselno uporabljajo 28. do 32. in 34. člen tega zakona.

34. člen **(poročilo o preiskavi)**

(1) Urad po opravljeni preiskavi sestavi poročilo o preiskavi.

(2) Poročilo o preiskavi vsebuje:

- kraj in datum priprave poročila;
- ime in naziv pooblaščen osebe, ki je pripravila poročilo;
- kratek opis poteka preiskave;
- seznam izjav, ki so jih podali predstavniki ali zaposleni v podjetju, zoper katero je bila izvedena preiskava, in

- seznam dokumentov in drugih predmetov, ki jih je urad pridobil med preiskavo.
- (3) Poročilo o preiskavi se vroči podjetju, zoper katero je bila izvedena preiskava.
- (4) Podjetje, zoper katero je bila izvedena preiskava, lahko poda pripombe k poročilu o preiskavi v 15 dneh od njegove vročitve.

35. člen

(sodelovanje urada pri preiskavah drugih)

- (1) Pooblašcene osebe:
 - izvajajo preiskave na podlagi zaprosila Evropske komisije ali organa, pristojnega za varstvo konkurence druge države članice Evropske unije, v skladu s tem zakonom, pri čemer se ne izda sklepa o uvedbi postopka;
 - dejavno pomagajo uradnim osebam in drugim osebam, ki jih je Evropska komisija pooblastila za izvajanje preiskav v skladu z 20. členom Uredbe 1/2003/ES, pri čemer je obseg pooblastil pooblaščenih oseb določen v drugem odstavku 20. člena Uredbe 1/2003/ES.
- (2) Urad lahko omogoči uradnim osebam organa, pristojnega za varstvo konkurence druge države članice Evropske unije ali Evropske komisije in drugim osebam, ki jih je ta organ pooblastil, da sodelujejo s pooblaščenimi osebami urada pri izvajanju preiskav v skladu z 22. členom Uredbe 1/2003/ES.
- (3) Pri izvajanju preiskav v skladu s tem členom mora policija zagotoviti pomoč osebam iz prvega in drugega odstavka tega člena v skladu s prvim odstavkom 31. člena tega zakona.

36. člen

(povzetek relevantnih dejstev)

- (1) Povzetek relevantnih dejstev vključuje ugotovitve o dejstvih in dokazih, pomembnih za odločitve.
- (2) Kadar namerava urad izdati odločbo o ugotovitvi obstoja kršitve določb 6. ali 9. člena tega zakona ali 81. ali 82. člena Pogodbe o Evropski skupnosti, mora stranke seznaniť s povzetkom relevantnih dejstev.
- (3) Če so v povzetku relevantnih dejstev podatki o stranki, ki so poslovna skrivnost, se drugim strankam vroči povzetek relevantnih dejstev, v katerem se ti podatki izbrišejo.
- (4) Urad določi primeren rok, v katerem se lahko stranke izjavijo o povzetku relevantnih dejstev. Urad ni dolžan upoštevati izjav o povzetku relevantnih dejstev, prejetih po poteku tega roka.
- (5) Rok iz prejšnjega odstavka ne sme biti daljši od 45 dni.

3. podpoglavje

Odločbe in sklepi urada

37. člen **(prenehanje kršitve)**

(1) Urad lahko izda odločbo o ugotovitvi obstoja kršitve določb 6. ali 9. člena tega zakona ali 81. ali 82. člena Pogodbe o Evropski skupnosti ter od podjetja zahteva, da s kršitvijo preneha ali jo odpravi.

(2) Z isto odločbo lahko podjetju naloži ukrepe, ki so potrebni, da se odpravijo posledice kršitve.

(3) Urad mora izdati odločbo iz prvega odstavka tega člena v dveh letih od izdaje sklepa o uvedbi postopka.

38. člen **(začasni ukrepi)**

(1) Če obstaja verjetnost kršitve določb 6. ali 9. člena tega zakona ali 81. ali 82. člena Pogodbe o Evropski skupnosti, lahko urad v nujnih primerih, ko obstaja nevarnost težko popravljive škode za učinkovitost konkurence na trgu, izda sklep o začnih ukrepih.

(2) V sklepu, s katerim se sprejmejo začasni ukrepi, urad določi, koliko časa naj trajajo. Urad lahko začasne ukrepe podaljša.

39. člen **(zaveze)**

(1) Po izdaji sklepa o uvedbi postopka lahko podjetje, proti kateremu se vodi postopek, predlaga zaveze, s katerimi se odpravi stanje, iz katerega izhaja verjetnost kršitve določb 6. ali 9. člena tega zakona ali 81. ali 82. člena Pogodbe o Evropski skupnosti. Podjetje, proti kateremu se vodi postopek, lahko predlaga zaveze najpozneje do poteka roka za odgovor na povzetek relevantnih dejstev.

(2) Če predlagane zaveze ne zadoščajo za odpravo stanja, iz katerega izhaja verjetnost kršitve določb 6. ali 9. člena tega zakona ali 81. ali 82. člena Pogodbe o Evropski skupnosti, urad o tem pisno obvesti podjetje, ki je zaveze predlagalo.

(3) Urad lahko z odločbo sprejme predlagane zaveze. Pri tem jih lahko časovno omeji.

(4) Kadar je izpolnitev zavez vezana na soglasje ali drugo dejanje urada, urad o tem odloči s sklepom. Zoper sklep ni sodnega varstva.

(5) Urad lahko na predlog ali po uradni dolžnosti razveljavi odločbo iz tretjega odstavka tega člena in nadaljuje postopek, kadar:

- se bistveno spremenijo dejanske okoliščine, na katerih je temeljila odločba;
- podjetja ne izpolnjujejo zavez ali
- odločba temelji na nepopolnih, nepravilnih ali zavajajočih podatkih, ki so jih posredovale stranke.

(6) Urad mora izdati odločbo iz tretjega odstavka tega člena v dveh letih od izdaje sklepa o uvedbi postopka.

40. člen (ustavitev postopka)

(1) Če urad v postopku ne ugotovi kršitve določb 6. ali 9. člena tega zakona ali 81. ali 82. člena Pogodbe o Evropski skupnosti ali če posebne okoliščine kažejo, da postopek ne bi bil smotrni, ga s sklepom ustavi.

(2) Ko Evropska komisija začne postopek zaradi kršitve določb 81. ali 82. člena Pogodbe o Evropski skupnosti ali če je že izdala odločbo v isti zadevi, ki je predmet postopka pred uradom, urad s sklepom ustavi postopek. Zoper sklep o ustavitvi postopka ni sodnega varstva.

(3) Če je organ, pristojen za varstvo konkurence druge države članice Evropske unije začel postopek zaradi kršitve določb 81. ali 82. člena Pogodbe o Evropski skupnosti ali je že izdal odločbo v isti zadevi, ki je predmet postopka pred uradom, lahko urad s sklepom ustavi postopek. Zoper sklep o ustavitvi postopka ni sodnega varstva.

41. člen (poročilo)

Urad lahko z zahtevo za posredovanje podatkov zahteva od podjetja, naslovnika odločbe urada, poročilo o izpolnjevanju zavez, obveznosti in ukrepov, ki so mu bili naloženi z odločbo.

3. poglavje Postopek pri koncentracijah

42. člen (obveznost priglasitve)

(1) Koncentracijo je potrebno priglasiti uradu, če:

- je skupni letni promet v koncentraciji udeleženih podjetij skupaj s podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu na trgu Republike Slovenije presegel 35 milijonov eurov in
- je letni promet vsakega od vsaj dveh v koncentraciji udeleženih podjetij skupaj s podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu na trgu Republike Slovenije presegel 7 milijonov eurov.

(2) Ne glede na dosežen prag iz prejšnjega odstavka, koncentracije ni potrebno priglasiti, če jo v skladu z Uredbo 139/2004/ES presoja Evropska komisija.

(3) Ne glede na to, da koncentracija ne dosega pragov iz prvega odstavka tega člena, lahko urad v 60 dneh od izvedbe koncentracije pozove v koncentraciji udeležena podjetja, da jo priglasijo, če imajo skupaj s podjetji v skupini več kot 60-odstotni tržni delež na upoštevem trgu.

43. člen (priglasitev koncentracije)

(1) Koncentracijo je potrebno uradu priglasiti pred začetkom njenega izvrševanja, vendar najpozneje v 30 dneh od sklenitve pogodbe, objave javne ponudbe ali pridobitve kontrole. Rok začne teči s prvim od teh dogodkov.

(2) Kadar se na podlagi zaprosila v skladu s 4. členom Uredbe 139/2004/ES Evropska komisija odloči, da koncentracije ne bo presojala, jo je potrebno priglasiti uradu najpozneje v 30 dneh od dneva seznanitve podjetja, ki mora priglasiti koncentracijo v skladu s petim odstavkom tega člena, z odločitvijo Evropske komisije.

(3) Kadar Evropska komisija v skladu z 9. členom Uredbe 139/2004/ES z odločbo seznaní podjetja, da bo koncentracijo presojal urad, jo je potrebno priglasiti uradu najpozneje v 30 dneh od dneva vročitve te odločbe podjetju, ki mora priglasiti koncentracijo v skladu s petim odstavkom tega člena.

(4) V primerih iz tretjega odstavka prejšnjega člena je potrebno koncentracijo priglasiti uradu najpozneje v 30 dneh od dneva vročitve poziva podjetju, ki mora priglasiti koncentracijo v skladu s petim odstavkom tega člena.

(5) Koncentracijo, ki nastane z združitvijo ali pridobitvijo skupne kontrole, morajo skupno priglasiti podjetja, ki se združujejo ali podjetja, ki skupaj pridobijo kontrolo. V vseh drugih primerih mora koncentracijo priglasiti oseba ali podjetje, ki pridobi kontrolo nad celoto ali deli enega ali več podjetij.

(6) Podjetja priglasijo koncentracijo na posebnem obrazcu, katerega vsebino predpiše vlada z uredbo.

44. člen (zadržanje izvrševanja koncentracije)

(1) Podjetja ne smejo uresničevati pravic in obveznosti, ki izhajajo iz koncentracije, za katero obstaja obveznost priglasitve, do izdaje odločbe o skladnosti koncentracije s pravili konkurence.

(2) Kadar urad v skladu s tretjim odstavkom 42. člena tega zakona pozove podjetja, da morajo koncentracijo priglasiti uradu, morajo podjetja od dneva vročitve poziva prenehati z izvrševanjem koncentracije.

(3) Dejanja, storjena v nasprotju s prejšnjima odstavkoma, so nična.

(4) Izjemoma lahko urad na predlog podjetja izda sklep, s katerim dovoli izvrševanje koncentracije v določenem obsegu ali pod določenimi pogoji pred izdajo odločbe, če podjetje v predlogu izkaže, da je takšno izvrševanje nujno potrebno za ohranjanje vrednosti naložbe ali za opravljanje storitev splošnega interesa. Urad pri tem upošteva zlasti učinke zadržanja izvrševanja koncentracije na eno ali več v koncentraciji udeleženih podjetij ali na tretje osebe in nevarnost, ki jo koncentracija pomeni za učinkovitost konkurence.

(5) Urad izda sklep, s katerim dovoli ali zavrne izvrševanje koncentracije, v 15 delovnih dneh od prejema predloga iz prejšnjega odstavka.

(6) Prepoved izvrševanja koncentracije iz prvega odstavka tega člena ne vpliva:

– na izvedbo javne ponudbe po zakonu, ki ureja prevzeme, pod pogojem, da pridobitelj ne uresničuje glasovalnih pravic oziroma jih uresničuje v skladu s sklepom iz četrtega odstavka tega člena;

– na veljavnost transakcij z vrednostnimi papirji, vključno s tistimi, ki so zamenljivi za druge vrednostne papirje, s katerimi se trguje na organiziranem trgu, razen če kupec in prodajalec vesta ali bi morala vedeti, da je bila transakcija izvedena v nasprotju s prvim odstavkom tega člena.

45. člen **(začetek postopka)**

- (1) Postopek presoje koncentracije se začne na podlagi priglasitve.
- (2) Kadar je izkazana verjetnost, da je prišlo do koncentracije, ki je podrejena določbam tega zakona, in je podjetja niso priglasila, jih urad pozove k priglasitvi.
- (3) Urad po uradni dolžnosti začne postopek za odpravo učinkov koncentracije.

46. člen **(preizkus priglasitve)**

(1) Urad prejeto priglasitev nemudoma pregleda. Če priglasitev ne vsebuje vseh zahtevanih sestavin posebnega obrazca iz šestega odstavka 43. člena tega zakona, urad pozove priglasitelja, naj pomanjkljivosti odpravi, in mu določi rok, v katerem jih mora odpraviti. Če priglasitelj pomanjkljivosti ne odpravi v roku, se šteje, da koncentracija ni bila priglašena.

(2) Če urad ugotovi, da priglašena koncentracija ni podrejena določbam tega zakona, izda o tem odločbo.

(3) Če urad ugotovi, da je koncentracija podrejena določbam tega zakona, vendar ni izkazan resen sum o njeni skladnosti s pravili konkurence, z odločbo odloči, da ji ne bo nasprotoval, in izjavi, da je skladna s pravili konkurence.

(4) Če urad ugotovi, da je koncentracija podrejena določbam tega zakona in je izkazan resen sum o njeni skladnosti s pravili konkurence, s sklepom začne postopek.

(5) Za sklep iz prejšnjega odstavka se smiselno uporablja 24. člen tega zakona.

(6) Urad mora izdati odločbo iz drugega in tretjega odstavka tega člena ali sklep iz četrtega odstavka tega člena v 25 delovnih dneh od prejema popolne priglasitve.

(7) Za odločbo iz tretjega odstavka tega člena se šteje, da vključuje omejitve, ki so neposredno povezane in potrebne za izvedbo ali izvrševanje koncentracije.

47. člen **(zahteva za posredovanje podatkov)**

(1) Za zahtevo za posredovanje podatkov se smiselno uporablja 27. člen tega zakona.

(2) Rok za izdajo sklepa o uvedbi postopka ne teče v obdobju, ko je stranka v zamudi z odgovorom na zahtevo za posredovanje podatkov.

48. člen (preiskave)

- (1) Za opravljanje preiskav se smiselno uporabljajo 28. do 34. člen tega zakona.
- (2) Pooblaščne osebe dejavno pomagajo uradnim osebam in drugim osebam, ki jih je Evropska komisija pooblastila za izvajanje preiskav v skladu s 13. členom Uredbe 139/2004/ES, pri čemer je obseg pooblastil pooblaščenih oseb določen v drugem odstavku 13. člena Uredbe 139/2004/ES.
- (3) Preiskave na podlagi sklepa o preiskavi se lahko opravijo pri v koncentraciji udeleženih podjetjih ali podjetjih, pri katerih obstaja verjetnost, da so v koncentraciji udeležena podjetja.

49. člen (povzetek relevantnih dejstev)

- (1) Kadar namerava urad izdati odločbo o neskladnosti koncentracije s pravili konkurence, mora priglasitelja sezniniti s povzetkom relevantnih dejstev.
- (2) Za povzetek relevantnih dejstev se smiselno uporablja 36. člen tega zakona.

50. člen (odločbe)

- (1) Urad mora v 60 delovnih dneh od dneva izdaje sklepa o uvedbi postopka:
 - izdati odločbo o skladnosti koncentracije s pravili konkurence, če ugotovi, da koncentracija ni v nasprotju s tem zakonom;
 - izdati odločbo o neskladnosti koncentracije s pravili konkurence in jo prepovedati, če ugotovi, da je koncentracija v nasprotju s tem zakonom.
- (2) Za odločbo iz prve alinee prejšnjega odstavka se šteje, da vključuje omejitve, ki so neposredno povezane in potrebne za izvedbo ali izvrševanje koncentracije.

51. člen (korektivni ukrepi)

- (1) Priglasitelj lahko predlaga korektivne ukrepe, s katerimi se odpravi resen sum o skladnosti koncentracije s pravili konkurence.
- (2) Urad sprejme tiste korektivne ukrepe, za katere presodi, da lahko glede na naravo, obseg in verjetnost uspešne in pravočasne izvedbe odpravijo resen sum o skladnosti koncentracije s pravili konkurence.
- (3) Če urad sprejme korektivne ukrepe, v izreku odločbe iz tretjega odstavka 46. člena tega zakona in prve alinee prvega odstavka prejšnjega člena določi:
 - korektivne ukrepe;
 - obveznosti, s katerimi zagotovi njihovo izpolnjevanje in nadzor nad njimi, in
 - rok za njihovo izpolnitev.
- (4) Kadar je izpolnitev korektivnih ukrepov vezana na soglasje ali drugo dejanje urada, urad o tem odloči s sklepom. Zoper sklep ni sodnega varstva.

(5) Rok za izdajo odločbe ali sklepa o uvedbi postopka se podaljša za 15 delovnih dni, če priglasitelj uradu predlaga korektivne ukrepe.

(6) Urad lahko z zahtevo za posredovanje podatkov od priglasitelja zahteva poročilo o izpolnjevanju korektivnih ukrepov, ki so bili naloženi z odločbo.

52. člen

(posebni primeri razveljavitve odločbe)

(1) Urad lahko razveljavi odločbo o skladnosti koncentracije s pravili konkurence in z isto odločbo odloči o skladnosti koncentracije s pravili konkurence:

- če temelji na nepravilnih, nepopolnih ali zavajajočih podatkih, ki jih je posredovalo eno od v koncentraciji udeleženih podjetij, ali
- če podjetje ravna v nasprotju z obveznostmi iz druge alineje tretjega odstavka prejšnjega člena.

(2) Odločba po prvi alineji prejšnjega odstavka se lahko izda v treh letih od dneva, ko je bila odločba o skladnosti koncentracije s pravili konkurence izdana in vročena, odločba po drugi alineji prejšnjega odstavka pa v dveh letih po preteku roka iz tretje alineje tretjega odstavka prejšnjega člena.

53. člen

(ukrepi za odpravo učinkov koncentracije)

(1) Če je prišlo do izvedbe ali izvrševanja koncentracije, ki jo urad prepove, ali če podjetje ni izpolnilo korektivnih ukrepov, določenih v odločbi o skladnosti koncentracije s pravili konkurence, ali če podjetje kljub pozivu urada ni priglasilo koncentracije, ki je podrejena določbam tega zakona, ali ni dopolnilo priglasitve v skladu s prvim odstavkom 46. člena tega zakona, lahko urad v koncentraciji udeleženim podjetjem naloži ukrepe, s katerimi se ponovno vzpostavi stanje, ki je obstajalo pred izvedbo koncentracije, zlasti delitev podjetja ali odsvojitve vseh pridobljenih deležev.

(2) Kadar stanja, ki je obstajalo pred izvedbo koncentracije, ni mogoče vzpostaviti, lahko urad naloži kateri koli drug primeren ukrep za vzpostavitev stanja, ki je čim bolj podobno stanju pred izvedbo koncentracije.

(3) Urad naloži ukrepe iz prvega in drugega odstavka tega člena z odločbo o neskladnosti koncentracije s pravili konkurence ali s posebno odločbo.

4. poglavje

Sodno varstvo

54. člen

(sodno varstvo)

(1) Sodno varstvo zoper odločbe urada se zagotavlja v postopku, določenim s tem zakonom (v nadaljnjem besedilu: postopek sodnega varstva).

(2) Za postopek sodnega varstva zoper odločbe urada se smiselno uporablja zakon, ki ureja upravni spor, če ni s tem zakonom določeno drugače.

55. člen
(pravica do sodnega varstva zoper odločbe in sklepe)

- (1) Zoper odločbe urada je dopustno začeti postopek sodnega varstva.
- (2) Zoper sklepe, ki jih izda urad v skladu s tem zakonom, je dopusten postopek sodnega varstva, če ni izrecno izključen.
- (3) Če je začel postopek sodnega varstva zoper sklep o preiskavi, urad do odločitve o tožbi ne sme izdati odločbe. Če se tožbi ugodi, se odločitev urada ne sme opirati na dejstva in dokaze, pridobljene s preiskovalnimi dejanji, glede katerih je tožnik in tožnica (v nadaljnjem besedilu: tožnik) uspel.
- (4) Zadeve v postopku sodnega varstva po tem zakonu so nujne in o njih sodišče odloča prednostno.

56. člen
(pristojnost in sestava sodišča)

V postopku sodnega varstva odloča Vrhovno sodišče Republike Slovenije v senatu treh sodnikov.

57. člen
(nova dejstva in dokazi)

Tožnik v postopku sodnega varstva ne more navajati novih dejstev in predlagati novih dokazov.

58. člen
(meje preizkusa)

Sodišče preizkusi odločbo urada v mejah tožbenega zahtevka in v mejah razlogov, ki so navedeni v tožbi, pri tem pa po uradni dolžnosti pazi na bistvene kršitve določb postopka v skladu s tretjim odstavkom 27. člena Zakona o upravnem sporu (Uradni list RS, št. 105/06).

59. člen
(seja)

Sodišče odloča praviloma brez obravnave.

60. člen
(pregled dokumentov zadeve)

Za pregled dokumentov zadeve pred sodiščem se smiselno uporablja 18. člen tega zakona.

61. člen
(pravna sredstva)

Zoper sodbo ali sklep, izdanem v postopku sodnega varstva, ni pritožbe.

VI. DEL
POSTOPEK PRED SODIŠČI

62. člen
(odškodnina)

(1) Kdor namenoma ali iz malomarnosti krši določbe 6. ali 9. člena tega zakona ali 81. ali 82. člena Pogodbe o Evropski skupnosti, je odgovoren za škodo, ki nastane zaradi kršitve.

(2) Če je bila škoda povzročena s kršitvijo določb 6. ali 9. člena tega zakona ali 81. ali 82. člena Pogodbe o Evropski skupnosti, je sodišče vezano na pravnomočno odločbo o ugotovitvi obstoja kršitve urada in Evropske komisije. Ta obveznost ne posega v pravice in obveznosti na podlagi 234. člena Pogodbe o Evropski skupnosti.

(3) Zastaranje za uveljavljanje odškodninskega zahtevka po prvem odstavku tega člena ne teče v času od začetka postopka pred uradom ali Evropsko komisijo do dneva, ko je ta postopek pravnomočno končan.

(4) Sodišče mora nemudoma obvestiti urad o vsaki tožbi, s katero se zahteva odškodnina zaradi kršitev določb 6. ali 9. člena tega zakona ali 81. ali 82. člena Pogodbe o Evropski skupnosti.

63. člen
(sodelovanje med sodišči, Evropsko komisijo in uradom)

(1) O vsakem postopku pred sodišči, ki je povezan z uporabo 81. ali 82. člena Pogodbe o Evropski skupnosti, mora sodišče nemudoma obvestiti urad.

(2) Kadar poda Evropska komisija v skladu s tretjim odstavkom 15. člena Uredbe 1/2003/ES pisno stališče o vprašanih uporabi 81. ali 82. člena Pogodbe o Evropske skupnosti, mora sodišče kopijo pisnega stališča nemudoma poslati uradu in strankam postopka.

(3) Kadar poda urad v skladu s tretjim odstavkom 15. člena Uredbe 1/2003/ES pisno stališče o vprašanih uporabi 81. ali 82. člena Pogodbe o Evropski skupnosti, mora sodišče kopijo pisnega stališča nemudoma poslati strankam postopka.

(4) Evropska komisija in urad lahko pisno stališče iz drugega in tretjega odstavka tega člena podata kadar koli do izdaje odločbe. Pisno stališče nima zavezujoče narave.

(5) Če sodišče zaprosi Evropsko komisijo za mnenje v skladu s prvim odstavkom 15. člena Uredbe 1/2003/ES, mora o tem obvestiti stranke ter po prejemu mnenja Evropske komisije poslati kopijo mnenja uradu in strankam postopka. Mnenje nima zavezujoče narave.

(6) Sodišče mora uradu in Evropski komisiji poslati kopijo vsake odločbe o uporabi 81. ali 82. člena Pogodbe o Evropski skupnosti hkrati z vročitvijo strankam.

(7) Komunikacija med sodišči in Evropsko komisijo lahko poteka neposredno ali prek urada.

VII. DEL

OMEJEVANJE TRGA Z OBLASTNIMI AKTI IN DEJANJI

64. člen **(prepoved)**

(1) Vlada, državni organi, organi lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil ne smejo omejevati prostega nastopanja podjetij na trgu.

(2) Za omejevanje prostega nastopanja podjetij na trgu po tem zakonu se štejejo splošni in posamični akti in dejanja, s katerimi se v nasprotju z ustavo in zakonom omejujejo svobodna menjava blaga in storitev, svoboden vstop na trg, svobodno nastopanje na trgu ali s katerimi se kako drugače preprečuje konkurenca.

65. člen **(omejevanje prostega nastopanja s predpisi)**

(1) Pri omejevanju prostega nastopanja podjetij s predpisi se varstvo interesov podjetij zagotavlja v postopku za presojo skladnosti predpisov z ustavo in zakoni, če takega varstva ni mogoče zagotoviti v upravnem sporu.

(2) Za omejevanje prostega nastopanja podjetij na trgu po tem zakonu se ne štejejo predpisi, s katerimi se v skladu z ustavo zagotavljajo človekove pravice ter gospodarska in socialna razmerja, zlasti pa predpisi, s katerimi se določajo:

- pogoji za promet z blagom in storitvami, ki določajo lastnosti blaga ali način opravljanja storitev zaradi sanitarnih, veterinarskih, fitopatoloških, okoljevarstvenih, delovnovarstvenih, tehničnih in podobnih razlogov;
- ukrepi za nadzorovanje cen v skladu s posebnim zakonom;
- način poslovanja podjetij zaradi varstva potrošnikov v skladu s posebnim zakonom;
- obvezni standardi;
- obveznost z zakonom določenih podjetij, da opravljajo svojo dejavnost za uporabnike.

66. člen **(omejevanje prostega nastopanja s posamičnimi akti in dejanji)**

(1) Za omejevanje prostega nastopanja s posamičnimi akti in dejanji v smislu drugega odstavka 64. člena tega zakona se štejejo zlasti akti in dejanja, s katerimi se:

- podjetju onemogoča opravljanje dejavnosti na kakšnem območju ali glede kakšne vrste dejavnosti, čeprav izpolnjuje z zakonom določene pogoje;
- neupravičeno zavlačuje postopek za izdajo dovoljenja za opravljanje dejavnosti ali kakšnega drugega dovoljenja, pomembnega za nastopanje podjetja na trgu;
- posredno ali neposredno ustvarja diskriminacija med podjetji glede na njihov sedež;
- prepoveduje promet z blagom in storitvami zunaj območja lokalne skupnosti;

– določenemu podjetju neutemeljeno zagotavlja privilegiran položaj pri poslovanju na trgu.

(2) Če zoper akte in dejanja iz prejšnjega odstavka niso mogoča pravna sredstva v upravnem postopku, lahko prizadeto podjetje začne upravni spor.

67. člen **(izjemoma dovoljene omejitve)**

Ne glede na 65. in 66. člen tega zakona sme vlada predpisati omejitve na trgu v naslednjih primerih:

– če nastanejo ali utegnejo nastati zaradi naravne nesreče, epidemij, izrednih razmer in podobnih razlogov občutne motnje na trgu in pri preskrbi prebivalstva ali motnje na drugih področjih, če ogrožajo varno in zdravo življenje prebivalcev in prebivalk (v nadaljnjem besedilu: prebivalec);

– če nastanejo ali utegnejo nastati občutne motnje na trgu zaradi pomanjkanja dobrin, nujno potrebnih za proizvodnjo ali predelavo ali za življenje prebivalcev;

– če je treba zagotoviti potrebe po izdelkih, surovinah in reprodukcijskem materialu, ki so posebno ali strateško pomembni za obrambo Republike Slovenije.

68. člen **(pogoj za uporabo izjemoma dovoljenih omejitev)**

Izjemoma dovoljene omejitve iz prejšnjega člena sme vlada predpisati le, če razlogov za omejitve ni mogoče odpraviti z ukrepi v podjetjih, blagovnimi rezervami, uvozom ali ukrepi tekoče gospodarske politike.

69. člen **(ukrepi izjemoma dovoljenih omejitev)**

(1) Kot omejitve v smislu 67. člena tega zakona sme vlada predpisati:

– prepoved prometa z določenim blagom, prepoved njegovega uvoza ali izvoza, omejitev prometa s posameznim blagom glede količine ali kakovosti, določitev posebnih pogojev za promet s posameznim blagom ali vrstami blaga;

– obveznost določenih podjetij, da morajo dati v promet določene količine ali vrste blaga in da ga morajo dati na razpolago ali dobaviti določenim uporabnikom ali uporabnikom po določenem vrstnem redu;

– obveznost določenih podjetij, da si morajo ustvariti rezerve in v njih hraniti določene količine in vrste blaga.

(2) Smiselno enake prepovedi ali obveznosti se lahko predpišejo za storitve.

(3) Vlada mora omejitve razveljaviti takoj, ko prenehajo razlogi, zaradi katerih je bila omejitev predpisana, ali ko je mogoče stanje popraviti z drugačnimi ukrepi.

(4) Če vlada ukrepov ne razveljavi v šestih mesecih, potem ko jih je sprejela, mora o ukrepih obvestiti državni zbor in mu poročati o njihovih učinkih.

70. člen
(omilitev škode zaradi izjemnih omejitev)

(1) Če je bila podjetju z ukrepi iz prejšnjega člena povzročena občutna škoda, mora pristojni državni organ sprejeti ukrepe za njeno omilitev, tako da posledice predpisanih državnih ukrepov za podjetje niso občutno nesorazmerne v primerjavi s posledicami, ki so jih v okoliščinah iz 67. člena tega zakona utrpeli potrošniki, druga podjetja, država ali lokalna skupnost.

(2) Če je z ukrepi iz prejšnjega člena nastala podjetju občutno nesorazmerna škoda in niso bili sprejeti ukrepi v skladu s prejšnjim odstavkom, lahko podjetje zahteva povrnitev te škode od Republike Slovenije.

71. člen
(mnenja urada)

(1) Da bi se na ozemlju Republike Slovenije zagotovila bolj učinkovita konkurenca, urad v zadevah, kjer določbe zakona ali drugega predpisa povzročajo omejevanje konkurence ali pravilnega delovanja trga in tega ne upravičuje splošni interes ter v primerih iz 66. člena tega zakona, pošlje pristojnim organom mnenje o potrebnih ukrepih, s katerimi bi se odpravilo ali preprečilo omejevanje konkurence.

(2) Urad objavi, o katerih zadevah je dal mnenje, če je to primerno zaradi narave in pomena omejevanja.

72. člen
(posvetovanje)

(1) Urad da mnenje o predlogu zakona ali uredbe, kadar meni, da je to potrebno, ali kadar to zahteva pristojni državni organ.

(2) Predsednik ali predsednica vlade ali pristojni minister lahko zahteva od urada mnenje o predlogu zakona ali uredbe, katerih neposredni učinek so:

- določanje količinskih omejitev pri izvajanju dejavnosti ali dostopu do trga;
- določanje izključnih pravic na določenih gospodarskih področjih;
- določanje splošnih pogojev poslovanja.

VIII. DEL
KAZENSKE DOLOČBE

73. člen
(globe pri omejevalnih ravnanjih)

(1) Z globo do deset odstotkov letnega prometa podjetja v predhodnem poslovnem letu se kaznujejo za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in samostojna podjetnica posameznica (v nadaljnjem besedilu: samostojni podjetnik posameznik) in posameznik, ki samostojno opravlja poklicno dejavnost:

– če v nasprotju s 6. členom tega zakona ali 81. členom Pogodbe o Evropski skupnosti sklenejo ali izvajajo sporazum, usklajeno ravnanje, sprejmejo sklep podjetniškega združenja ali se ta sklep izvaja;

– če v nasprotju z 9. členom tega zakona ali 82. členom Pogodbe o Evropski skupnosti zlorabijo prevladujoč položaj;

– če ravnanje v nasprotju z izvršljivo odločbo, ki jo je urad izdal na podlagi 37., 38. ali 39. člena tega zakona.

(2) Z globo od 10.000 do 30.000 eurov se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka odgovorna oseba pravne osebe.

(3) Z globo od 5.000 do 30.000 eurov se kaznuje za prekršek iz prvega odstavka tega člena odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

74. člen **(globe pri koncentracijah)**

(1) Z globo do deset odstotkov letnega prometa podjetja v predhodnem poslovnem letu se kaznujeta za prekršek pravna oseba in samostojni podjetnik posameznik:

– če uradu ne prigrasita koncentracije, ki je podrejena določbam tega zakona, ali je ne prigrasita v roku iz 43. člena tega zakona;

– če v nasprotju s 44. členom tega zakona izvršujeta pravice ali obveznosti, ki izhajajo iz koncentracije;

– če ne izpolnita korektivnih ukrepov ali obveznosti, določenih v odločbi o skladnosti koncentracije s pravili konkurence;

– če ravnata v nasprotju z odločbo o neskladnosti koncentracije s pravili konkurence;

– če ravnata v nasprotju z izvršljivo odločbo, ki jo je urad izdal na podlagi 53. člena tega zakona.

(2) Z globo od 10.000 do 30.000 eurov se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka odgovorna oseba pravne osebe.

(3) Z globo od 5.000 do 30.000 eurov se kaznuje za prekršek iz prvega odstavka tega člena odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

(4) Z globo od 10.000 do 15.000 eurov se kaznuje za prekršek iz prvega odstavka tega člena fizična oseba, ki že nadzoruje najmanj eno podjetje.

75. člen **(zastaranje)**

Postopek o prekršku iz 73. in 74. člena tega zakona ni dopusten, če preteče pet let od dneva, ko je bil prekršek storjen, vendar pa postopek o prekršku v nobenem primeru ni več mogoč, ko poteče dvakrat toliko časa, kolikor ga zahteva zakon za zastaranje postopka o prekršku.

76. člen **(odpustitev sankcij)**

Globa se lahko odpusti, ko gre za sporazume ali usklajena ravnanja med dvema ali več konkurenti, katerih cilj je preprečevati, ovirati ali izkrivljati konkurenco na ozemlju Republike

Slovenije z ravnanji, kot so zlasti določanje nakupnih ali prodajnih cen ali drugih poslovnih pogojev, omejitev proizvodnje ali prodaje, razdelitev trga (v nadaljnjem besedilu: kartel):

- če storilec razkrije svoje sodelovanje pri kartelu;
- če storilec kot prvi predloži dokaze, ki po mnenju urada omogočijo izvedbo preiskave v zvezi z domnevnim kartelom ali ugotovitev kršitve 6. člena tega zakona ali 81. člena Pogodbe o Evropski skupnosti v zvezi z domnevnim kartelom;
- če storilec sodeluje z uradom med celotnim postopkom;
- če storilec preneha sodelovati v domnevnem kartelu takoj po začetku sodelovanja z uradom v zvezi z odpustitvijo sankcije, razen če bi bilo po mnenju urada to v nasprotju z interesi preiskave, in
- če storilec ni prisilil drugih k sodelovanju v domnevnem kartelu niti jih ni prisilil k temu, da v njem še naprej sodelujejo.

77. člen **(izrek globe)**

Urad lahko v hitrem postopku izreče globo za prekršek v katerikoli višini v razponu kot je določena v tem zakonu.

78. člen **(izračun letnega prometa podjetniškega združenja)**

Kadar se kršitev podjetniškega združenja nanaša na dejavnost njegovih članov, se v letni promet podjetniškega združenja v predhodnem poslovnem letu všteva letni promet vsakega posameznega člana, ki deluje na trgu, na katerega se kršitev nanaša.

IX. DEL **PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE**

79. člen **(razveljavitev predpisov)**

- (1) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati:
- Zakon o preprečevanju omejevanja konkurence (Uradni list RS, št. 56/99, 37/04 in 40/07);
 - Uredba o skupinskih izjemah (Uradni list RS, št. 69/02, 109/02 in 6/03-popr.);
 - Uredba o vsebini in zahtevanih elementih obrazca za priglasitev koncentracije podjetij (Uradni list RS, št. 4/00) in
 - Navodilo o načinu in pogojih določanja upoštevne trga (Uradni list RS, št. 83/00).
- (2) Predpis iz tretje alineje prejšnjega odstavka se uporablja do izdaje novega predpisa.

80. člen
(sprememba drugega predpisa)

Z dnem uveljavitve tega zakona se v petem odstavku 58. člena Zakona o medijih (Uradni list RS, št. 110/06-uradno prečiščeno besedilo in 69/06-ZOIPub) črta besedilo »ter mnenje organa, pristojnega za varstvo konkurence«.

81. člen
(dokončanje postopkov začelih pred uveljavitvijo zakona)

(1) Postopki presoje koncentracij, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona, se dokončajo po dosedanjih predpisih.

(2) Osebe, na čigar zahtevo je urad začel postopek pred uveljavitvijo tega zakona, ohranijo položaj stranke.

(3) Postopki sodnega varstva zoper odločbe, izdane pred uveljavitvijo tega zakona, se dokončajo po dosedanjih predpisih.

82. člen
(roki za izdajo podzakonskih predpisov)

(1) Vlada izda uredbo iz šestega odstavka 43. člena tega zakona v enem letu od dneva uveljavitve tega zakona.

(2) Minister, pristojen za gospodarstvo, izda pravilnik, ki določa obliko službene izkaznice ter postopek za njeno izdajo iz tretjega odstavka 30. člena tega zakona, v šestih mesecih od dneva uveljavitve tega zakona.

83. člen
(izkazovanje pri opravljanju preiskave)

Do izdaje službenih izkaznic iz drugega odstavka 30. člena tega zakona se osebe, zaposlene na uradu, pri opravljanju preiskave izkazujejo s pisnim pooblastilom direktorja urada.

84. člen
(nadaljevanje dela Urada Republike Slovenije za varstvo konkurence)

(1) Urad Republike Slovenije za varstvo konkurence prične z delom najpozneje do 31. decembra 2008.

(2) Do začetka delovanja Urada Republike Slovenije za varstvo konkurence po 5. členu tega zakona opravlja vse naloge po tem zakonu Urad Republike Slovenije za varstvo konkurence, organ v sestavi Ministrstva za gospodarstvo.

85. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu:

Zakon o preprečevanju omejevanja konkurence (v nadaljevanju: ZPOmK-1) je osrednji predpis o omejevanju konkurence na trgu v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju: RS). Ta zakon predstavlja neposredno izvajanje ustavne določbe o prepovedi omejevanja konkurence. 74. člen Ustave RS prepoveduje ravnanja, ki v nasprotju z zakonom omejujejo konkurenco, vendar, ker gre zgolj za blanketno normo, mora njeno vsebino napolniti zakon, tj. ZPOmK-1.

ZPOmK-1 v prvem členu predstavlja vsebino zakona. Ta zakon ureja tako podjetniško omejevanje konkurence kot tudi oblastno omejevanje konkurence, hkrati pa opredeljuje še ukrepe za preprečitev omejevalnih ravnanj (t.j. omejevalnih sporazumov in zlorab prevladujočega položaja) in koncentracij, ki bistveno omejujejo učinkovito konkurenco na ozemlju RS. ZPOmK-1 opredeljuje tudi organ za varstvo konkurence, t.j. Urad RS za varstvo konkurence (v nadaljevanju: Urad), njegove pristojnosti in postopke pred Uradom.

K 2. členu:

Za namene učinkovitega izvajanja pravil konkurence Skupnosti morajo organi, pristojni za konkurenco v državah članicah, poleg členov Pogodbe o Evropski skupnosti (v nadaljnjem besedilu tudi: Pogodba) uporabljati tudi zavezujoče sekundarne akte Skupnosti. Med te akte sodijo uredbe, ki dobijo ob izdaji neposredno pravno veljavo v nacionalnih pravnih redih in ustvarjajo pravo, ki se uporablja v vseh državah članicah Evropske unije enako. Uredba 1/2003/ES (v nadaljnjem besedilu tudi: Uredba 1/2003), ki govori o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 in 82 Pogodbe (prepoved omejevalnih ravnanj) in Uredba 139/2004, ki se nanaša na koncentracije, sta bili sprejeti z namenom, da se vzpostavi sistem, ki zagotavlja, da konkurenca na skupnem trgu ni izkrivljena. Da se ta namen uresniči, pa je potrebno tudi v nacionalni zakonodaji posameznih držav članic zagotoviti podrobnejša pravila, ki bodo omogočila, da se bodo postopki in ukrepi, predvideni v uredbah, res učinkovito in enotno izvajali v vseh državah članicah. ZPOmK-1 je zato v drugem členu določil, da ta zakon podrobneje ureja tudi izvajanje obeh uredb.

K 3. členu:

V 3. členu ZPOmK-1 so opredeljeni izrazi, ki se uporabljajo v tem zakonu, in sicer: podjetje, gospodarska dejavnost, gospodujoče podjetje, odvisno podjetje, podjetja v skupini, upoštevni trgi, v koncentraciji udeležena podjetja, poslovna skrivnost skupinske izjeme in omejevalna ravnanja.

Pojem podjetje zajema subjekte, ki opravljajo gospodarsko dejavnost, ne glede na njihovo pravnoorganizacijsko obliko in lastninsko pripadnost ter podjetniška združenja, ki neposredno ne opravljajo gospodarske dejavnosti, vendar vplivajo ali bi lahko vplivala na ravnanje podjetij na trgu. Podjetniška združenja se ustanavljajo iz različnih interesov,

njihovo delovanje pa lahko poseže tudi na trg, tako da omejujejo svobodno nastopanje svojih članov. Podjetja se skušajo včasih izogniti prepovedi sklepanja omejevalnih sporazumov ravno z ustanovitvijo podjetniških združenj, ki nato sprejemajo sklepe o nastopanju podjetij na trgu. V tem primeru ne gre za sporazume, učinek na trgu pa je kljub temu enak, zato so prepovedani tudi sklepi podjetniških združenj. V skladu s tujo teorijo pojem združenja podjetij razumemo zelo široko. Sem sodijo npr. gospodarske interesne skupnosti, strokovna združenja podjetij določene panoge, gospodarske zbornice in združenja v njihovi sestavi itd. Vsi pa imajo nekaj nujnih značilnosti: zavestno vzpostavljena organizacija, obstoj članov (določljiv krog podjetij) in možnost vpliva organizacije na tržno ravnanje podjetij članov.

V drugi točki ZPOmK-1 definira pojem gospodarske dejavnosti. Prvi znak gospodarske dejavnosti je, da se opravlja proti plačilu, drugi znak pa je opravljanje te dejavnosti na trgu. Sem torej ne sodijo dejavnosti, ki se opravljajo neodplačno oziroma po netržnih pravilih, kot so dobrodelne dejavnosti in podobno.

Zakon v skladu z dosedanja ureditvijo povzema definiciji gospodujočega in odvisnega podjetja, na novo pa opredeljuje pojem podjetij v skupini. Podjetja v skupini tako sestavljajo v sporazumu ali koncentraciji udeležena podjetja, njihova odvisna in gospodujoča podjetja, odvisna podjetja gospodujočih podjetij ter podjetja, v katerih imajo vsa našteta podjetja skupaj s tretjimi podjetji odločujoč vpliv (gre za primere skupne kontrole).

Upoštevni trg, ki je bil do sedaj urejen le v podzakonskem aktu, je bolj primerno opredeliti v zakonu, saj je ključni element presoje. Gre namreč za trg, na katerem se določeno ravnanje podjetja presoja. Opredelitev upoštevnega trga je pomembna tako pri presojanju koncentracij, pri presoji zlorab prevladujočega položaja, kot tudi pri presoji omejevalnih sporazumov (razen v primerih omejitev po cilju). Upoštevni trg se določa na podlagi predhodno ugotovljenega upoštevnega proizvodnega/storitvenega in geografskega trga.

Upoštevni proizvodni/storitveni trg praviloma vključuje vse tiste proizvode in/ali storitve, ki jih potrošnik in/ali uporabnik šteje za zamenljive ali nadomestljive glede na njihove lastnosti, ceno ali namen uporabe. Pri določanju upoštevnega trga se upoštevajo zlasti naslednji dejavniki: zamenljivost povpraševanja, zamenljivost ponudbe, potencialno konkurenco in ovire za vstop na trg.

Upoštevni geografski trg pa praviloma vključuje območje, na katerem so objektivni konkurenčni pogoji, ki se nanašajo na zadevni proizvod, podobni oziroma zadostno homogeni. Upoštevni geografski trg je lahko nacionalni (ozemlje Republike Slovenije), regionalni (del ozemlja Republike Slovenije) ali pa trg, ki obsega širše ozemlje (npr. trg Evropske unije). Tudi ta trg se določa na podlagi podobnih principov kot upoštevni proizvodni/storitveni trg, hkrati pa se upoštevajo tudi drugi dejavniki (cene, transportni stroški, regionalne razlike in podobno).

Izraz »v koncentraciji udeležena podjetja« je uporabljen pri presoji koncentracije in sledi definiciji pojma koncentracije, tako da zajame vsa podjetja, ki so neposredno udeležena v

koncentraciji. Sem sodijo podjetja, ki se združujejo, podjetja, ki pridobijo kontrolo nad drugim podjetjem, prevzeta podjetja in podjetja, ki ustanavljajo skupno podjetje.

Opredelitev izraza »poslovna skrivnost« sledi uveljavljeni sodni praksi v Evropski uniji in določa 2 kriterija za označitev podatkov za poslovno skrivnost, pri čemer delno odstopa od definicije poslovne skrivnosti v ZGD-1, kar je potrebno zaradi učinkovitosti postopka. Gre za podatke, katerih razkritje bi pomenilo nastanek občutne škode in so znani omejenemu krogu oseb.

Skupinske izjeme so skupine sporazumov, ki ustrezajo pogojem iz tretjega odstavka 6. člena tega zakona ali tretjega odstavka 81. člena Pogodbe. Gre torej za skupino sporazumov, ki imajo sicer znake iz prvega odstavka 6. člena tega zakona ali prvega odstavka 81. člena Pogodbe, vendar so zaradi tega, ker izpolnjujejo pozitivne pogoje in ne izpolnjujejo negativnih pogojev, lahko izvzeti od prepovedi in ničnosti.

Izraz omejevalna ravnanja v tem zakonu označuje omejevalne sporazume (6. člen tega zakona) in zlorabo prevladujočega položaja (9. člen tega zakona).

K 4. členu:

Ta člen določa naslovnike zakona. To so osebe, ki so dolžne ravnati v skladu s tem zakonom in zato tudi odgovarjajo za njegovo kršitev. Naslovniki zakona so torej podjetja.

V skladu s 4. členom Uredbe 1/2003 ima Urad pri presojanju morebitnih kršitev 6. in 9. člena ZPOmK-1, ko gre za čezmejne učinke omejevalnih ravnanj, tudi dolžnost uporabe 81. in 82. člena Pogodbe. V postopkih pred Uradom pa se, v skladu z Uredbo 1/2003, kljub temu vedno uporabljajo določbe ZPOmK-1, ne glede na to, ali gre za presojanje kršitev slovenskega ali evropskega konkurenčnega prava.

Zakon ne vsebuje nobenih določb, ki bi urejale razmerje med delodajalci in delavci, tako da v ta razmerja ne posega.

K 5. členu:

Določbo tega člena je potrebno brati skupaj s prehodno določbo 84. člena ZPOmK-1, kar pomeni, da ZPOmK-1 določa temelj za ustanovitev novega Urada RS za varstvo konkurence. Dotedaj pa bo sedanji Urad RS za varstvo konkurence, organ v sestavi Ministrstva za gospodarstvo, opravljal vse funkcije po ZPOmK-1.

K 6. členu:

Omejevalni sporazumi so prva oblika omejevalnih ravnanj, drugo pa predstavljajo zlorabe prevladujočega položaja (9. člen ZPOmK-1). Gre za podjetniško sporazumno omejevanje konkurence, pri čem želijo samostojna podjetja s sklenitvijo sporazuma vzpostaviti omejitev konkurence. Določba 6. člena ZPOmK-1 je, tako vsebinsko kot tudi formalno, usklajena z evropsko ureditvijo, zlasti s členom 81 Pogodbe in Uredbo 1/2003, sledi pa tudi dosedanji

ureditvi (5. člen ZPOmK). Sestavljena je iz generalne klavzule (1. odstavek) in primeroma naštetih primerov omejevalnih sporazumov (2. odstavek), določa pa tudi izjeme od omejevalnih sporazumov (3. odstavek) in nosilca dokaznega bremena pri sklicevanju na izjemo (4. odstavek).

V prvem odstavku tega člena ZPOmK-1 prepoveduje in določa za nične sporazume med podjetji, sklepe podjetniških združenj in usklajena ravnanja, katerih cilj ali učinek je preprečevati, omejevati ali izkrivljati konkurenco v Republiki Sloveniji. V okviru osnovne definicije tako združuje različne oblike protikonkurenčnega nastopanja (t.j. sporazume, sklepe podjetniških združenj in usklajena ravnanja; v nadaljevanju: sporazumi), saj lahko do omejevanja konkurence pride v različnih oblikah. ZPOmK-1 se omejuje zgolj na ozemlje Republike Slovenije, v kolikor pa imajo omejevalni sporazumi čezmejne učinke, se presojajo tudi po 81. členu Pogodbe. Da gre za prepovedan sporazum zadošča že dejstvo, da ima tak sporazum za sam cilj preprečevati, omejevati ali izkrivljati konkurenco v Republiki Sloveniji, ni potrebno, da nastane tudi učinek. Civilnopravna sankcija takšnega sporazuma je ničnost, sklenitev omejevalnega sporazuma pa predstavlja tudi prekršek po 73. členu ZPOmK-1.

V drugem odstavku so primeroma naštet primeri sporazumov, ki so prepovedani, poleg teh so seveda možni tudi drugi omejevalni sporazumi. Gre za najbolj tipične primere omejevalnih sporazumov. Ali gre v konkretnem primeru za prepovedan sporazum, pa se presoja v vsakem posameznem primeru.

Določene omejitve so razumne, utemeljene in potrebne, ker varujejo nekatere dobrine, ki so v konkretnem primeru pomembnejše kot učinkovita konkurenca. Te ZPOmK-1 opredeljuje v tretjem odstavku tega člena, ki najprej izključuje uporabo prvega odstavka za določene sporazume, v nadaljevanju pa v prvem delu (to je v prvem stavku) določa pozitivne pogoje, v drugem (to je v drugem stavku) pa negativne pogoje. Dva izmed pozitivnih pogojev sta navedena alternativno (izboljšanje proizvodnje ali razdelitev dobrin ALI pospeševanje tehničnega in gospodarskega razvoja), tretji pogoj kumulativno (pri tem pa zagotavljajo potrošnikom pravičen delež doseženih koristi). To pomeni, da mora biti tretji pogoj vedno izpolnjen, poleg enega izmed prvih dveh. Negativna pogoja sta dva, navedena sta kumulativno v prvi in drugi alineji tretjega odstavka. Da določen sporazum ni prepovedan, morata biti izpolnjena vsaj 2 pozitivna pogoja in hkrati oba negativna pogoja.

Uredba 1/2003 je z namenom, da se zagotovi učinkovito izvajanje pravil konkurence Skupnosti in hkrati spoštujejo pravice do obrambe, uredila dokazno breme iz 81. in 82. člena Pogodbe. Na podlagi te uredbe, in v skladu z njo, je tudi ZPOmK-1 v četrtem odstavku tega člena določil, da mora podjetje, ki trdi, da določen sporazum izpolnjuje pogoje iz tretjega odstavka tega člena, dokazati, da so pogoji iz navedenega odstavka izpolnjeni. Dokazno breme pri dokazovanju domnevne kršitve tega člena pa je na strani Urada.

K 7. členu

V primerjalnem pravu, teoriji in praksi je sprejeto stališče, da sporazumi, sklepi ali usklajena ravnanja niso podrejeni pravilu o prepovedi omejevalnih sporazumov, če ne vplivajo na konkurenco v znatni meri. To je potrdila tudi Komisija v svojem obvestilu (Obvestilo Komisije o sporazumih manjšega pomena, ki neznatno omejujejo konkurenco po členu 81(1) Pogodbe (de minimis), Ur.l. C 356, 22.12.2001), v katerem je s pomočjo mejnih tržnih deležev določila, kaj ni znatno omejevanje konkurence po 81. členu Pogodbe. Čeprav to obvestilo za sodišča in organe držav članic ni zavezujoče, služi kot smernica pri uporabi 81. člena Pogodbe in je bilo s strani številnih držav članic Evropske unije splošno sprejeto in vključeno v zakonodajo. Tudi ZPOMK-1 na tem mestu iz splošne prepovedi omejevalnih sporazumov, v skladu z obvestilom, izvzema sporazume majhnega pomena in jih opredeljuje s pomočjo tržnih deležev (10% za horizontalne sporazume, 15% za vertikalne sporazume in 10% za mešane horizontalno-vertikalne sporazume oz. sporazume, ki jih je težko opredeliti kot horizontalne ali vertikalne; 5% tržni delež pa se upošteva v primeru, da je konkurenca na upoštevnem trgu omejena zaradi kumulativnih učinkov, da katerih pride zaradi enakih ali podobnih sporazumov drugih podjetij).

Z namenom, da se zavaruje enovitost trga, je potrebno, da se, ne glede na dosežene pragove, določene vrste horizontalnih in vertikalnih sporazumov izvzamejo iz pravila de minimis. Kot taki so po četrtem odstavku tega člena vselej prepovedani horizontalni sporazumi, katerih cilj je določanje cen, omejitev proizvodnje ali prodaje oz. razdelitev trga ali virov nabave, in vertikalni sporazumi, katerih cilj je določanje maloprodajnih cen oz. podelitev teritorialne zaščite udeležnim podjetjem ali tretjim osebam. Ti sporazumi namreč, ne glede na prag, prizadenejo trg in ne morejo biti deležni izjeme po prvih dveh odstavkih tega člena.

K 8. členu:

Z opredelitvijo skupinskih izjem pravna ureditev vnaprej dopušča določene vrste omejevalnih sporazumov. Skupinske izjeme so primerna oblika ureditve, zlasti za tista področja, ki so ekonomsko koristna in ne predstavljajo nevarnosti učinkoviti konkurenci.

Komisija je na podlagi pooblastil, določenih v členu 83 Pogodbe, sprejela številne uredbe o skupinskih izjemah, s katerimi je od splošne prepovedi omejevalnih sporazumov izvzela določene skupine sporazumov (npr. Uredba Komisije (ES) št. 2790/1999 z dne 22. decembra 1999 o uporabi člena 81(3) Pogodbe za skupine vertikalnih sporazumov in usklajenih ravnanj, Uredba Komisije (ES) št. 2658/2000 z dne 29. novembra 2000 o uporabi člena 81(3) Pogodbe pri skupinah sporazumov o specializaciji, Uredba Komisije (ES) št. 2659/2000 z dne 29. novembra 2000 o uporabi člena 81(3) Pogodbe za skupine sporazumov o raziskavah in razvoju, Uredba Komisije (ES) št. 772/2004 z dne 27. aprila 2004 o uporabi člena 81(3) Pogodbe za skupine sporazumov o prenosu tehnologije in številne druge uredbe Komisije ali Sveta, ki se nanašajo na posamezne sektorje). Ker so uredbe, ki jih sprejemajo organi EU v celoti neposredno uporabljive, jih ni potrebno implementirati v pravni red držav članic. Tako za skupine omejevalnih sporazumov, ki izpolnjujejo pogoje, navedene v uredbah Komisije, ni potrebno sprejemati predpisov v RS,

temveč se neposredno uporabljajo določbe uredb Komisije. Da ne bi prihajalo do nasprotij, predvsem pri vodenju enotnega postopka po nacionalnih pravilih in pravilih Skupnosti, se ta zakon v prvem odstavku 8. člena sklicuje na omenjene uredbe Skupnosti, ki se uporabljajo ne glede na to, ali je podan element skupnosti (torej tudi v primeru, ko ni izkazan vpliv na trgovanje med državami članicami Evropske unije).

Drugi odstavek 8. člena ZPOmK-1 pa kljub temu daje pooblastilo Vladi, da z uredbo opredeli skupinske izjeme tudi za druge skupine sporazumov glede na posebnosti na trgu v Republiki Sloveniji. Vendar morajo tudi ti sporazumi izpolnjevati pogoje iz tretjega odstavka 6. člena.

Določitev skupinskih izjem ne pomeni, da je vsak konkretni sporazum neke skupine v skladu z 8. členom ZPOmK-1. Če Urad pri posameznem sporazumu, kateremu je bila priznana ugodnost skupinskega izvzetja, ugotovi, da niso izpolnjeni pogoji iz tretjega odstavka 6. člena zakona, lahko ugodnost skupinskega izvzetja odpravi.

K 9. členu:

Prevladujoči položaj na trgu uživa podjetje (ali več podjetij skupaj) v primeru, ko lahko v znatni meri ravna neodvisno od konkurentov, strank ali potrošnikov. Sam prevladujoči položaj ni prepovedan, prepovedana je zloraba takšnega položaja (1. odstavek 9. člena ZPOmK-1), ki je hkrati tudi definirana kot prekršek v 73. členu ZPOmK-1. Podjetje, ki uživa prevladujoči položaj, nosi posebno odgovornost. Ne sme si namreč dovoliti ravnanja, ki bi ogrozilo učinkovito konkurenco na trgu.

Pri ocenjevanju prevladujočega položaja Urad upošteva zlasti elemente, naštet v 3. odstavku tega člena, in sicer: tržni delež, možnosti za financiranje, pravne ali dejanske ovire za vstop drugih podjetij na trg, dostop do dobaviteljev ali trga, obstoječo ali potencialno konkurenco.

Po vzoru 82. člena Pogodbe, tudi ta člen v zadnjem odstavku primeroma našteva primere, ki pomenijo zlorabo prevladujočega položaja. Seznam primerov ni izčrpen, lahko se pojavijo tudi drugi, zakon namreč navaja zgolj najbolj tipične primere zlorab. Našteti primeri so identični tistim v 82. členu Pogodbe.

K 10. členu:

Pojem koncentracije je potrebno opredeliti tako, da zajema transakcije, ki povzročijo dolgoročno spremembo kontrole udeleženih podjetij in strukturo trga.

Pojem združitve zajema transakcije, kjer se z novo pravno osebo nadomesti dve ali več prej neodvisnih podjetij ali delov podjetij oziroma transakcije, kjer podjetje prevzame drugo podjetje ali del podjetja, pri tem ohrani svojo pravno subjektiviteto, drugo podjetje pa kot pravna oseba preneha obstajati. Gre za spojitve in pripojitve v smislu določb Zakona o gospodarskih družbah. Dikcija »predhodno neodvisna podjetja« je v zakonsko določbo

vključena zato, da se iz presoje izključijo primeri formalnih združitvev podjetij, ki so že pred statusnim preoblikovanjem predstavljala zaključeno ekonomsko celoto.

Za koncentracijo gre tudi v primeru, ko ena ali več oseb, ki že obvladuje najmanj eno podjetje, ali ko eno ali več podjetij bodisi z nakupom vrednostnih papirjev ali premoženja, s pogodbo ali na kakršen koli drug način pridobi neposredno ali posredno kontrolo nad celoto ali deli enega ali več podjetij. Sem sodijo tudi spremembe izključne kontrole v skupno kontrolo in obratno. V obeh primerih gre za tako spremembo oblike kontrole, ki lahko pomembno vpliva na obnašanje podjetja na trgu.

Nazadnje gre za koncentracijo tudi v primerih, ko dve ali več neodvisnih podjetij ustanovi skupno podjetje, ki opravlja vse funkcije samostojnega gospodarskega subjekta z daljšim trajanjem, kar pomeni, da mora skupno podjetje delovati na trgu in opravljati vse funkcije, ki jih običajno opravljajo podjetja, delujoča na istem trgu.

V primerjavi s sedanjim zakonom (ZPOmK) nov zakon namesto izraza nadzor uvaja izraz kontrola. Izraz nadzor se praviloma navezuje na organe nadzora v okviru družbe pa tudi na (regulatorne) organe, ki opravljajo nadzor nad zakonitostjo delovanja subjektov. Kontrolo nad podjetjem ali njegovim delom predstavljajo pravice, pogodbe ali druga sredstva, ki ločeno ali skupaj in ob upoštevanju okoliščin ali predpisov omogočajo izvajanje odločilnega vpliva nad podjetjem ali delom podjetja.

Kontrolo običajno pridobijo osebe ali podjetja, ki so imetniki pravic ali upravičenci do pravic, ki zagotavljajo kontrolo (drugi odstavek 10. člena) – obstajajo pa tudi izjeme. Npr.: podjetje za pridobitev kontrolnega deleža uporabi drugo osebo ali podjetje in uresničuje pravice preko te osebe ali podjetja, čeprav je slednji formalni imetnik pravic (t.i. parkiranja delnic).

Za nastanek koncentracije ni potrebno dejansko izvrševanje odločilnega vpliva ampak zadostuje že sama možnost izvajanja odločilnega vpliva.

Četrty odstavek določa izjeme. Kot koncentracijo ne šteje primerov kratkoročnega pridobivanja poslovnih deležev v podjetju zaradi njihove nadaljnje prodaje, in sicer pri bankah, zavarovalnicah, borznoposredniških hišah, hranilnicah, pokojninskih družbah, družbah za upravljanje itd. Časovno obdobje, v katerem mora podjetje poslovne deleže odprodati je eno leto. Obdobje se lahko na zahtevo podaljša, če podjetje izkaže, da prodaje ni bilo mogoče ustrezno izpeljati v predpisanem roku. Pogoji za obstoj izjeme je, da pridobitelj v tem obdobju ni uveljavljal glasovalnih pravic na podlagi pridobljenih deležev na način, ki je vplival ali bi lahko vplival na konkurenčno vedenje podjetja, oziroma da je uveljavljal glasovalne pravice samo zato, da je pripravil prodajo poslovnih deležev.

K 11. členu:

Prvi odstavek 11. člena določa, da so prepovedane tiste koncentracije, ki bistveno omejujejo učinkovito konkurenco na ozemlju Republike Slovenije ali njegovem znatnem delu, zlasti kot posledica ustvarjanja ali krepitev prevladujočega položaja. Dikcija je podobna opredelitvi v Uredbi 139/2004.

Dosedanji zakon je določal, da Urad koncentracije presoja predvsem po tem, ali obstaja nevarnost ustvarjanja oziroma krepitve prevladujočega položaja, kar bi lahko povzročilo izločitev ali bistveno zmanjšanje učinkovite konkurence (13. člen ZPOmK). Ustvarjanje oziroma krepitev prevladujočega položaja nista bila nujna pogoja za prepoved koncentracije, temveč le možna primera prepovedane koncentracije. Za presojo koncentracije je bilo pomembno vprašanje, ali je bistveno zmanjševala oziroma onemogočala učinkovito konkurenco na upoštevnem trgu (prvi odstavek 11. člena ZPOmK).

Ustvarjanje ali krepitev prevladujočega položaja, je najpogostejša podlaga za ugotovitev, da bi koncentracija povzročila bistveno omejevanje učinkovite konkurence. Zato je pričakovati, da bo večina primerov ocenjevanja neskladnosti koncentracije na ozemlju Republike Slovenije še naprej temeljila na ugotavljanju prevladujočega položaja. V nekaterih primerih lahko tudi koncentracija, ki ne povzroči nastanka ali krepitve prevladujočega položaja na trgu, z zmanjšanjem konkurenčnih pritiskov bistveno omeji konkurenco.

Urad presoja koncentracije zlasti glede na tržni položaj v koncentracijo udeleženih podjetij ter njihove možnosti za financiranje, strukturo trga, izbiro, ki jo imajo na voljo dobavitelji in uporabniki ter njihov dostop do virov ponudbe oziroma do samega trga, obstoj morebitnih pravnih ali dejanskih vstopnih ovir na trg, gibanje ponudbe in povpraševanja na upoštevnih trgih, koristi vmesnih in končnih uporabnikov ter tehnični in gospodarski razvoj, pod pogojem, da je v korist potrošnikom in ne omejuje konkurence. Navedeni elementi niso kontrolna lista, ki bi jo Urad uporabil na enak način v vsakem izmed obravnavanih primerov. Presoja vsakega posameznega primera temelji na celoviti analizi predvidenih učinkov koncentracije na trg. Vsi elementi niso ustrezni za presojo vsake koncentracije, prav tako niso v enaki meri pomembni. Med njimi ni hierarhije.

V primeru ustanovitve skupnega podjetja, ki trajno opravlja vse funkcije samostojnega gospodarskega subjekta, Urad pri presoji koncentracije upošteva tudi učinek usklajevanja med podjetji, ki ostanejo neodvisna (ustanovitelji skupnega podjetja, tretja podjetja). Urad tako najprej presoja, ali sama ustanovitev skupnega podjetja bistveno omejuje učinkovito konkurenco na upoštevnem trgu. Če do omejevanja ne prihaja, mora v nadaljevanju presoditi, ali usklajevanje konkurenčnega ravnanja podjetij, ki ostanejo neodvisna, ni v nasprotju s 6. členom tega zakona. Če niso izpolnjeni pogoji iz tretjega odstavka 6. člena, koncentracijo prepove.

K 12. členu:

Ta člen določa naloge in pristojnosti Urada. Urad kot organ, ki je na ozemlju Republike Slovenije pristojen za varstvo konkurence, izvaja nadzor nad uporabo določb tega zakona, v skladu z Uredbo 1/2003 pa tudi nadzor nad uporabo 81. in 82. člena Pogodbe. Urad hkrati spremlja in analizira razmere na trgu (tako preventivno, kot tudi s presojanjem dejavnikov, ki že vplivajo na konkurenco), vodi postopke in izdaja odločbe v skladu z

ZPOmK-1, na lastno pobudo ali na zahtevo Državnega zbora oziroma Vlade, pa daje tudi mnenje Državnemu zboru in Vladi o splošnih vprašanjih iz svoje pristojnosti.

Z dnem 1.1.2005 je Urad postal tudi prekrškovni organ in kot tak sedaj odloča tudi o prekrških, ki izvirajo iz kršitev določb ZPOmK-1 in 81. in 82. člena Pogodbe. Pri tem, v kolikor ZPOmK-1 ne določa drugače, Urad postopa po določbah Zakona o prekrških.

K 13. členu:

Kljub temu, da je Urad organ v sestavi ministrstva, t.j. Ministrstva za gospodarstvo, je pri izvrševanju svojih nalog neodvisen in samostojen. Urad pri svojem delovanju (t.j. pri izvrševanju svojih nalog in pristojnosti) ni vezan na navodila, smernice ali mnenja drugega organa in tudi ne ministrstva, temveč zgolj na zakon, podzakonske predpise in druge predpise.

Urad vodi njegov predstojnik, t.j. direktor Urada, ki hkrati tudi odgovarja za dejavnost Urada, odločanje v upravnem postopku in postopku o prekršku pa je prepuščeno senatu za odločanje (v nadaljevanju: senat). Senat je kolegijsko, tričlansko telo Urada, ki ga sestavljajo direktor Urada, ki je hkrati tudi predsednik senata, in še dve osebi, zaposleni na Uradu, ki ju določi direktor urada. Senat ni stalno telo, temveč se oblikuje v vsakem posameznem primeru z namenom, da odloči o posamični zadevi. Senat sprejema svoje odločitve na nejavni seji, in sicer z večino.

Druge akte, s katerimi se postopek pred Uradom sicer ne konča, vendar je pristojen Urad po tem zakonu, izdaja direktor Urada.

K 14. členu:

Z namenom, da se zagotovi učinkovito sodelovanje z drugimi državnimi organi in Banko Slovenije za učinkovito izvrševanje nalog po tem zakonu, so ti organi dolžni Uradu predložiti podatke ter dokumente, vključno s poslovnimi skrivnostmi in drugimi zaupnimi podatki.

K 15. členu:

Urad kot samostojni državni organ odloča o zadevah, za katere je pristojen in po postopku, določenem v ZPOmK-1. Glede na naravo zadev, o katerih odloča Urad, bi bila sicer primerna oblika pravnega varstva tudi sam splošni upravni postopek, vendar ta, zaradi specifičnosti konkurenčnopравnih zadev, ne ustreza v celoti (zlasti glede preiskovalnega postopka, varstva poslovne skrivnosti, vpogleda v spis itd.). Zato je ZPOmK-1 določena vprašanja postopka posebej uredil. Postopek, ki ga vodi Urad po tem zakonu, je usklajen zlasti z Uredbo 1/2003 in se tako v precejšnji meri zgleduje po pravu Evropske unije.

ZPOmK-1 ne ureja vseh procesnih institutov, ki se uporabljajo v postopku, ki ga vodi Urad. Vsebuje le dodatna pravila, sicer pa se glede procesnih vprašanj uporablja, kot predvideva ZPOmK-1 v 2. odstavku tega člena, zakon, ki ureja splošni upravni postopek (Zakon o

splošnem upravnem postopku, ZUP). ZPOmK-1 torej predvideva subsidiarno uporabo pravil ZUP.

Glede na to, da je Urad pri izvajanju svojih nalog neodvisen in samostojen (13. člen ZPOmK-1), je potrebno zagotoviti, da njegove odločbe niso podvržene instančnemu nadzoru drugega državnega organa (npr. ministrstva oz. vlade). Zato ZPOmK-1 v 3. odstavku tega člena določa, da zoper akte Urada ni pritožbe. Pritožba je lahko v skladu s 1. odstavkom 13. člena ZUP izključena zgolj v primeru, da zakon predpiše, da v posameznih upravnih zadevah ni dovoljena pritožba. V skladu s 25. členom Ustave RS pa mora biti vsakomur zagotovljena pravica do pritožbe ali drugega pravnega sredstva. ZPOmK-1 je sicer izključil pravico do pritožbe, a je hkrati predvidel drugo obliko pravnega sredstva zoper akte Urada, in sicer: sodno varstvo.

K 16. členu:

Položaj stranke v postopku pomeni, da se mora ta oseba ravnati v skladu z obveznostmi, ki jih nalaga ZPOmK-1 in v skladu s sprejetimi odločitvami Urada, hkrati pa taki osebi pripadajo določene pravice v postopku, ki jih drugi morebitni udeleženci postopka niso deležni (npr. pravica da se izjavi, pravica pregledati dokumente Urada itd.). Zaradi specifičnosti postopkov pred Uradom (ki so podobni inšpekcijskim postopkom), novi ZPOmK-1 izrecno opredeljuje, kdo je lahko stranka v postopku in pri tem opredeli krog oseb, ki jim tak status pripada. Stranke postopka, ki ga vodi Urad, so tako podjetja, proti katerim Urad vodi postopek, kot tudi priglasitelji koncentracije.

V kolikor bi imel položaj stranke v postopku pred Uradom tudi vlagatelj, bi to pomenilo, da ima v skladu z ZUP enake pravice v postopku pred Uradom kot stranka, proti kateri se vodi postopek. Imel bi možnost vpogleda v spis, pravico da se izjavi itd. Ker se konkurenčni postopki vodijo v javnem interesu, vlagatelj pobude, prijave, sporočila ali druge vloge ne more imeti položaja stranke. Zaradi navedenega je v drugem odstavku izrecno navedeno, da vlagatelj nima položaja stranke.

V postopku pred Uradom se lahko zahteva stranska udeležba, vendar je časovni rok za prijavo stanske udeležbe omejen na 30 dni od dneva objave sklepa o uvedbi postopka na spletni strani Urada (tako časovno omejitev je predvideval tudi ZPOmK). Kdor zahteva položaj stranskega udeleženca mora v zahtevi navesti razloge in predložiti dokaze, ki izkazujejo pravni interes za udeležbo v postopku.

K 17. členu:

Pridobivanje podatkov ali dokumentov, ki se nanašajo na omejevalna ravnanja podjetij ali jih Urad potrebuje v zvezi s presojo koncentracij, je izjemno težavno, saj se konkurenti, trgovski partnerji, odjemalci ali dobavitelji, ki razpolagajo s tovrstnimi podatki, bojijo, da bi podjetja nanje izvajala gospodarski ali tržni pritisk, če bi sodelovali z Uradom. Zaradi tveganja povračilnih ukrepov je potrebno varovati njihovo identiteto, se pravi varovati podatke, ki bi strankam omogočili prepoznavanje prijaviteljev, stranskih udeležencev,

drugih strank v postopku ali pa tretjih oseb, kadar želijo navedeni upravičeno ostati anonimni.

Tajnost vira je potrebno zagotoviti tako v samem upravnem postopku kot tudi po končanem upravnem postopku, da ne bi prišlo do razkritja podatkov o identiteti preko zahtev za dostop do informacij javnega značaja. Zaradi navedenega obstaja izrecna dolžnost Urada varovati tajnost vira, če vir to zahteva. Oseba, ki želi varovati svojo identiteto, mora Uradu ob predložitvi dokumentov predložiti tudi verzijo dokumentov, ki ne vsebuje podatkov, ki bi predstavljali razkritje vira.

K 18. členu:

V skladu z določbami ZUP imajo stranke pravico do vpogleda v spis kot eno od postopkovnih jamstev, katerega namen je zagotoviti uporabo načela enakopravnosti strank v postopku in zavarovati pravice do obrambe. Zaradi dolžnosti varovati tajnost vira, zaradi občutljivih poslovnih podatkov, ki jih Urad pridobi v postopku ter pisne korespondence med Uradom ter drugimi organi, pristojnimi za konkurenco, in obstoja drugih internih dokumentov Urada, je potrebno v postopku pred Uradom urediti pravico do vpogleda v spis kot *lex specialis* glede na splošna določila ZUP.

Pravica do vpogleda v spis je v postopkih omejevalnih ravnanja tudi časovno omejena, in sicer je vezana na sklep o uvedbi postopka – šele takrat je namreč jasno, kdo so sploh stranke postopka. V primeru, da bi bilo izvajanje pravice do vpogleda v spis v nasprotju z interesi postopka, lahko direktor Urada izda sklep, s katerim pravico do pregleda dokumentov odloži, vendar ne dlje kot do vročitve povzetka relevantnih dejstev. Na ta način je še vedno zagotovljena pravica stranke do obrambe. Zoper sklep direktorja urada ni sodnega varstva.

ZPOMK-1 pa pravico do vpogleda v spis razširja še na izvedence. Urad pri svojem delu pogosto raziskuje dejstva, za ugotovitev katerih je potrebno strokovno znanje, s katerim ne razpolaga. V navedenih primerih je potrebno postaviti izvedenca, kateremu mora biti prav tako omogočen vpogled v spis, da lahko poda svoj izvid ali mnenje.

Interni dokumenti so notranji dokumenti Urada, ki niso del dokaznega gradiva, na katerega Urad opre svojo odločitev v postopku. Sem spadajo mnenja med organizacijskimi enotami organa, njihovi zaznamki v zadevah, dopisovanja med Uradom in drugimi nacionalnimi organi, pristojnimi za konkurenco, ter Evropsko komisijo, ki potekajo na podlagi Uredbe 1/2003, Obvestila Komisije o sodelovanju znotraj mreže organov, pristojnih za konkurenco, ter drugih aktov Evropske unije.

Nadalje je varstvo poslovne skrivnosti v postopkih pred Uradom ključnega pomena za izvedbo postopka. Upoštevati je potrebno, da v postopku lahko sodelujejo podjetja, ki si na trgu medsebojno konkurirajo, in ni mogoče zanemariti nevarnosti, da bi podjetja udeležbo v postopku eventualno lahko zlorabila za neupravičeno pridobitev poslovne skrivnosti drugega podjetja in si s tem ustvarila konkurenčno prednost. Gre torej za upravičen interes podjetij po zaščiti podatkov, ki se npr. nanašajo na podatke o kalkulaciji cen, stroškovni in

cenovni strukturi proizvodov ali storitev ter poslovni strategiji podjetij. Ker gre za omejitev pravic udeležencev v postopku, je potrebna izrecna in natančna zakonska ureditev. Pravico do varovanja poslovnih skrivnosti imajo vsa podjetja, ki sodelujejo v postopku, s tem, da je pri podjetjih, proti katerim Urad vodi postopek in priglasi teljih koncentracij, treba upoštevati drugi odstavek 19. člena ZPOmK-1, ki določa, da jim mora biti dana možnost, da se izjavijo glede vseh dejstev in dokazov, na katere se opira odločba. V teh primerih bo Urad, če bo želel opreti odločbo na podatke, ki so jih druga podjetja označila in utemeljila kot poslovne skrivnosti, le-te pokazal podjetjem, proti katerim vodi postopke in priglasi teljem koncentracij. Vendar le, če bo presodil, da njihovo razkritje, zaradi zagotovitve pravice do obrambe, objektivno prevlada nad interesom varovanja teh podatkov kot poslovne skrivnosti. Pravica do obrambe ima namreč tudi po sodni praksi Evropske unije načeloma prednost pred varstvom poslovnih skrivnosti (tehta se pomembnost podatka za ugotavljanje morebitne kršitve, nepogrešljivost podatka, resnost domnevne kršitve). Urad lahko odloži pregled podatkov, ki pomenijo poslovno skrivnost, vendar najkasneje do vročitve povzetka relevantnih dejstev.

Pravica do vpogleda v spis se omejuje tudi glede podatkov in dokumentov, ki se nanašajo na identifikacijo posameznika ali podjetja, kadar le-ta to zahteva. Na ta način se zagotavlja tajnost vira tudi med samim postopkom.

Glede varstva poslovne skrivnosti nosi odgovornost primarno podjetje samo, in sicer tako, da mora v vlogah, listinah in prilogah, ki jih pošlje Uradu jasno opredeliti, kateri podatki so poslovna skrivnost. Obstoj poslovne skrivnosti mora tudi dokazati. Na zahtevo Urada je podjetje dolžno predložiti verzijo dokumenta, ki ne vsebuje poslovnih skrivnosti oziroma podatkov, ki bi omogočali razkritje vira.

Nenazadnje je vpogled izrecno omejen tudi glede osnutkov odločb in zapisnika o posvetovanju in glasovanju.

Ta določba se uporablja tudi v postopku sodnega varstva.

Kljub omejitvi vpogleda v poslovne skrivnosti, pa lahko Urad podjetju, proti kateremu se vodi postopek in priglasi telju, razkrije podatke, ki so poslovna skrivnost. Če Urad zaključi, da pravica do obrambe podjetja (bodisi, da podatki obremenjujejo bodisi razbremenjujejo podjetje) prevlada nad interesom varovanja podatkov kot poslovne skrivnosti, omogoči podjetju, proti kateremu se vodi postopek, da vpogleda v te podatke.

K 19. členu:

Proglasitelj oziroma podjetje, proti kateremu se vodi postopek, mora biti seznanjeno z dejstvom, da je zoper njega začel postopek in mora imeti možnost v postopku aktivno sodelovati (navajati dejstva in dokaze, izjaviti se glede pravnih vprašanj, ugovarjati navedbam in dokaznim predlogom, komentirati rezultate dokazovanja, skratka seznaniti se z vsem procesnim gradivom, ki vpliva na odločitve Urada). Odločba urada se ne sme opirati na dejstva in dokaze, glede katerih podjetju, proti kateremu se vodi postopek in

preiglasitelju, ni bila dana možnost, da se o njih izjavi, četudi predstavljajo dejstva in dokazi podatke, ki pomenijo poslovno skrivnost.

K 20. členu:

Določba tega člena ZPOmK-1 predstavlja zgolj dopolnitev sistema vročanja, kot ga opredeljuje ZUP. Namen določbe tega člena ZPOmK-1 je rešiti problem pravnih oseb ali drugih oseb, ki so vpisane ali se vpisujejo v sodni register, vendar dejansko ne poslujejo oz. jih ni mogoče najti, ali pa na naslovu, vpisanem v register kot sedež, ni nikogar. Za takšne primere določba tega člena nalaga riziko seznanitve z vlogo osebi, vpisani v sodni register, saj mora ta poskrbeti, da na naslovu, ki je vpisan kot sedež, poskrbi za možnost vročanja. V primeru, da vročitev na naslovu, navedenem v registru, ni mogoča, se vročitev opravi z javnim naznanilom na oglasni deski Urada in v informacijskem sistemu za sprejem vlog, vročanje in obveščanje, na njegovem naslovu pa se pusti obvestilo o načinu vročitve. Po preteku 15 dni od dneva, ko je bilo naznanilo nabito na oglasno desko, velja vročitev za opravljeno, vendar mora biti naslovnik v obvestilu o vročitvi o tem opozorjen.

K 21. členu:

V postopku pred Uradom je bolj poudarjeno načelo pisanosti kot ustnosti, kar pomeni, da Urad običajno odloča brez izvedene ustne obravnave. Korespondenca med Uradom in stranko poteka običajno v pisni obliki (npr. zahteva za posredovanje podatkov in odgovor na zahtevo, procesne sklepe Urad izda v pisni obliki itd.), lahko pa uradna oseba, ki vodi postopek, če po lastni presoji oceni za primerno, odloči, da je treba opraviti ustno obravnavo za razjasnitev ali ugotovitev odločilnih dejstev (npr. če je potrebno zaslišati priče ali izvedence). V tem primeru se ustna obravnava opravi v skladu z določbami ZUP-a o ustni obravnavi.

K 22. členu:

Z odločbo Urad meritorno odloči o predmetu postopka. Urad jo izda po tem, ko opravi celotni preiskovalni postopek. Odločba mora vsebovati uvod, izrek, obrazložitev in pravni pouk. Odločbo izda, po odločitvi senata za odločanje, direktor Urada (8. odstavek 13. člena ZPOmK-1).

Glede načina vročanja se sicer uporabljajo pravila ZUP-a. Smisel posebne določbe o vročitvi odločbe v ZPOmK-1 pa je v dodatni zagotovitvi varstva udeleženega podjetja za ohranitev poslovne skrivnosti. Odločba se vroči vsem strankam postopka, t.j. podjetjem, proti katerim se vodi postopek ter priglasiteljem koncentracije. Ker v postopku pred Uradom lahko sodelujejo podjetja, ki si na trgu medsebojno konkurirajo, in ker bi razkritje poslovnih skrivnosti enega podjetja lahko pripeljalo drugega v neupravičeno konkurenčno prednost, je potrebno tudi pri vročanju spoštovati načelo varstva poslovne skrivnosti. Zato je potrebno, v kolikor odločba vsebuje podatke, ki pomenijo poslovno skrivnost, te podatke izbrisati in drugi stranki vročiti odločbo v obsegu, ki takšnih podatkov ne vsebuje.

Publiciteta odločbe se zagotavlja z objavo na spletni strani Urada. Zahteva po publiciteti temelji na pravni naravi odločb Urada in zlasti na njihovih učinkih, ki vplivajo na trg kot celoto. Objava odločbe vsem subjektom na trgu omogoča, da se prilagodijo položaju, ki je nastal z izdano odločbo Urada. Za doseg tega namena zadošča že objava izreka odločbe.

K 23. členu:

Urad začne postopek ugotavljanja omejevalnih ravnanj le po uradni dolžnosti. Predpostavka za uvedbo postopka je izkazana verjetnost kršitve določb 6. ali 9. člena ZPOmK-1 ali 81. ali 82. člena Pogodbe, torej verjetnost kršitev prepovedi omejevalnih sporazumov ali zlorab prevladujočega položaja na trgu. Podlaga za uvedbo postopka so podatki, ki jih Urad sam pridobi ali pa jih posredujejo vlagatelj pobude, prijave, sporočila. V obeh primerih Urad sam odloči o uvedbi postopka (popolna diskrecijska pravica Urada). Postopek pred Uradom se začne s sklepom o uvedbi postopka.

K 24. členu:

Prvi odstavek tega člena opredeljuje vsebino sklepa, na podlagi katerega se postopek začne. V njem je potrebno navesti določbe zakona, za katere je izkazana verjetnost kršitve in obrazložiti odločitev o začetku postopka. Pri navedbi določb zakona, za katere je izkazana verjetnost kršitve, se ne zahteva navedbo alinej, temveč generalno klavzulo, pod katero domnevna kršitev zapade. Vsebina sklepa omogoča, da se podjetja seznanijo z izhodiščnimi stališči Urada in učinkovito izvršujejo pravico do obrambe, hkrati pa sklep opredeljuje tudi sam predmet odločanja.

Ker je sklep o uvedbi postopka le procesna odločitev, ki v pravice podjetja, na katerega se nanaša, ne posega, ni potrebno zagotoviti pravice do sodnega varstva zoper takšen sklep.

Tretji odstavek tega člena se nanaša na objavo in sam publicitetni učinek objave izvlečka sklepa o uvedbi postopka. Ta se namreč objavi na spletni strani Urada, vendar je potrebno poudariti, da se ne objavi celotni sklep o uvedbi postopka, temveč zgolj njegov povzetek, ki obsega: navedbo subjektov, na katere se sklep nanaša, navedbo razlogov za uvedbo postopka ter določb tega zakona, ki so podlaga za uvedbo. Vsebuje pa tudi poziv osebam, da Uradu pošljejo podatke, ki bi bili lahko pomembni za odločitev.

K 25. členu:

Zaradi načela ekonomičnosti Urad, v primeru, ko vodi postopek zaradi kršitev določb 81. ali 82. člena Pogodbe, hkrati enotno vodi tudi postopek zaradi kršitev določb 6. ali 9. člena ZPOmK-1, in ne dveh ločenih postopkov. V kolikor se med postopkom izkaže, da zaradi neizkazanega vpliva na trgovanje med državami članicami Evropske unije ni podlage za vodenje postopka po 81. ali 82. členu Pogodbe, Urad v tem delu postopek s sklepom ustavi, postopek ugotavljanja kršitev 6. ali 9. člena ZPOmK-1 pa nadaljuje. Zoper sklep o ustavitvi postopka ni sodnega varstva.

K 26. členu:

Raziskava sektorja ali posameznih vrst sporazumov je sredstvo, s katerim Urad lahko pridobi poglobljene informacije o določenem sektorju, da bi tako prepoznal ovire za konkurenco na tem trgu. Urad sproži raziskavo, če meni, da konkurenca ne deluje, kot bi morala (če togost cen ali druge okoliščine kažejo na verjetnost omejevanja ali izkrivljanja konkurence). Ker gre v primeru sektorskih preiskav za enak postopek pridobivanja podatkov in dokumentov, kot ga Urad izvaja v primeru domnevnih kršitev ZPOmK-1, se tudi v tem postopku za pridobivanje podatkov in dokumentov, vključno s poslovnimi skrivnostmi in drugimi zaupnimi podatki, smiselno uporabljajo določbe 27. do 34. člena tega zakona. Po izvedeni sektorski raziskavi lahko Urad objavi poročilo o izsledkih raziskave (vendar brez podatkov, ki so poslovna skrivnost, in zaupnih podatkov). V objavi poročila lahko Urad povabi zainteresirane tretje osebe, naj podajo svoje pripombe.

Sektorske preiskave so prvi korak preverjanja ali je v določenem sektorju vzpostavljena učinkovita konkurenca. Zato lahko Urad uporabi podatke, ki jih je pridobil v raziskavi v postopkih ugotavljanja kršitev določb tega zakona.

K 27. členu:

Preiskovalne pristojnosti Urada lahko v grobem delimo na zahtevo za posredovanje podatkov in preiskavo. Gre za dejanja, na podlagi katerih Urad pridobi informacije, potrebne za izvedbo postopka nadzora nad izvajanjem določb ZPOmK-1 ali 81. ali 82. člena Pogodbe. Pri preiskovalnih dejanjih so podjetja dolžna sodelovati, vendar le v obsegu, ki je skladen z zagotavljanjem njihovih temeljnih pravic.

Urad lahko naslovi zahtevo za posredovanje podatkov na vsako podjetje, družbenike, člane organov vodenja ali nadzora ter na osebe, zaposlene pri podjetju. To lahko stori po izdaji sklepa o uvedbi postopka, kot tudi že pred izdajo sklepa o uvedbi postopka, saj zahteva predstavlja način, s katerim Urad pridobi potrebne informacije. Ko Urad preuči pridobljene informacije, se v skladu z diskrecijsko pravico odloči, ali bo proti posameznemu podjetju uvedel postopek. Če pa je bila zahteva posredovana po izdaji sklepa o uvedbi postopka, pa z njim nadaljuje in izda odločbo.

Urad lahko zahteva podatke od podjetja tudi s posebnim sklepom, ki obsega pravno podlago, namen zahteve, določitev podatkov, ki jih mora podjetje posredovati, ter primeren rok za njihovo posredovanje in opozorilo o sankciji (denarna kazen) zaradi posredovanja nepravilnih, nepopolnih ali zavajajočih podatkov oziroma zaradi nepredložitve podatkov v določenem roku. Ker gre zgolj za procesno odločitev Urada, zoper sklep, s katerim se zahteva posredovanje podatkov, ni zagotovljeno sodno varstvo.

Podjetja so dolžna odgovoriti na konkretna vprašanja Urada in zagotoviti dokumente tudi v primeru, da je dokumente mogoče uporabiti proti njim kot dokaz za ugotavljanje kršitve. Kljub temu pa niso dolžna priznati kršitve (gre za t.i. privilegij zoper samoobtožbo). Ta institut se je razvil skozi sodno prakso Evropske unije, o njem pa govori tudi Uredba 1/2003.

Podjetja so dolžna aktivno sodelovati z Uradom. Predložiti morajo zahtevane podatke v določenem roku, hkrati pa ne smejo predložiti nepravilnih, nepopolnih ali zavajajočih podatkov. V kolikor podjetja omenjenih dolžnosti ne izpolnijo, lahko Urad s sklepom naloži denarno kazen do 50.000 eurov. Rok za plačilo denarne kazni ne sme biti krajši od 15 dni in ne daljši od enega meseca. Ker je namen sklepa, s katerim se naloži denarna kazen, prisiliti podjetje k sodelovanju z Uradom, torej da predloži podatke v določenem roku oz. da predloži resnične, popolne in nezavajajoče podatke, lahko Urad, hkrati z izdajo sklepa o denarni kazni, izda tudi sklep, s katerim določi nov rok za posredovanje podatkov. Zoper podjetje, ki še naprej zavrača sodelovanje, Urad izda nov sklep o denarni kazni. Tako ravna Urad vse dokler seštevek denarnih kazni iz posameznih sklepov ne doseže 1% letnega prometa podjetja. Vsi ti izdani sklepi Urada so izvršilni naslov. Izvršbo pa opravi davčni organ po postopku, predpisanim za izvršbo davčnih obveznosti.

Da ne bi prišlo do nepotrebnega zavlačevanja postopka, zakon določa, da rok za izdajo odločbe ne teče, ko je stranka v zamudi z odgovorom na zahtevo za posredovanje podatkov.

K 28. členu:

Namen izdaje sklepa o preiskavi je seznanitev podjetja s samo preiskavo (t.j. s predmetom in namenom preiskave, datumom začetka, obsegom pooblastil in pooblaščen osebo, ki bo preiskavo vodila), hkrati pa služi kot opozorilo o možni sankciji zaradi nesodelovanja ali oviranja preiskave. Ker lahko podjetje v primeru predhodnega obvestila o preiskavi prikrije, uniči, spremeni, popravi dokaze ali kako drugače onemogoči uporabo dokazov, ki se med preiskavo pridobivajo in so pomembni za ugotavljanje kršitev, se lahko sklep o uvedbi postopka vroči skupaj s sklepom o preiskavi ob začetku opravljanja preiskave.

K 29. členu:

Ker postaja odkrivanje kršitev pravil konkurence vedno težje, predstavlja preiskava pomembno preiskovalno dejanje Urada. Gre za preiskave, ki se lahko opravijo na samem sedežu podjetja, kot tudi na drugi lokaciji, kjer podjetje ali podjetniško združenje samo, ali drugo podjetje ali podjetniško združenje po njegovem pooblastilu, opravlja dejavnost in posle, iz katerih izhaja verjetnost kršitve tega zakona ali 81. ali 82. člena Pogodbe. Preiskavo opravljajo pooblaščen osebe, t.j. osebe, zaposlene na uradu, pri čemer lahko posamezna strokovna dela opravljajo specializirane organizacije, zavodi ali posamezniki, katerim pisno pooblastilo z obsegom pooblastil izda direktor Urada. Med izvajanjem preiskave lahko pooblaščen osebe v skladu z drugim odstavkom tega člena: vstopijo in pregledajo prostore, zemljišča in prevozna sredstva, pregledujejo poslovne knjige in drugo dokumentacijo, odvzamejo ali pridobijo kopije ali izvlečke iz poslovnih knjig ali druge dokumentacije, zapečatijo vse poslovne prostore ter poslovne knjige in drugo dokumentacijo, zasežejo predmete ter poslovne knjige in drugo dokumentacijo (o zasegu mora Urad napraviti poročilo in v njem navesti, kje so bili predmeti najdeni, jih opisati ter izdati potrdilo o zaseženih predmetih), zahtevajo od katerega koli predstavnika ali zaposlenega v podjetju ustno ali pisno pojasnilo dejstev ali dokumentov ali opravijo druga

dejanja, ki so v skladu z namenom preiskave. Pri izvajanju naštetih ukrepov je potrebno spoštovati načelo sorazmernosti, kar pomeni, da morajo biti ukrepi sorazmerni zasledovanemu cilju (izvedeni v obsegu, potrebnem za ugotovitev vseh dejstev, pomembnih za odločanje v postopku) in v skladu z namenom preiskave, hkrati pa tudi primerno časovno omejeni (npr. pooblaščen osebe lahko odnesejo poslovne knjige in drugo dokumentacijo za čas, potreben, da se naredijo kopije, če zaradi tehničnih težav ne morejo narediti kopij na kraju, kjer se preiskava izvaja; lahko zasežejo predmete ter poslovne knjige in drugo dokumentacijo za največ 20 delovnih dni; preiskava se praviloma opravlja med 6. in 22. uro; pooblaščen osebe morajo opravljati preiskavo tako, da čim manj ovirajo poslovanje podjetja).

ZPOmK-1 nalaga lastnikom ali predstavnikom podjetij, zoper katere se izvaja preiskava, sodelovalno dolžnost. Pooblaščenim osebam morajo namreč omogočiti izvajanje preiskave (dostop do prostorov, zemljišč in prevoznih sredstev, do poslovnih knjig in druge dokumentacije). V kolikor tega ne storijo, lahko pooblaščen osebe opravijo preiskavo tudi proti njihovi volji. V primeru, da podjetje preiskavo ovira, pa Uradu nudi pomoč tudi policija (31. člen ZPOmK-1).

Dokumenti, iz katerih lahko izvirajo določena dejstva in ki lahko služijo kot dokaz v postopku ugotavljanja kršitev konkurenčnih pravil, se lahko odkrijejo tudi v okviru kazenskega ali drugega sodnega postopka. Takšna dokumentacija se lahko pojavi zlasti v kazenskem postopku v okviru preiskave gospodarskih kaznivih dejanj. Šesti odstavek tega člena omogoča Uradu, da lahko od sodišča zahteva izročitev kopij dokumentacije, če bi bila ta lahko pomembna za odločitev Urada po tem zakonu ali 81. ali 82. členu Pogodbe. Sodišče mora Uradu zahtevano dokumentacijo posredovati, razen če presodi, da bi to nasprotovalo interesom kazenskega postopka.

Ker se lahko med opravljanjem preiskave pridobi podatke, ki predstavljajo poslovno skrivnost podjetja ali druge zaupne podatke, velja obveznost pooblaščenih oseb, da njihovo zaupnost varujejo.

K 30. členu:

Preiskavo opravljajo osebe, zaposlene na uradu, ter specializirane organizacije, zavodi ali posamezniki. Osebe, zaposlene na uradu izkazujejo pooblastilo s službeno izkaznico, medtem ko se specializirane organizacije, zavodi ali posamezniki izkazujejo s pooblastilom direktorja urada. Slednjim direktor Urada določi tudi obseg pooblastil, da se zagotovi pravo posameznih strokovnih del. Obliko izkaznice in postopek za njeno izdajo predpiše minister, pristojen za gospodarstvo, ki službeno izkaznico tudi izda.

K 31. členu:

Med izvajanjem preiskave je podjetju, v skladu s četrtem odstavkom 29. člena ZPOmK-1, naložena sodelovalna dolžnost. V kolikor podjetje kakorkoli ovira pooblaščen osebo pri izvajanju preiskave, lahko ta opravi preiskavo mimo volje podjetja ob pomoči policije, ki odpor stre. Urad lahko podjetje kaznuje z denarno kaznijo. Denarno kazen v znesku do 1%

letnega prometa podjetja Urad s sklepom naloži podjetju z namenom, da ga prisili k sodelovanju pri preiskavi. Pri tem Urad določi tudi rok za plačilo denarne kazni, ki ne sme biti krajši od 15 dni in ne daljši od enega meseca. Tudi ta sklep Urada je izvršilni naslov, katerega izvršbo opravi davčni organ po postopku, predpisanim za izvršbo davčnih obveznosti.

K 32. členu:

Zaradi širokih preiskovalnih pooblastil Urada v postopkih, ki jih vodi proti podjetjem, je iz preiskave Urada izvzeta privilegirana komunikacija. Privilegirana komunikacija obsega kakršnokoli korespondenco (pisma, obvestila ali drugi načini komunikacije) med podjetjem, zoper katerega se izvaja preiskava, in njegovim odvetnikom glede določenega postopka. Lahko gre za komunikacijo, do katere pride med samim postopkom ali pa že pred postopkom, če se ta nanaša na predmet postopka. To je zlasti pomembno zato, da se ne odvrča strank od posvetovanja z odvetnikom v fazah pred začetkom postopka.

Podjetje, zoper katerega se izvaja preiskava, ali njegov odvetnik lahko pooblaščen osebi zavrnejo dostop do nekaterih podatkov s sklicevanjem na privilegij, določen v prvem odstavku tega člena. V kolikor želijo določene dokumente izločiti iz pregleda, to dejstvo naznanijo pooblaščen osebi. Vsebine dokumenta v tem primeru niso dolžni razkriti. Pooblaščen oseba nato dokument zgolj na hitro pregleda in pri tem ne prebira vsebine dokumenta, če je dokument primeren za to, sicer pa podjetje dokazuje privilegiranost dokumenta na drugačen način: pove, kdo je avtor dokumenta, komu je dokument namenjen itd. Odločitev o tem, ali je posamezen dokument ali drug način komunikacije, varovan s tem privilegijem, ni prepuščena pooblaščen osebi. V primeru, da je pooblaščen oseba mnenja, da ne gre za privilegirano komunikacijo, vloži dokument (ali njegovo kopijo) v zapečateno kuverto, na katero se podpišeta pooblaščen oseba in oseba, ki se sklicuje na privilegij. Zapečateno kuverto, skupaj z zahtevo za odločitev v zadevi, pošlje Urad na Upravno sodišče Republike Slovenije v Ljubljani, ki o utemeljenosti oziroma neutemeljenosti obstoja privilegirane komunikacije odloči v roku petnajst dni od dneva vložitve zahteve. Če odloči, da ne gre za privilegirano komunikacijo, posreduje dokumente Uradu, če pa odloči, da gre za privilegirano komunikacijo, jih posreduje podjetju, proti kateremu se izvaja preiskava, ali njegovemu odvetniku. Zoper to odločbo ni pravnega sredstva.

K 33. členu:

Preiskovalna dejanja Urada zgolj na podlagi sklepa o preiskavi so glede na naravo stvari usmerjena na preiskavo poslovanja podjetja, proti kateremu je uveden postopek. Lahko pa se podatki, ki so potrebni za ugotovitev kršitev zakona, nahajajo tudi pri tretjih pravnih ali fizičnih osebah. Gre za osebe, ki so s podjetjem v kakršnikoli zvezi (pogodbeni partnerji, poslovni svetovalci itd.). Namen tega člena je zagotoviti Uradu preiskovalna pooblastila za izvedbo postopka na način, ki omogoča Uradu, da popolno ugotovi dejansko stanje. Vendar v tem primeru Urad nima neomejenih pooblastil, saj gre za močan poseg v zasebnost posameznika. Zato mora Urad pridobiti odredbo za preiskavo stanovanjskih ali poslovnih prostorov, ki jo izda preiskovalni sodnik Okrožnega sodišča v Ljubljani. Ker tudi v

tem primeru preiskavo izvaja Urad, se tudi za te preiskave smiselno uporabljajo določbe 28. do 32. člena ter 34. člen tega zakona.

K 34. členu:

Poročilo o preiskavi je zelo pomembno zaključno dejanje preiskave. Poročilo o preiskavi sestavi Urad po opravljeni preiskavi in v njem navede: kraj in datum priprave poročila, ime in naziv pooblaščenega osebe, ki je pripravila poročilo, kratek opis poteka preiskave, seznam izjav, ki jih je podalo podjetje, zoper katerega je bila izvedena preiskava oziroma njegov predstavnik ali zaposlen ter seznam dokumentov in drugih predmetov, ki jih je Urad pridobil med preiskavo. Zakon sicer ne določa roka, v katerem mora Urad poročilo o preiskavi sestaviti, vendar se pričakuje, da Urad to stori v razumnem roku po opravljeni preiskavi.

Ko je poročilo pripravljeno, se vroči podjetju, zoper katerega je bila preiskava izvedena. S tem se omogoči podjetju, da se seznani z rezultati preiskave in da možnost, da v roku 15 dni po vročitvi poročila poda svoje mnenje o izvedeni preiskavi.

K 35. členu:

V skladu z Uredbo 1/2003 je dolžnost vsake države članice oz. njenega organa za varstvo konkurence, da pri preiskavi sodeluje s Komisijo, lahko pa tudi z organom, pristojnim za konkurenco druge države članice Evropske unije. V kolikor Urad na svojem ozemlju izvaja preiskavo na podlagi zaprosila Evropske komisije ali organa, pristojnega za konkurenco druge države članice Evropske unije, izvaja preiskavo na podlagi svojega nacionalnega prava, torej v skladu z določili ZPOmK-1. V kolikor Urad sodeluje pri preiskavah Evropske komisije pa imajo pooblaščenega osebe pooblastila, ki jih predvideva Uredba 1/2003.

Za bolj učinkovito izvajanje preiskave na podlagi zaprosila organa, pristojnega za konkurenco druge države članice Evropske unije, pa lahko uradne osebe tega organa sodelujejo pri preiskavah, ki jih za ta organ opravlja Urad.

K 36. členu:

ZPOmK-1 izrecno nalaga Uradu dolžnost izdaje povzetka relevantnih dejstev (prej ga Urad po zakonu ni bil dolžan izdati, vendar se je izoblikovala praksa, v skladu s katero je Urad tovrsten dokument izdajal), v katerem se navedejo dejstva in dokazi, ki so pomembni za odločitev glede domnevne kršitve. Urad je dolžan izdati povzetek relevantnih dejstev le v primeru, kadar namerava izdati odločbo o ugotovitvi obstoja kršitve. Z vročitvijo povzetka relevantnih dejstev se domnevnemu kršitelju omogoči, da se glede ugotovitev Urada izjasni in se na ta način tudi zagotovi spoštovanje načela kontradiktornosti.

Podjetje se mora do povzetka relevantnih dejstev opredeliti v določenem roku, ki ga določi Urad. Rok za odgovor podjetja pa ne sme biti daljši od 45 dni. Urad ni dolžan upoštevati izjav o povzetku relevantnih dejstev po poteku tega roka.

Povzetek relevantnih dejstev se vroči vsem podjetjem, proti katerim se vodi postopek. Ker v postopku pred Uradom lahko sodelujejo podjetja, ki si na trgu medsebojno konkurirajo, in ker bi razkritje poslovnih skrivnosti enega podjetja lahko pripeljalo drugega v neupravičeno konkurenčno prednost, je potrebno tudi pri vročanju povzetka relevantnih dejstev spoštovati načelo varstva poslovne skrivnosti. Zato je potrebno, v kolikor povzetek relevantnih dejstev vsebuje podatke, ki pomenijo poslovno skrivnost, te podatke izbrisati in drugi stranki vročiti povzetek relevantnih dejstev v obsegu, ki takšnih podatkov ne vsebuje.

K 37. členu:

Po izvedenem postopku Urad izda odločbo. V primeru, da Urad ugotovi, da določeno dejanje podjetja predstavlja kršitev 6. ali 9. člena ZPOmK-1 oziroma 81. ali 82. člena Pogodbe, lahko od strank z odločbo zahteva, da prenehajo s kršitvijo. Hkrati lahko z isto odločbo odredi tudi ukrepe za doseg učinkovite odprave kršitve. Podjetju na ta način odredi, naj spremeni svoje obnašanje na trgu tako, da njegovo ravnanje ne bo več predstavljalo kršitev ZPOmK-1 ali 81. ali 82. člena Pogodbe in odpravi učinke, ki so zaradi kršitve že nastali.

Za izdajo odločbe predpisuje zakon instrukcijski rok dveh let od dneva izdaje sklepa o uvedbi postopka.

K 38. členu:

Urad ima med samim postopkom (t.j. pred izdajo končne odločbe) možnost sprejeti začasne ukrepe. Urad lahko začasne ukrepe sprejme v nujnih primerih in pod pogojem, da obstoji nevarnost težko popravljive škode za učinkovitost konkurence in le, če je podana verjetnost kršitve. Ali so podane okoliščine, ki opravičujejo izrek začasnih ukrepov, presoja Urad v posameznem primeru. Začasni ukrepi se sprejmejo po uradni dolžnosti in le za določen čas, kolikor je pač v konkretnem primeru potrebno, lahko pa se tudi podaljšajo.

K 39. členu:

Določba tega člena ZPOmK-1 omogoča, da Urad reši primer na podlagi sprejema predlaganih zavez s strani podjetij, proti katerim vodi postopek. Razlog za takšno možnost je dejstvo, da podjetja poznajo razmere na trgu bolje kot Urad, ki zadevo preučuje, in lahko zato predlagajo realne rešitve, s katerimi bi odpravile stanje iz katerega izhaja verjetnost kršitve. O zavezah Urad izda odločbo, s katero podjetja zaveže k izpolnjevanju njihovih predlogov. Odločbo lahko izda najpozneje v 2 letih od dneva izdaje sklepa o uvedbi postopka. V odločbi se izvajanje zavez omeji na določeno obdobje. Zavezujoča odločba naj zagotovi, da ni več nobenih vzrokov za ukrepanje Urada, brez ugotavljanja ali je v določenem primeru šlo za kršitev. Na podlagi izpolnjenih zavez se torej lahko na trgu vzpostavi konkurenca. Stranka, proti kateri se vodi postopek, lahko predlaga zaveze kadarkoli po izdaji sklepa o uvedbi postopka, vendar najkasneje do poteka roka za odgovor na povzetek relevantnih dejstev. V kolikor predlagane zaveze ne zadoščajo za odpravo stanja, iz katerega izhaja verjetnost obstoja kršitve določb 6. ali 9. člena tega zakona ali 81.

ali 82. člena Pogodbe, Urad o tem pisno obvesti zadevno podjetje in nadaljuje s postopkom.

Ker obstaja nevarnost, da se po izdaji odločbe, s katero je Urad zaveze sprejel za zavezujoče, spremenijo dejanske okoliščine, ki so narekovale izdajo odločbe, kakor tudi, da podjetja zavez ne izpolnjujejo in da stranke posredujejo nepopolne, nepravilne oz. zavajajoče podatke in odločba temelji na takšnih podatkih, ZPOmK-1 v petem odstavku tega člena podeljuje Uradu pristojnost, da v teh primerih, izdano odločbo, na predlog ali po uradni dolžnosti, tudi razveljavi. V tem primeru Urad nadaljuje s postopkom od tam, kjer ga je v trenutku, ko je podjetje predlagalo zaveze zaključil, in nato izda eno od odločb, ki jih predvideva ZPOmK-1.

K 40. členu:

Postopek pred Uradom se lahko zaključi z izdajo odločbe, lahko pa tudi s sklepom o ustavitvi postopka. Urad s sklepom ustavi postopek, če v postopku ne ugotovi kršitve določb ZPOmK-1 (ali Pogodbe) o omejevalnih ravnanjih ali če posebne okoliščine kažejo na to, da ni več smotno voditi postopka. Urad torej najprej s sklepom uvede postopek in v kolikor med samim postopkom ne ugotovi prepovedanega omejevalnega ravnanja, postopek ustavi. Pri presoji, ali je vodenje postopka smotno, Urad uporablja smiselno enake kriterije kot jih uporablja Evropska komisija pri presojanju, ali obstaja interes Skupnosti: pomembnost/obseg vpliva na pogoje konkurence na ozemlju Republike Slovenije (geografski doseg, ekonomski pomen domnevne kršitve, tržni položaj domnevnega kršitelja); obstoj sorazmernosti med obsegom preiskave, ki bo potrebna za ugotovitev obstoja kršitve, in verjetnostjo, da se obstoj kršitve sploh dokaže; obstoj, prenehanje oziroma razne spremembe zatrjevanega ravnanja ob upoštevanju morebitnih protikonkurenčnih učinkov in resnosti kršitve.

Uredba 1/2003 ureja tudi vprašanje vodenja več postopkov v isti zadevi, pred različnimi organi. Uredba določa, da so nacionalni organi, pristojni za konkurenco, osvobojeni uporabe členov 81 ali 82 Pogodbe v določeni zadevi, v kolikor je v tej isti zadevi postopek že začela Evropska komisija. Zato ZPOmK-1 v drugem odstavku tega člena določa, da v tem primeru Urad s sklepom ustavi postopek. Ker izhaja obveznost prenehanja postopka iz Uredbe 1/2003, zoper omenjeni sklep ni pravnega sredstva. Odločbe Evropske komisije so v celoti zavezujoče za vse, na katere so naslovljene, in predstavljajo pravnomočno odločitev v določeni zadevi, zato mora Urad s sklepom ustaviti postopek tudi v primeru, ko je Evropska komisija v določeni zadevi že izdala odločbo. V kolikor pa je postopek v določeni zadevi začel že nek drug organ, pristojen za konkurenco druge države članice Evropske unije oz. je v določeni zadevi že izdal odločbo, pa Urad na takšno odločitev ni vezan, temveč v konkretnem primeru presodi, ali bo postopek v tej isti zadevi s sklepom ustavil ali ne. Običajno se bo pred odločitvijo najprej posvetoval s tem tujim organom, pristojnim za konkurenco.

K 41. členu:

Z namenom, da se zagotovi oz. preveri skladnost ravnanja podjetja oz. naslovnika odločbe Urada s sprejeto odločbo, ZPOmK-1 v tem členu omogoča Uradu, da zahteva poročilo o izpolnjevanju zavez, obveznosti in ukrepov, ki jih je Urad naložil z odločbo. Urad lahko pri tem naslovi zahtevo za posredovanje podatkov s sklepom, kar pomeni, da bodo podjetja lahko ustrezno sankcionirana, če ne bodo sodelovala z Uradom.

K 42. členu:

Ta člen določa okoliščine, na katere se veže obveznost priglasitve koncentracije. Zakon ohranja dosednji kriterij letnega prometa udeleženih podjetij in z njimi povezanih podjetij na slovenskem trgu, z razliko, da sedaj uporablja izraz "skupaj s podjetji v skupini". Ker je dosednji kriterij »skupnega letnega prometa podjetij« povzročal, da je prihajalo tudi do priglasitev tistih koncentracij, kjer ni bilo učinkov na slovenskem trgu (ker prevzeto podjetje ni imelo prometa v Republiki Sloveniji) in ker naj bi v skladu s priporočili ICN (International Competition Network) kriteriji za priglasitev zagotavljali vez z državo, katere organ presoja koncentracijo, je dodan še drugi (kumulativni) kriterij. Ta določa, da mora letni promet vsakega izmed vsaj dveh v koncentraciji udeleženih podjetij, skupaj s podjetji v skupini, na slovenskem trgu presegati 7 milijonov eurov. Na takšen način je zagotovljeno, da bo prihajalo samo do tistih priglasitev koncentracij, ki imajo učinek na upoštevem trgu v okviru Republike Slovenije. Iz zakona je izpuščen alternativni kriterij 40-odstotnega tržnega deleža (ki bi ga morala upoštevati podjetja sama), saj podjetjem ni zagotavljal zadostne pravne varnosti.

Kriterij tržnega deleža v tretjem odstavku se uporablja kot korektiv kriterija letnega prometa v tistih primerih, kjer bi v koncentraciji udeležena podjetja, skupaj s podjetji v skupini, na upoštevem trgu dosegala več kot 60-odstotni tržni delež. V takšnih primerih zakon določa, da lahko Urad v roku 60 dni od izvedbe (torej nastanka koncentracije) pozove v koncentraciji udeležena podjetja, da koncentracijo v roku 30 dni priglasijo Uradu. V kolikor bi v koncentraciji udeležena podjetja želela že pred njeno izvedbo izvedeti, ali jo bo Urad presojal, se lahko o tem posvetujejo z Uradom.

Kriterij tržnega deleža je v zakon postavljen zato, ker je v preteklih letih prihajalo do pomembnih koncentracij, ki niso izpolnjevale kriterija letnega prometa, a jih je Urad vseeno presojal na podlagi kriterija tržnega deleža. Tržni delež podjetij na upoštevem trgu je v večini primerov zelo dober pokazatelj tržne moči, a ga je pred samo presojo koncentracije težko določiti. Urad bo imel zato za poziv na voljo 60 dni od izvedbe koncentracije.

Drugi odstavek določa, da ne glede na dosežen prag iz prvega odstavka tega člena, koncentracije ni potrebno priglasiti Uradu, kadar koncentracijo z razsežnostjo Skupnosti, v skladu z Uredbo 139/2004, presoja Evropska komisija. To izrecno izhaja iz tretjega odstavka 21. člena Uredbe 139/2004, ki določa, da nobena država članica ne uporablja nacionalnega prava o konkurenci za katerokoli koncentracijo z razsežnostmi Skupnosti. Ali ima obravnavana koncentracija razsežnost Skupnosti je določeno v 1. členu ter v petem odstavku 4. člena Uredbe 139/2004.

K 43. členu:

Ta člen določa rok za priglasitev koncentracije ter subjekte, ki so zavezani k priglasitvi.

Koncentracija mora biti priglašena Uradu pred pričetkom njenega izvrševanja, vendar najpozneje v 30 dneh od sklenitve pogodbe, objave javne ponudbe ali pridobitve kontrole. Rok začne teči s prvim od teh dogodkov.

Pri določitvi časa sklenitve pogodbe je pomembno, da se udeleženci zavežejo s pogodbo, ki stranke pravno zavezuje in na katero se lahko vsaka stranka zanese. Obligacijski zakonik (OZ) določa, da je pogodba sklenjena, ko se pogodbeni stranki sporazumeta o njenih bistvenih sestavinah. Pri tem na čas sklenitve pogodbe ne vpliva dejstvo, da je potrebno soglasje nekoga tretjega (npr. skupščine), saj 19. člen OZ-a izrecno določa, da se lahko poda soglasje pred sklenitvijo pogodbe kot dovoljenje ali po sklenitvi kot odobritev, če ni z zakonom določeno kaj drugega.

Pogodba je lahko sklenjena tudi pod pogojem, če sta njen nastanek ali prenehanje odvisna od negotovega dejstva. Pogoj vpliva na veljavnost pogodbe, ne pa na čas sklenitve pogodbe, zaradi česar prične teči rok za priglasitev koncentracije od dneva sklenitve pogodbe, ne glede na postavljen pogoj.

Pogodbene stranke se lahko odločijo, da bodo pred sklenitvijo glavne pogodbe sklenile predpogodbo. V navedenem primeru prične rok za priglasitev koncentracije teči od dneva sklenitve predpogodbe, saj OZ opredeljuje predpogodbo kot pogodbo, s katero se prevzema obveznost, da bo pozneje sklenjena druga, glavna pogodba. Pri predpogodbi gre torej za pogodbo, le da je ta posebne vrste.

Kadar se na podlagi zaprosila v skladu s 4. členom Uredbe 139/2004 Evropska komisija odloči, da koncentracije ne bo presojala, je potrebno koncentracijo priglasiti Uradu najpozneje v roku 30 dni od dneva seznaitve z odločitvijo Evropske komisije.

V primeru, da Evropska komisija v skladu z 9. členom Uredbe 139/2004 z odločbo seznani podjetja, da bo priglašeno koncentracijo presojal Urad, je potrebno koncentracijo priglasiti Uradu v roku 30 dni od dneva, ko je podjetje, ki je dolžno priglasiti koncentracijo v skladu s petim odstavkom tega člena, prejelo odločbo.

V kolikor Urad pozove v koncentraciji udeležena podjetja, da priglasijo koncentracijo, ker so skupaj s podjetji v skupini dosegla več kot 60-odstotni tržni delež na upoštevem trgu, čeprav niso dosegla pragov, določenih v prvem odstavku 42. člena, je potrebno koncentracijo priglasiti v roku 30 dni od prejema tega poziva.

Peti odstavek določa, katero od v koncentraciji udeleženih podjetij mora priglasiti koncentracijo. Koncentracijo mora priglasiti oseba ali podjetje, ki pridobi kontrolo nad celoto ali delom enega ali več podjetij. V primeru, da koncentracija nastane z združitvijo ali

pridobitvijo skupne kontrole, morajo koncentracijo skupno priglasiti podjetja, ki se združujejo oziroma podjetja, ki skupaj pridobijo kontrolo.

Podjetja priglasijo koncentracijo na posebnem obrazcu, katerega vsebino predpiše vlada z uredbo.

K 44. členu:

Do sedaj veljavni zakon določa, da podjetja v prvi fazi postopka, do izdaje odločbe oziroma sklepa o uvedbi postopka, ne smejo uresničevati pravic, ki so jih pridobila s koncentracijo. Gre za obdobje 30 dni od dneva prejema popolne priglasitve. Kadar pa se postopek nadaljuje v drugi fazi, pa ima Urad možnost, da odredi v koncentraciji udeleženim podjetjem oziroma pristojnim organom, da zadržijo njeno izvajanje vse do izdaje odločbe.

ZPOmK-1 v 44. členu določa, da podjetja ne smejo uresničevati pravic in obveznosti, ki izhajajo iz koncentracije, za katero obstaja obveznost priglasitve, vse do izdaje odločbe o skladnosti koncentracije s pravili konkurence. V primerih, ko Urad pozove podjetja, da priglasijo koncentracijo zaradi visokih tržnih deležev (če so skupaj s podjetji v skupini dosegla več kot 60 odstotni tržni delež na upoštevem trgu), morajo podjetja prenehati z izvrševanjem koncentracije v trenutku vročitve poziva. Vsa dejanja storjena v nasprotju z omenjenima prepovedma, so nična.

Urad lahko pred izdajo odločbe, na predlog podjetja, s sklepom dovoli izvrševanje koncentracije v določenem obsegu in/ali pod določenimi pogoji. Podjetje mora v predlogu izkazati, da je izvrševanje pravic in obveznosti, ki izhajajo iz koncentracije, nujno potrebno za ohranjanje vrednosti naložbe ali za izvajanje storitev splošnega interesa. Urad mora o predlogu podjetja izdati sklep v roku 15 delovnih dni od prejema predloga.

Prepoved izvrševanja koncentracije ne vpliva na izvedbo javne ponudbe po zakonu, ki ureja prevzeme, pod pogojem, da pridobitelj ne uresničuje glasovalnih pravic oziroma jih izvršuje v skladu s sklepom, ki ga izda Urad. V tem primeru gre za transakcije, ki morajo upoštevati določila tega zakona in zakona o prevzemih. Oba predpisa obravnavata transakcijo s svojega vidika in oba organa (Urad in Agencija za trg vrednostnih papirjev) odločata o vprašanjih iz njune pristojnosti glede na vsebino nadzora, ki ga izvajata. ZPOmK-1 določa, da pridobitelj ne sme uresničevati glasovalnih pravic, razen če na podlagi sklepa Urad to dovoli. Prepoved izvrševanja koncentracije tudi ne vpliva na veljavnost transakcij z vrednostnimi papirji, vključno s tistimi, ki so zamenljivi za druge vrednostne papirje, s katerimi se lahko trguje na organiziranem trgu, razen če kupec in prodajalec vesta ali bi morala vedeti, da je bila transakcija izvedena v nasprotju s prvim odstavkom tega člena.

K 45. členu:

Postopek presoje koncentracije pred Uradom se začne s priglasitvijo, ki jo podajo podjetja. Kadar je izkazana verjetnost, da je do koncentracije prišlo, a je podjetja niso priglasila, jih lahko Urad pozove k priglasitvi. V kolikor podjetja po pozivu Urada koncentracije ne

priglasijo, lahko Urad po uradni dolžnosti začne postopek za odpravo učinkov koncentracije. Enako stori v primeru, če podjetja niso izpolnila korektivnih ukrepov, določenih v odločbi o skladnosti koncentracije s pravili konkurence ali če je prišlo do izvedbe ali izvrševanja koncentracije, ki jo urad prepove.

K 46. členu:

Urad priglasitev nemudoma pregleda. Če slednja ne vsebuje vseh zahtevanih elementov obrazca, pozove priglasitelja k dopolnitvi. Če je priglasitelj ne dopolni v roku, se šteje, da koncentracija ni bila priglašena. V tem primeru lahko Urad z odločbo naloži ukrepe za odpravo učinkov koncentracije v postopku, ki ga začne po uradni dolžnosti.

Ko Urad pregleda popolno priglasitev, mora v roku 25 delovnih dni bodisi izdati odločbo, da koncentracija ni podrejena določbam tega zakona, oziroma da je koncentracija skladna s pravili konkurence, bodisi s sklepom začeti postopek presoje koncentracije. Urad s sklepom začne postopek, kadar je izkazan resen sum, da koncentracija omejuje učinkovito konkurenco na upoštevem trgu. Rok 25 delovnih dni se podaljša za 15 delovnih dni, če podjetje že v tej fazi postopka predlaga korektivne ukrepe. Rok je instrukcijski.

Koncentracija sestoji iz pogodbenih dogovorov in sporazumov, s katerimi se vzpostavlja kontrola. Vsi sporazumi, ki uresničujejo glavni cilj koncentracije, denimo tisti, ki zadevajo prodajo delnic ali sredstev podjetja, so sestavni del koncentracije.

Poleg teh dogovorov in sporazumov lahko udeleženci koncentracije sklenejo tudi druge sporazume, ki niso sestavni del koncentracije, vendar lahko omejijo njihovo svobodo delovanja na trgu. Če takšni sporazumi vsebujejo omejitve, ki so neposredno povezane in potrebne za izvedbo ali izvrševanje koncentracije, se v skladu s sedmim odstavkom tega člena šteje, da so samodejno zajete v odločbi, ki razglasi koncentracijo za skladno s pravili konkurence.

Da bi se omejitve šttele za neposredno povezane z izvedbo ali izvrševanjem koncentracije, morajo biti s samo koncentracijo tesno povezane. Ne zadostuje, da je bil sporazum sklenjen na istem področju ali sočasno s koncentracijo. Gre za omejitve, ki so ekonomsko povezane z glavno transakcijo in so namenjene olajšanju prehoda na spremenjeno strukturo podjetja po koncentraciji. Sporazumi morajo biti potrebni za izvedbo ali izvrševanje koncentracije, kar pomeni, da se koncentracija v primeru odsotnosti teh sporazumov ne bi mogla izvajati ali pa bi se lahko izvajala le pod znatno negotovejšimi pogoji, z bistveno višjimi stroški, v precej daljšem časovnem obdobju ali s precej večjo težavo.

K 47. členu:

Za zahteve za posredovanje podatkov, ki jih Urad naslovi na v koncentraciji udeležena podjetja ali tretja podjetja in podjetniška združenja, zakon napoti na smiselno uporabo 27. člena tega zakona. Tudi v postopku presoje koncentracije lahko Urad naloži denarno kazen, če podjetja podatkov ne posredujejo oziroma podatki niso pravilni. Poleg tega poleg

roka za izdajo odločbe ne teče tudi rok za izdajo sklepa o uvedbi postopka v obdobju, ko je stranka v zamudi z odgovorom na zahtevo za posedovanje podatkov.

K 48. členu:

Tudi za opravo preiskav v postopku presoje koncentracij ZPOmK-1 napoti na smiselno uporabo določb o preiskavi v postopku omejevalnih ravnanj. Glede na dosedanje prakso Urada je mogoče predvideti, da preiskave v postopku presoje koncentracij ne bodo pogoste. Postopek namreč poteka na podlagi priglasitve, pri čemer lahko Urad odločbo o skladnosti koncentracije razveljavi in koncentracijo prepove, če ugotovi, da je odločba temeljila na nepravilnih, nepopolnih ali zavajajočih podatkih. Preiskava bo prišla v poštev zlasti takrat, kadar obstaja verjetnost, da je do koncentracije prišlo, a je podjetja niso priglasila.

Da bi Urad pridobil točne podatke, lahko opravi preiskovalna dejanja v podjetjih, udeleženih v koncentraciji oziroma v podjetjih, za katera obstaja verjetnost, da so udeležena v koncentraciji. Preiskavo po tem zakonu lahko Urad opravi tudi v imenu Evropske komisije v skladu s prvim odstavkom 12. člena Uredbe 139/2004.

Kadar Evropska komisija sama opravlja preiskave na območju Republike Slovenije v skladu s 13. členom Uredbe 139/2004, jim lahko na podlagi drugega odstavka tega člena pri tem aktivno pomagajo pooblašcene osebe Urada.

K 49. členu:

Tudi v postopku presoje koncentracije Urad izda povzetek relevantnih dejstev in sicer v primeru, ko namerava izdati odločbo o neskladnosti koncentracije s pravili konkurence. Na ta način so podjetja seznanjena z okoliščinami in dejstvi, na podlagi katerih Urad ocenjuje, da bi morala biti priglašena koncentracija prepovedana.

Glede povzetka relevantnih dejstev se smiselno uporabljajo določbe 36. člena tega zakona.

K 50. členu:

Kadar Urad po prejemu priglasitve ugotovi, da obstaja resen sum glede skladnosti koncentracije s pravili konkurence, s sklepom začne postopek podrobnejše analize. V roku 60 dni od dneva izdaje sklepa o uvedbi postopka mora izdati bodisi odločbo o skladnosti koncentracije s pravili konkurence (kar zajema tudi odločbo o korektivnih ukrepih) bodisi odločbo o neskladnosti koncentracije s pravili konkurence.

Tudi za odločbo o skladnosti, izdano po uvedbi postopka, se šteje, da vključuje omejitve, ki so neposredno povezane in potrebne za izvedbo ali izvrševanje koncentracije.

K 51. členu:

Priglasitelj lahko kadarkoli med postopkom predlaga Uradu korektivne ukrepe, ki naj bi odpravili resen sum glede skladnosti koncentracije s pravili konkurence.

Predlagani ukrepi morajo biti sorazmerni s pomisleki Urada glede bistvenega omejevanja konkurence, ki bi ga povzročila priglašena koncentracija. Ukrepi morajo te pomisleke popolnoma odpraviti. Pri ocenjevanju, ali korektivni ukrep omogoča učinkovito konkurenco na upoštevnom trgu, Urad preuči vse dejavnike, ki se nanašajo na ukrep sam, zlasti naravo in obseg predlaganega ukrepa, skupaj z verjetnostjo njegove uspešne, celovite ter pravočasne izvedbe s strani strank. Dejavnike se presoja glede na strukturo in posebnosti upoštevnega trga, na katerem Urad zazna težave v zvezi z učinkovitostjo konkurence, vključno s položajem strank in drugih tržnih udeležencev. Osnovni cilj korektivnih ukrepov je zagotovitev konkurenčne tržne strukture.

Korektivne ukrepe mora predlagati priglasitelj. Če Urad presodi, da bi bila ob izpolnitvi korektivnih ukrepov koncentracija skladna s pravili konkurence, jih sprejme v izrek odločbe. V izreku tako določi korektivne ukrepe, rok za njihovo izpolnitev ter določi obveznosti, s katerimi zagotovi izpolnjevanje korektivnih ukrepov in nadzor nad njimi. Z naložitvijo obveznosti Urad zagotovi, da podjetja pravočasno in uspešno izpolnjujejo korektivne ukrepe. Kot obveznost se lahko določi zlasti poročanje Uradu, pridobitev soglasja glede primernosti kupca premoženja oziroma kapitalskega deleža, ki ga mora podjetje odsvojiti, postavitve ali pridobitve soglasja za postavitev osebe, ki nadzira ali opravlja naloženo dezinvesticijo premoženja.

Kadar bo v izreku odločbe določeno, da mora podjetje pridobiti soglasje Urada, ali da mora Urad opraviti kakšno drugo dejanje (npr. postavitev osebe, ki bo nadzirala prodajo premoženja) ga bo Urad podal s pisnim sklepom. Zoper ta sklep ni sodnega varstva.

Priglasitelj lahko ukrepe predlaga skozi celoten postopek. Že pred izdajo sklepa o uvedbi postopka jih predlaga, če je problem, ki bi ga na upoštevnom trgu povzročila koncentracija, jasno razviden in ga je mogoče takoj in učinkovito odpraviti. Če podjetje predlaga ukrepe pred uvedbo postopka, se rok 25 delovnih dni za izdajo sklepa ali odločbe podaljša za 15 delovnih dni. Prav tako se rok za izdajo odločbe podaljša za 15 delovnih dni, kadar podjetja predlagajo ukrepe po sprejemu sklepa o uvedbi postopka.

Da bi se omogočilo Uradu, da je seznanjen z izvrševanjem korektivnih ukrepov, lahko Urad z zahtevo za posredovanje podatkov od priglasitelja zahteva poročilo o izpolnjevanju korektivnih ukrepov, ki so bili naloženi z odločbo.

K 52. členu:

Zakon določa posebne primere razveljavitve izdane odločbe. Gre za izredno pravno sredstvo, ki pride v poštev tudi pri pravnomočnih odločbah (zlasti, če nobena stranka ne vloži tožbe v postopku sodnega varstva).

Četrty odstavek 225. člena Zakona o splošnem upravnem postopku določa, da je mogoče odpraviti, razveljaviti ali spremeniti pravnomočno odločbo samo na podlagi pravnih sredstev, določenih z zakonom. Urad lahko razveljavil odločbo, kadar izve, da so podatki, na katerih temelji odločba, in jih je posredovala ena izmed strank, nepravilni, nepopolni ali zavajajoči, oziroma da podjetje ne izpolni obveznosti, določenih v odločbi. V teh primerih Urad z isto odločbo odloči, ali je koncentracija skladna s pravili konkurence ali ne. Rok za izdajo odločbe znaša v primeru nepravilnih, nepopolnih ali zavajajočih podatkov tri leta, in sicer štet od dneva, ko je bila odločba o skladnosti koncentracije s pravili konkurence izdana in vročena, v primeru neizpolnitve korektivnih ukrepov pa v dve leti, in sicer po preteku roka iz tretje alineje tretjega odstavka 51 člena (roka za izpolnitev korektivnih ukrepov).

K 53. členu:

Ta člen omogoča Uradu, da z odločbo naloži podjetjem, da izvedejo ukrepe, s katerimi se ponovno vzpostavi stanje, ki je obstajalo pred izvedbo koncentracije. To pomeni zlasti odsvojitve pridobljenih deležev ali delitev podjetja. Urad ukrepe določi glede na okoliščine posameznega primera.

Urad naloži ukrepe za odpravo učinkov koncentracij, če je prišlo do izvedbe ali izvrševanja koncentracije, ki jo urad prepove, ali če podjetje ni izpolnilo korektivnih ukrepov, določenih v odločbi o skladnosti koncentracije s pravili konkurence, ali če podjetje kljub pozivu urada ni priglasilo koncentracije, ki je podrejena določbam tega zakona, ali ni dopolnilo priglasitve v skladu s prvim odstavkom 46. člena tega zakona.

Če stanja pred izvedbo koncentracije ni mogoče vzpostaviti, Urad naloži pridobiteljem kontrole izvedbo ukrepov, ki omogočajo vzpostavitev stanja, ki je čim bolj podobno stanju pred izvedbo koncentracije.

Ukrepi se naložijo s posebno odločbo ali v odločbi o neskladnosti koncentracije s pravili konkurence.

K 54. členu:

Sodno varstvo proti odločbam Urada se zagotavlja v posebnem postopku sodnega varstva, za katerega se podrejeno uporabljajo določbe Zakona o upravnem sporu.

S tem členom se zagotavlja pravica do pravnega sredstva iz 25. člena Ustave RS, ki zagotavlja pravico do pravnega sredstva tako, da je vsakomur zagotovljena pravica do pritožbe ali drugega pravnega sredstva proti odločbam sodišč ali drugih državnih organov, s katerimi ti odločajo o njegovih pravicah, dolžnostih ali pravnih interesih.

Iz prakse Ustavnega sodišča RS (U-I-219/03, točka 31) izhaja, da 25. člen Ustave RS ne zahteva, da bi morale biti drugo pravno sredstvo vedno zagotovljeno znotraj konkretnega upravnega postopka. Funkcijo pravnega sredstva lahko opravi tudi zahteva za preizkus odločbe v sodnem postopku. Zlasti to velja v primerih, ko instančno odločanje ni v funkciji

poenotenja upravne prakse. V primerih, ko o posameznih upravnih zadevah odločajo najvišji organi posameznih vej oblasti ali strokovni organi, ki so posebej za ta namen ustanovljeni z zakonom kot organi na prvi in zadnji stopnji, je mogoče šteti upravni spor kot drugo pravno sredstvo v smislu 25. člena Ustave RS.

Urad je edini strokovni organ v RS, ki odloča v posameznih zadevah s področja omejevanja konkurence. Z vidika izvajanja strokovnih nalog ima enak položaj kot npr. Banka Slovenije, Agencija za trg vrednostnih papirjev in Slovenski inštitut za revizijo, ki imajo v svojih zakonih enake določbe.

K 55. členu:

Sodno varstvo mora biti zagotovljeno proti vsem posamičnim upravnim aktom, s katerimi državni organ dokončno odloči o pravicah in obveznostih. V 55. členu so podrobneje določeni akti Urada, proti katerim je dovoljeno začeti postopek sodnega varstva. Zoper odločbe Urada je vedno mogoče vložiti tožbo v upravnem sporu, prav tako zoper sklepe, ki jih Urad izda na podlagi ZPOmK-1, razen če je sodno varstvo izrecno izključeno. Zakon je izrecno izključil postopek sodnega varstva pri sklepu o uvedbi postopka iz 24. člena, sklepu o ustavitvi postopka iz drugega in tretjega odstavka 40. člena, sklepa o uvedbi postopka iz četrtega odstavka 46. člena ter sklepu iz četrtega odstavka 51. člena ZPOmK-1.

Če je začel postopek sodnega varstva zoper sklep o preiskavi, Urad do odločitve o tožbi ne sme izdati odločbe. Če se tožbi ugodi, se odločitev Urada ne sme opirati na dejstva in dokaze, pridobljene s preiskovalnimi dejanji, glede katerih je tožnik uspel.

Četrty odstavek tega člena določa, da so zadeve v postopku sodnega varstva po tem zakonu nujne in da o njih sodišče odloča prednostno. Sodni red v 159. členu določa, da sodnik obravnava prednostne zadeve, ki so kot take določene z zakonom. Zakon o sodiščih (Uradni list RS št. 27/07 – uradno prečiščeno besedilo) v 1. do 8. točki drugega odstavka 83. člena našteva zadeve, ki se štejejo za nujne. V skladu z 9. točko navedene določbe so nujne tudi druge zadeve, za katere tako določa (drug) zakon.

Namen nadzora, ki ga opravlja Urad, je zagotavljanje učinkovite konkurence na ozemlju RS z odkrivanjem in odpravljanjem omejevalnih ravnanj ter nadzorom tržne strukture (presoja koncentracij).

Omejevalna ravnanja na trgu povzročajo veliko škodo, saj zavirajo učinkovito konkurenco in gospodarski razvoj, kar v končni fazi škoduje domačemu potrošniku. To utemeljuje zahtevo po hitri izvedbi ukrepov, ki jih naloži Urad. Prav tako je postopek sodnega varstva nujen v primerih presoje koncentracij. Podjetja morajo na trgu reagirati hitro, zato mora biti hitra tudi odločitev o skladnosti oziroma neskladnosti koncentracije (tako v upravnem kot tudi v sodnem postopku).

K 56. do 61. členu:

Zakon določa, da v postopku sodnega varstva odloča Vrhovno sodišče Republike Slovenije v senatu treh sodnikov (to zahteva predvsem specifična narava konkurenčnega prava).

Postopek sodnega varstva zoper odločbe Urada je t. i. spor o zakonitosti izpodbijanega upravnega akta, kar pomeni, da Vrhovno sodišče na podlagi tožnikovih navedb preizkuša, ali je bilo v upravnem postopku pred Uradom pravilno in popolno ugotovljeno dejansko stanje, ali je bilo pravilno uporabljeno materialno pravo in ali niso bile storjene kršitve določb postopka.

Ko tožnik zahteva preizkus zakonitosti odločbe Urada, ne more navajati novih dejstev in predlagati novih dokazov, torej tistih, ki jih ni navajal in predlagal že v postopku pred Uradom. Da bi bil nadzor Urada nad omejevalnimi ravnanji na trgu učinkovit, morajo postopki potekati hitro. Da bi se ta cilj dosegel, je nujno, da se možnost navajanja dejstev in predlaganja dokazov omeji tudi v sodnem postopku. Tožnik ima že v upravnem postopku dovolj možnosti, da se opredeli glede vseh relevantnih vidikov ter da navede vsa dejstva in dokaze.

Vrhovno sodišče praviloma odloča brez obravnave, kar pa ne izključuje strankine pravice v postopku sodnega varstva, da se izjavi. Če Vrhovno sodišče ugotovi, da je Urad napačno ali nepopolno ugotovil dejansko stanje, da je napačno uporabil materialno pravo ali kršil postopek, izpodbijano odločbo odpravi in vrne Uradu v ponovno odločanje.

Glede pregleda dokumentov zadeve (vpogled v spis) se smiselno uporablja 18. člen tega zakona, ki ureja pravico strank v upravnem postopku do pregleda dokumentov zadeve. Zaradi dolžnosti varovanja tajnosti vira oziroma zaradi občutljivih poslovnih podatkov, ki jih Urad pridobi v postopku, ter pisne korespondence med Uradom in drugimi organi, pristojnimi za konkurenco, pa tudi zaradi obstoja drugih internih dokumentov Urada, je dostop do teh dokumentov strankam omejen, razen če se Urad v svoji odločbi nanje opre.

Že iz obrazložitve 18. člena tega zakona izhaja, da je varstvo poslovne skrivnosti v postopkih pred Uradom ključnega pomena za izvedbo postopka. To varstvo bi izgubilo svoj namen, če bi bile poslovne skrivnosti v postopku sodnega varstva razkrite.

Zoper sodbo oziroma sklep, ki ga izda Vrhovno sodišče v postopku sodnega varstva, ni pritožbe. Vrhovno sodišče v postopku sodnega varstva odloča v sestavi treh sodnikov, to je v sestavi, v kateri sicer odloča o pritožbah zoper sodbe in sklepe Upravnega sodišča. Glede na to, da gre za spor o zakonitosti upravnega akta in ker v postopku sodnega varstva odloča Vrhovno sodišče kot najvišje sodišče v državi v senatu treh sodnikov (pritožbeni sestavi), izključitev pritožbe zoper njegovo odločitev ne pomeni posega v pravico do sodnega varstva.

K 62. členu:

Odškodninske zahteve glede kršitev določb tega zakona ali Pogodbe glede omejevalnih ravnanj presoja sodišča splošne pristojnosti po splošnih pravilih odškodninskega prava. Za škodo, ki nastane zaradi kršitve, je namreč odgovoren vsakdo, kdor namenoma ali iz malomarnosti krši določbe tega zakona ali Pogodbe. Odškodnino pa lahko zahteva vsak, ki je imel zaradi protipravnega ravnanja škodo, pri čemer mora sam dokazati bistvene elemente odškodninskega zahtevka. O vsakem odškodninskem zahtevku mora sodišče nemudoma obvestiti Urad. To dolžnost sodišču nalaga četrti odstavek tega člena.

Za škodo tako odgovarja podjetje, ki je kršilo zakonske določbe ali določbe Pogodbe glede omejevalnih ravnanj. Element protipravnosti je torej v ravnanju podjetja. Ta element ima v odškodninskem postopku naravo predhodnega vprašanja, zato zakon v drugem odstavku tega člena bolj natančno določa vezanost sodišča, in sicer je pri presojanju odškodninskega zahtevka sodišče vezano na že izdano pravnomočno odločbo, s katero je bilo ugotovljen obstoj kršitve, ki jo izda urad ali Komisija. Izdana odločba katerega izmed navedenih organov pa ne predstavlja procesne predpostavke za uveljavljanje odškodninskega zahtevka, saj lahko sodišče vprašanje kršenja konkurenčnih določb zakona reši tudi samo.

Zastaranje za uveljavljanje odškodninskega zahtevka ne teče v času od začetka postopka pred uradom ali Evropsko komisijo do dneva, ko je ta postopek pravnomočno končan. Gre torej za zadržanja zastaranja, tako se zastaranje nadaljuje, po pravnomočnosti odločbe urada ali komisije.

K 63. členu:

Enotnost pri uporabi pravil konkurence zahteva sodelovanje med sodišči držav članic (nacionalna sodišča), organi, pristojnimi za varstvo konkurence držav članic Evropske unije in Komisijo. Že preambula Uredbe 1/2003 določa, da imajo sodišča pri uporabi pravil konkurence Skupnosti bistveno vlogo ter v svojem 15. členu določa okvire za sodelovanje. V nacionalni zakonodaji je tako potrebno natančneje opredeliti postopek sodelovanja med omenjenimi organi z namenom, da se zagotovi učinkovito izvajanje določb Uredbe 1/2003 in enotna uporaba pravil konkurence Evropske unije v sistemu vzporednih pristojnosti.

Uredbo 1/2003 določa, da so tudi sodišča pristojna za uporabo 81. in 82. člena Pogodbe. V skladu s tem zakon v prvem odstavku nalaga sodišču dolžnost, da nemudoma obvesti Urad o vsakem postopku, ki je povezan z uporabo omenjenih členov Pogodbe z namenom, da seznani Urad z dejstvom, da vodi določen postopek.

Drugi in tretji odstavek tega člena predstavljata konkretizacijo 15. člena Uredbe 1/2003 in določata, da mora sodišče v primeru, da Komisija poda pisno stališče o vprašanjih uporabe 81. ali 82. člena Pogodbe kopijo takšnega stališča takoj posredovati tako Uradu, kot tudi strankam postopka. V kolikor poda takšno pisno stališče Urad, pa mora kopijo pisnega stališča takoj posredovati zgolj strankam postopka. Tako Komisija kot tudi Urad lahko podata pisno stališče kadarkoli do izdaje odločbe. Pisno stališče nima zavezujoče narave.

Gre zgolj za možnost Komisije in Urada, da sodišču po lastni iniciativi sporočata svoja stališča o zadevah, ki se nanašajo na uporabo člena 81 ali 82 Pogodbe, v kolikor je to potrebno zaradi koherentne uporabe omenjenih členov.

V skladu s prvim odstavkom 15. člena Uredbe 1/2003 lahko sodišča zaprosijo Komisijo za njeno mnenje o uporabi skupnostnega prava v obliki odgovora na vprašanje nacionalnega sodišča, ko ta naletijo na problem v odločanju na podlagi konkurenčnih pravil EU. Zakon v šestem odstavku tega člena nalaga v takem primeru sodišču dolžnost, da o tem, da je zaprosilo za takšno mnenje, obvesti stranke postopka. Po prejemu mnenja, ki ga posreduje Komisija, pa mora sodišče posredovati kopijo mnenja Uradu in strankam postopka. Mnenje nima zavezujoče narave, gre zgolj za pomoč sodišču pri uporabi 81. in 82. člena Pogodbe.

Že Uredba 1/2003 v drugem odstavku 15. člena obvezuje države članice, da posredujejo Komisiji kopijo vsake pisne sodbe, ki se nanaša na uporabo člena 81 ali 82 Pogodbe. Zato zakon v šestem odstavku določa, da mora sodišče posredovati kopijo vsake odločbe o uporabi 81. ali 82. člena Pogodbe Komisiji in tudi Uradu. Kopija mora biti posredovana hkrati z vročitvijo strankam. S tem se Komisijo in Urad seznani s primeri, ki jih rešuje sodišče.

Ta člen zakona določa še, da lahko komunikacija med sodišči in Komisijo (posredovanje kopij sodb, stališč itd.) poteka neposredno ali posredno, preko Urada.

K 64. do 70. členu:

Šesti del zakona obravnava omejevanja trga z oblastnimi akti in ravnanji. Tudi tukaj gre za omejevanje konkurence, vendar ga povzročajo državni organi, organi lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil. Urad ni pristojen presoati tovrstnih ravnanj in sprejemati ukrepov za njihovo odpravo. Ureditev je enaka dosedanji ureditvi, ki jo predlog zakona tudi v celoti povzema.

Prepoved omejevanja prostega nastopanja podjetij na trgu je naslovljena na Vlado RS, državne organe, organe lokalnih skupnosti in nosilce javnih pooblastil. Oblastno omejevanje je v drugem odstavku 64. člena definirano z generalno klavzulo in se lahko pojavi v obliki splošnih aktov, posamičnih aktov in dejanj.

Določene predpise zakon izvzema iz splošne prepovedi (drugi odstavek 65. člena). Pri sprejemanju predpisov na omenjenih področjih je potrebno upoštevati določena načela, in sicer legalitetno načelo ter načelo sorazmernosti. Svobodna gospodarska pobuda in konkurenca se lahko omejita le v korist drugih ustavno varovanih vrednot, le v tistem obsegu, ki je nujno potreben za varovanje teh vrednot, in le, če so omejitve nujno potrebne za varovanje teh vrednot.

Poleg tega zakon določa, da lahko v posebej utemeljenih razmerah Vlada RS predpiše nujno potrebne omejitve na trgu ob upoštevanju načela sorazmernosti. Pristojni državni organi morajo poskrbeti, da omilijo škodo podjetjem zaradi izjemnih omejitev. Če ti ukrepi

niso bili sprejeti in je podjetju nastala nesorazmerna škoda, lahko podjetje zahteva povrnitev škode od Republike Slovenije.

V primeru omejevanja prostega nastopanja podjetij s predpisi, se varstvo interesov podjetij zagotavlja v postopku za presojo skladnosti predpisov z ustavo in zakoni, če takšnega varstva ni mogoče zagotoviti v upravnem sporu. Pri omejevanju s posamičnimi akti in dejanji zakon kot pravno sredstvo določa upravni spor.

K 71. členu:

Kadar Urad ugotovi, da določila zakona ali drugega predpisa povzročajo omejevanje konkurence ali pravilno delovanje trga in tega ne upravičuje splošni interes ter v primerih oblastnega omejevanja iz 66. člena zakona, posreduje mnenje pristojnim organom, kako bi se omejevanja konkurence odpravilo ali preprečilo. Mnenja, ki jih je podal, Urad lahko objavi.

K 72. členu:

Urad v postopku sprejemanja zakona ali uredbe poda svoje mnenje k predlaganemu besedilu predpisa z vidika omejevanja konkurence. To mnenje lahko poda, četudi v medresorskem usklajevanju ni bil pozvan, da ga poda. Predsednik vlade ali posamezni ministri lahko od Urada zahtevajo mnenje o predlogu zakona ali uredbe, ki bi določala količinske omejitve, izključne pravice na določenih gospodarskih področjih ali splošne pogoje poslovanja.

K 73. členu:

Ta člen določa globe za prekrške, ki se naložijo podjetjem, ki kršijo določbe zakona ali Pogodbe (v skladu z Uredbo 1/2003 je namreč potrebno zagotoviti učinkovito sankcioniranje konkurenčnih kršitev, opredeljenih v 81. in 82. členu Pogodbe, ki se uporabljata neposredno) o omejevalnih ravnanjih. Globa je za pravno osebo, samostojnega podjetnika posameznika in posameznika, ki samostojno opravlja poklicno dejavnost določena v odstotkih letnega prometa, in sicer znaša do 10% letnega prometa podjetja v predhodnem poslovnem letu (osnova za odmero letnega prometa), za odgovorno osebo pravne osebe ali odgovorno osebo samostojnega podjetnika posameznika pa zakon v drugem in tretjem odstavku 73. člena določa globe v razponu, in sicer od 10.000 do 30.000 eurov oziroma od 5.000 do 30.000 eurov. Urad lahko izreče globo v katerikoli višini, ki je predvidena, točen znesek pa Urad določi v vsakem posameznem primeru glede na okoliščine primera, v skladu s splošnimi pravili za odmero sankcije, določenimi v ZP-1.

Kršitev, ki pomeni prekršek, lahko predstavlja že sama sklenitev sporazuma (oziroma sprejem sklepa podjetniškega združenja ali usklajeno ravnanje), kot tudi izvajanje sporazuma (ali sklepa) v nasprotju s 6. členom tega zakona ali 81. členom Pogodbe. Nadalje predstavlja kršitev zloraba prevladujočega položaja v nasprotju z 9. členom tega zakona ali 82. členom Pogodbe in tudi ravnanje v nasprotju z izvršljivo odločbo, ki jo je

Urad izdal na podlagi 37. (prenehanje kršitve), 38. (začasni ukrepi) ali 39. (zaveze) člena tega zakona.

K 74. členu:

74. člen določa globe za kršitev določb ZPOmK-1 o koncentracijah, in sicer za nepriglasitev ali prepozno priglasitev koncentracije, ki je podrejena določbam zakona; če udeleženci koncentracije v nasprotju s 44. členom zakona izvršujejo koncentracijo; če ne izpolnijo korektivnih ukrepov ali obveznosti, določenih v odločbi o skladnosti koncentracije s pravili konkurence; če ravnaajo v nasprotju z odločbo o neskladnosti koncentracije s pravili konkurence ali če ravnaajo v nasprotju z izvršljivo odločbo, ki jo je Urad izdal na podlagi 53. člena tega zakona.

Globa za pravno osebo ali samostojnega podjetnika posameznika je določena v odstotkih letnega prometa v predhodnem poslovnem letu, in sicer znaša do 10% letnega prometa podjetja v predhodnem poslovnem letu. Za odgovorno osebo pravne osebe ali odgovorno osebo samostojnega podjetnika posameznika zakon v drugem in tretjem odstavku 74. člena določa globe v razponu, in sicer od 10.000 do 30.000 eurov za odgovorno osebo pravne osebe in od 5.000 do 30.000 eurov za odgovorno osebo samostojnega podjetnika posameznika.

V četrtem odstavku je določena globa za prekršek iz prvega odstavka 74. člena za fizično osebo, ki že nadzoruje najmanj eno podjetje. Tudi v tem primeru je globa določena v razponu, in sicer od 10.000 do 15.000 eurov.

K 75. členu:

Zaradi zagotavljanja učinkovite konkurence na trgu je velikega pomena ustrezno sankcioniranje kršiteljev. Kratki zastaralni roki predstavljajo eno poglobitnejših ovir omenjenemu cilju. Zaradi resnosti prekrškov, ki jih predstavljajo kršitve konkurenčnega prava, in težav pri odkrivanju najresnejših omejevalnih dejanj, ki jih udeleženci želijo ohraniti skrivne, je nujno podaljšati relativni zastaralni rok na 5 let (takšno ureditev poznajo tudi druge evropske države), absolutni zastaralni rok pa na 10 let. Zastaranje teče od dneva, ko je bil prekršek storjen, pri trajajočih prekrških pa od dneva, ko je prenehalo protipravno stanje.

K 76. členu:

V skladu z zakonom, ki ureja prekrške (ZP-1), lahko prekrškovni organ storilcu prekrška odpusti globo, če zakon tako določa. ZPOmK-1 zato v 76. členu daje Uradu možnost, da pod določenimi pogoji storilcu odpusti globo zaradi sodelovanja v kartelu. Storilec mora pri tem izpolnjevati naslednje kumulativne pogoje (za odpustitev globe morajo biti izpolnjeni vsi pogoji), ki jih določa zakon v tem členu: razkriti mora sodelovanje pri kartelu, mora biti prvi, ki predloži dokaze, ki po mnenju Urada omogočijo izvedbo preiskave v zvezi z domnevnim kartelom ali ugotovitev kršitve 6. člena tega zakona ali 81. člena Pogodbe v zvezi z domnevnim kartelom, med celotnim postopkom mora sodelovati z Uradom,

prenehati mora z udeležbo v domnevnem kartelu takoj po začetku sodelovanja z Uradom v zvezi z odpustitvijo sankcije (razen če bi po mnenju Urada to nasprotovalo interesom preiskave) in ne sme prisiliti drugih podjetij k sodelovanju v domnevnem kartelu, niti jih prisiliti k temu, da v njem še naprej sodelujejo.

Zakon se na ta način približa tudi evropski ureditvi, k t.i. programu prizanesljivosti, ki ga je sprejela Komisija in tudi izdala posebno obvestilo (Obvestilo Komisije o imuniteti pred globami in znižanju glob v kartelnih zadevah, UL C 298, 8.12.2006), s katerim je udeležencem kartela (omejevalnih sporazumov po cilju) ponudila možnost imunitete pred globo ali vsaj znižanje globe, v primeru, da sodelujejo s Komisijo.

K 77. členu:

ZPOmK-1 določa globo v 73. in 74. členu, in sicer tudi v razponu. V skladu s četrtnim odstavkom 52. člena ZP-1 mora prekrškovni organ v hitrem postopku, v kolikor je globa predpisana v razponu, vedno izreči globo v višini najnižje predpisane mere, če z zakonom ni določeno drugače. Ta člen zato Uradu daje možnost, da glede na okoliščine primera sam določi primeren znesek in izreče globo v katerikoli višini, ki je določena v 73. in 74. členu tega zakona. Globe so tako bolj individualizirane, pravičnejše in imajo hkrati tudi večji odvračalni vpliv.

K 78. členu:

Ni nujno, da podjetniška združenja sama opravljajo gospodarsko dejavnost na trgu. Tako lahko pride do primerov, ko le-ta sploh ne ustvarjajo prihodkov. Zato je potrebno, z namenom, da se določi letni promet podjetniškega združenja in s tem zgornja meja za odmero globe, pri izračunu letnega prometa upoštevati letni promet vsakega posameznega člana določenega združenja, ki deluje na trgu, na katerega se kršitev nanaša. Navedeno pravilo za izračun prometa pa ne velja le za izračun globe, temveč se uporablja tudi pri izračunu denarne kazni.

K 79., 80. in 81. členu:

V prehodnih in končnih določbah zakon določa, da z dnem uveljavitve ZPOmK-1 (t.j. 15. dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije), preneha veljati veljaven Zakon o preprečevanju omejevanja konkurence (Ur.l. RS, št. 56/1999, 37/2004, 40/2007) in na njem temelječi podzakonski predpisi: Uredba o skupinskih izjemah, Uredba o vsebini in zahtevanih elementih obrazca za priglasitev koncentracije podjetij in Navodilo o načinu in pogojih določanja upoštevnega trga. ZPOmK-1 razveljavlja tudi del določbe petega odstavka 58. člena Zakona o medijih (Ur.l. RS, št. 110/06-UPB1 in 69/06-ZOIPub), ki govori o omejevanju konkurence. Po omenjeni določbi ZMed mora Ministrstvo za kulturo pred izdajo soglasja za pridobitev več kot 20 odstotkov lastninskega ali upravljaljskega deleža oziroma deleža glasovalnih pravic v premoženju izdajatelja radijskega oziroma televizijskega programa ali izdajatelja splošnoinformativnega tiskanega dnevnika, pridobiti podatke od Agencije za trg vrednostnih papirjev ter mnenje Urada. Ker glede na

posredovane podatke s strani Ministrstva za kulturo Urad ne more podati mnenja, predstavlja ta določba nekonsistentnost v zakonodaji in jo je potrebno razveljaviti.

Glede dokončanja že začelih postopkov ZPOmK-1 določa, da se po dosedanjih predpisih dokončajo začeti postopki presoje koncentracij ter postopki sodnega varstva, kjer je Urad v upravnem postopku že izdal odločbo. Osebe, na čigar zahtevo je Urad začel postopek pred uveljavitvijo ZPOmK-1, ohranijo položaj stranke v postopku, ki jim je bil priznan na podlagi ZPOmK.

K 82. in 83. členu:

82. člen ZPOmK-1 določa roke za izdajo podzakonskih predpisov, in sicer uredbe, s katero se predpiše vsebino obrazca za priglasitev koncentracije iz šestega odstavka 43. člena ZPOmK-1 in pravilnika, ki določa splošno obliko izkaznice, s katero se osebe, zaposlene na uradu, v skladu s 30. členom ZPOmK-1, izkazujejo pri opravljanju preiskave in postopke za izdajo le-te. Uredbo mora vlada izdati v roku 1 leta (do takrat se uporabljajo določbe sedaj veljavne uredbe), pravilnik pa minister za gospodarstvo, v roku 6 mesecev od uveljavitve tega zakona (do takrat se osebe, zaposlene na Uradu, v skladu s 83. členom tega zakona, pri opravljanju preiskave izkazujejo s pisnim pooblastilom direktorja Urada).

K 84. členu:

Urad kot organ, ki ga opredeljuje ta zakon prične z delom najkasneje do 31.12.2008. Do takrat opravlja vse naloge Urada po ZPOmK sedanji Urad Republike Slovenije za varstvo konkurence, organ v sestavi Ministrstva za gospodarstvo.

K 85. členu:

Ta člen določa začetek veljavnosti zakona, in sicer 15. dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.